

ПОЛИТИКНИ

ЗАБАВАНИК

5. I 1990. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА LII • 7 ДИН. • БРОЈ 1984

Немачка 2.50 DEM, Француска 4.50 FRF, САД 1.25 USD, Швајцарска 1.80 CHF, Шведска 8.40 SEK, Аустрија 13.00 ATS, Грчка 180 GRD

КАКО ПАТИКЕ ОТКРИВАЈУ ВЛАСНИКЕ

ВЕЛИКА УСТА

ЏИМ ПАРОЛ, АМЕРИЧКИ КОМИЦАР, МОЖЕ ОДЈЕДНОМ ДА СТАВИ У УСТА ЦЕЛУ ПИЦУ, ИЛИ 150 КОМАДИКА ПРЖЕНОГ КРОМПИРА, 100 ЦИГАРЕТА, 41 ЦИГАРУ ИЛИ 40 ЛУЛА.

МОСТ ГРОФА ОД ДЕРБИЈА

ПРЕКО РЕКЕ МЕРЗИ У ВЕРИНГТОНУ (В. БРИТАНИЈА), САГРАЂЕН ЈЕ ЗА 14 ДАНА САМО ДА БИ ПРЕКО ЊЕГА ПРЕШАО КРАЉ ХЕНРИ VII. МОСТ ЧВРСТО СТОЈИ И ДАН - ДАНАС, ИАКО ЈЕ ПРОШЛО 336 ГОДИНА.

ЧИЗМЕ

КОЈЕ СУ НОСИЛИ ОФИЦИРИ РИМСКЕ ВОЈСКЕ ЧЕСТО СУ УКРАШАВАЛЕ ШАПМА И ГЛАВОМ МАЊИХ ЖИВОТИЊА.

СЕДАМ ЈОВА

У ЈЕДНОМ ПАРКУ У ГРАБЕНУ (НЕМАЧКА), СЕДАМ ЈОВА СУ СРАСЛЕ ОДМАХ ИЗНАД ЗЕМЉЕ. СТАБЛА СЕ РАЧВАЈУ, А СВАКО ЈЕ ВИСОКО ПО 29 МЕТРА.

ЏОРџ КАМИ

И ЊЕГОВА СУПРУГА ИЗ КОРНЕР БРУКА НА ОСТРВУ ЊУФАУНДЛЕНД (КАНАДА), ИМАЈУ ЧЕТВОРО ДЕЦЕ: КАТАРИНУ, БЕТИ И БЛИЗАНЦЕ ПИТЕРА И ПОЛА. СВА ДЕЦА СУ РОЂЕНА НА ИСТИ ДАН - 21. ЈУНА.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА

Белгија је једина чланица Европске економске заједнице у којој је за последњих шест месеци забележено осетно смањење продаје и потрошње цигарета. Најстраснији и најупорнији пушачи су Шпанци који су за

је приложено детаљно упутство како се изводе експерименти.

норвешки истраживачи су утврдили да кафа која проври (такозвана „турска“) повећава ниво холестерина у крви више него „еспресо“ код које врела вода прође кроз мрежицу на којој је кафа.

протеклих пола године пушили више дувана него прошле.

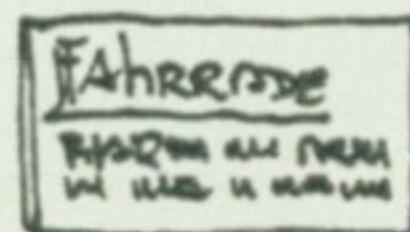
недавно је у САД пуштен у продају „Млади генетички инжењер“, комплет који омогућава деци да код куће гаје бактерије и мењају им наследне особине уводећи у њих туђе гене. Уз комплет

све до данас научници су се углавном слагали око тврдње да је наш давни предак неандерталац, живео је пре око 50 хиљада година, био у стању да испушта само неартикулисане крике. Међу-

тим, професор антропологије са Харвардског универзитета Теренс Дикон дошао је до сазнања да је неандерталац ипак могао да изговори многе гласове и слоге, чак и да исприча неку кратку „причицу“.

у Минхену се налази једна од најбогатијих збирки старих бицикла. Њен влас-

ник је Урлих Баум који је досад успео да сакупи пет стотина ретких и скуних двоточкаша. Сви до једног су у одличном стању и беспрекорно раде.

у Народној Републици Кини 40.000 уређаја ради на Сунчеву енергију. То је више него и у једној другој земљи света.

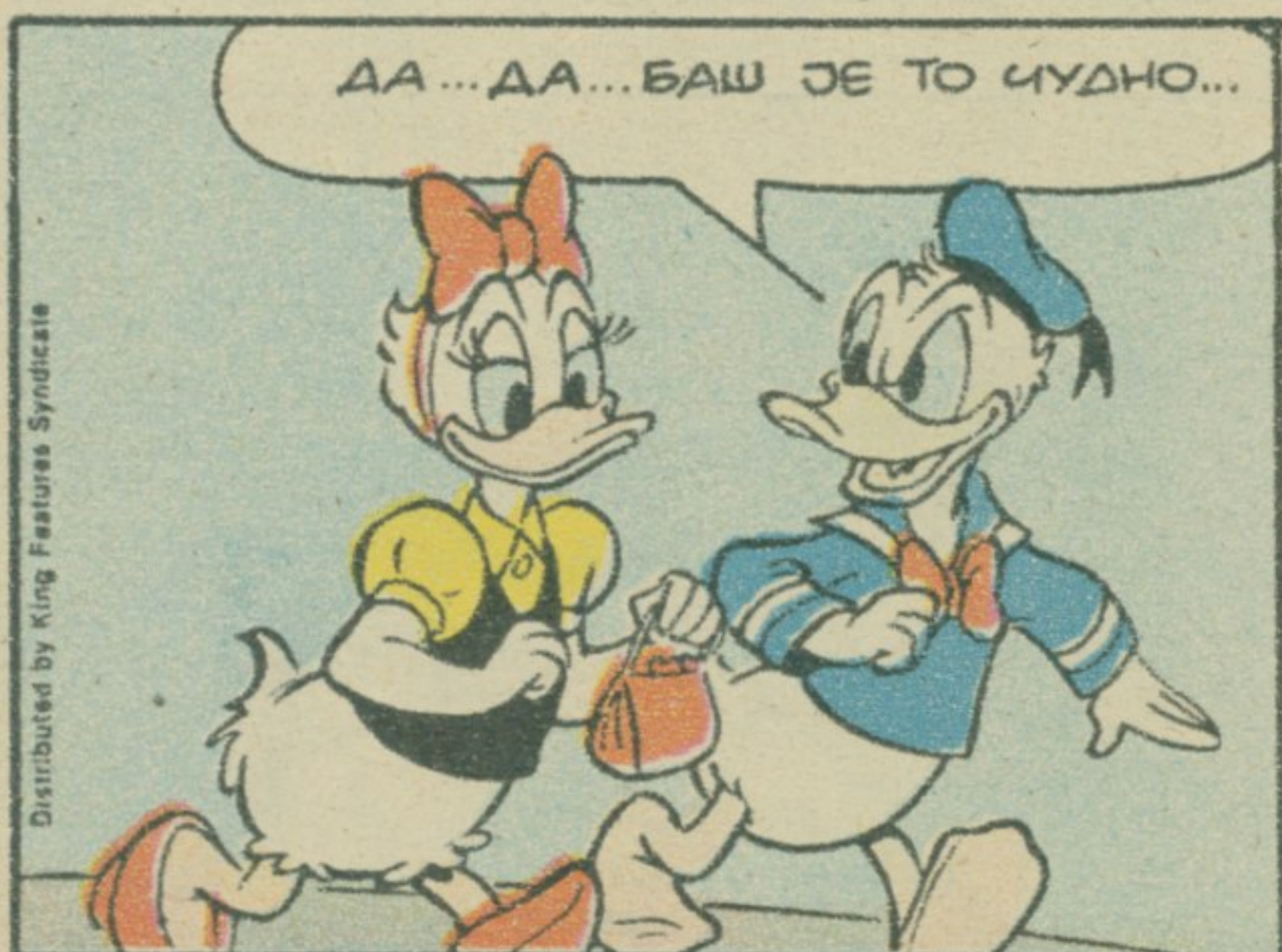
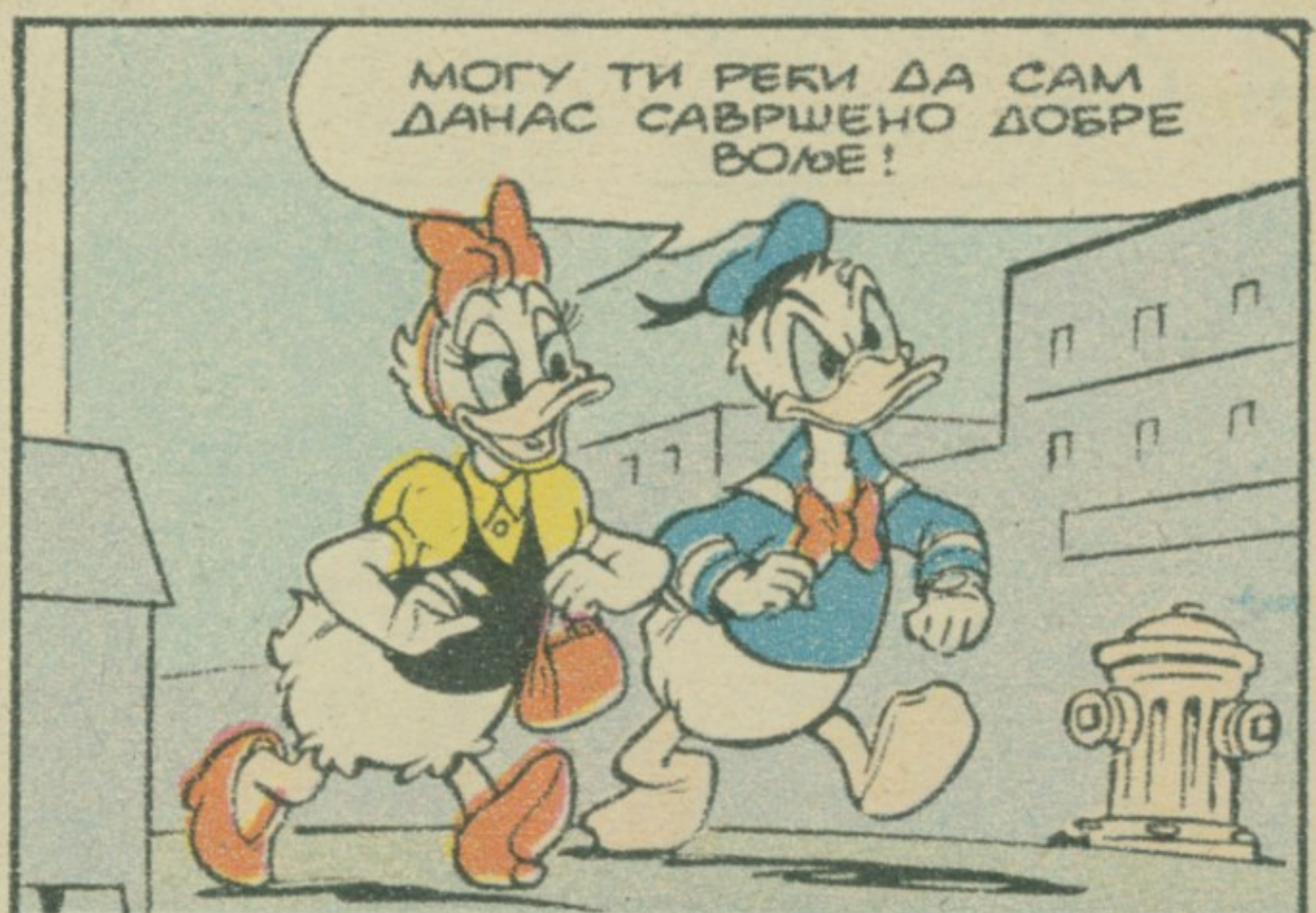
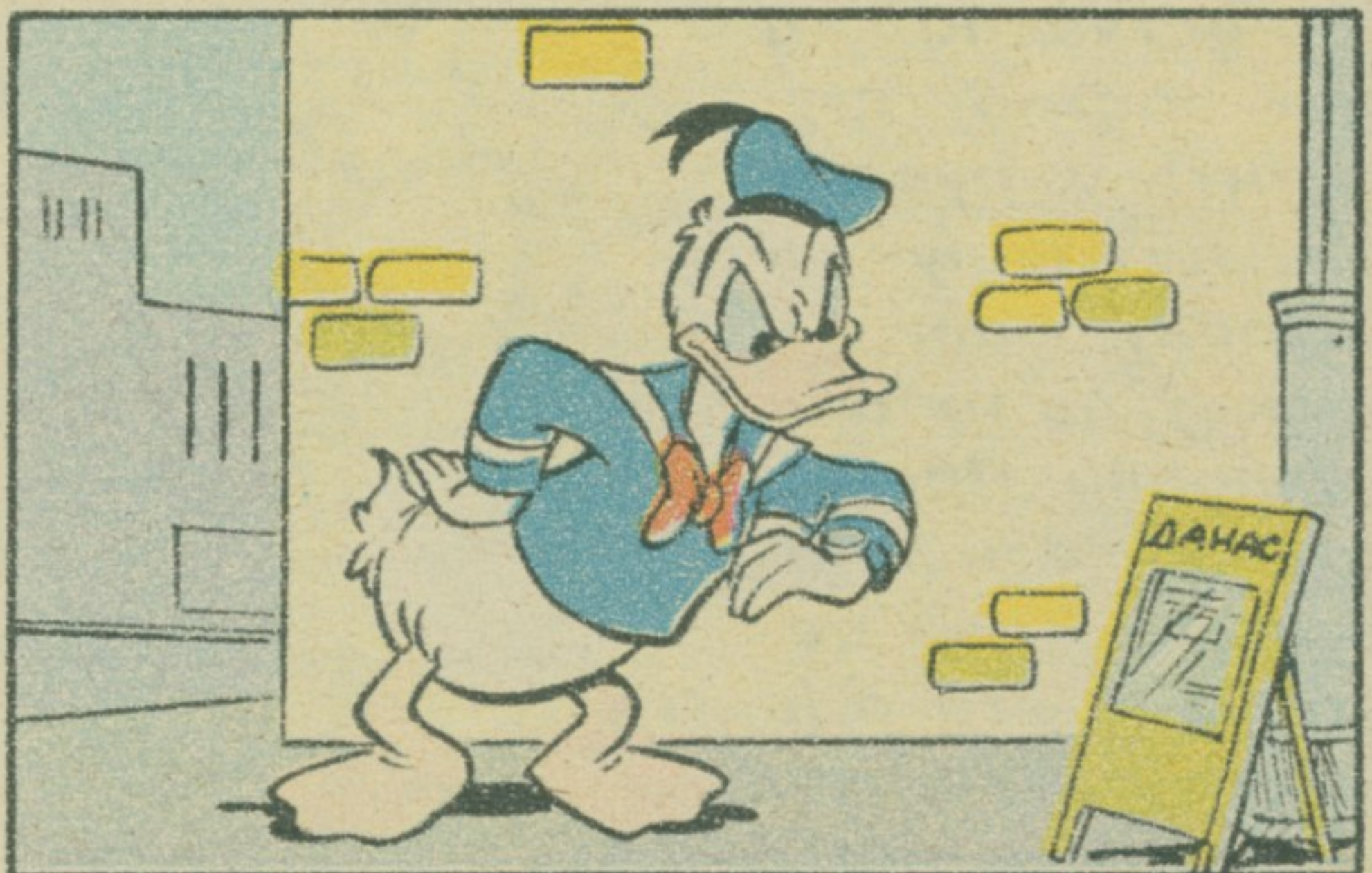
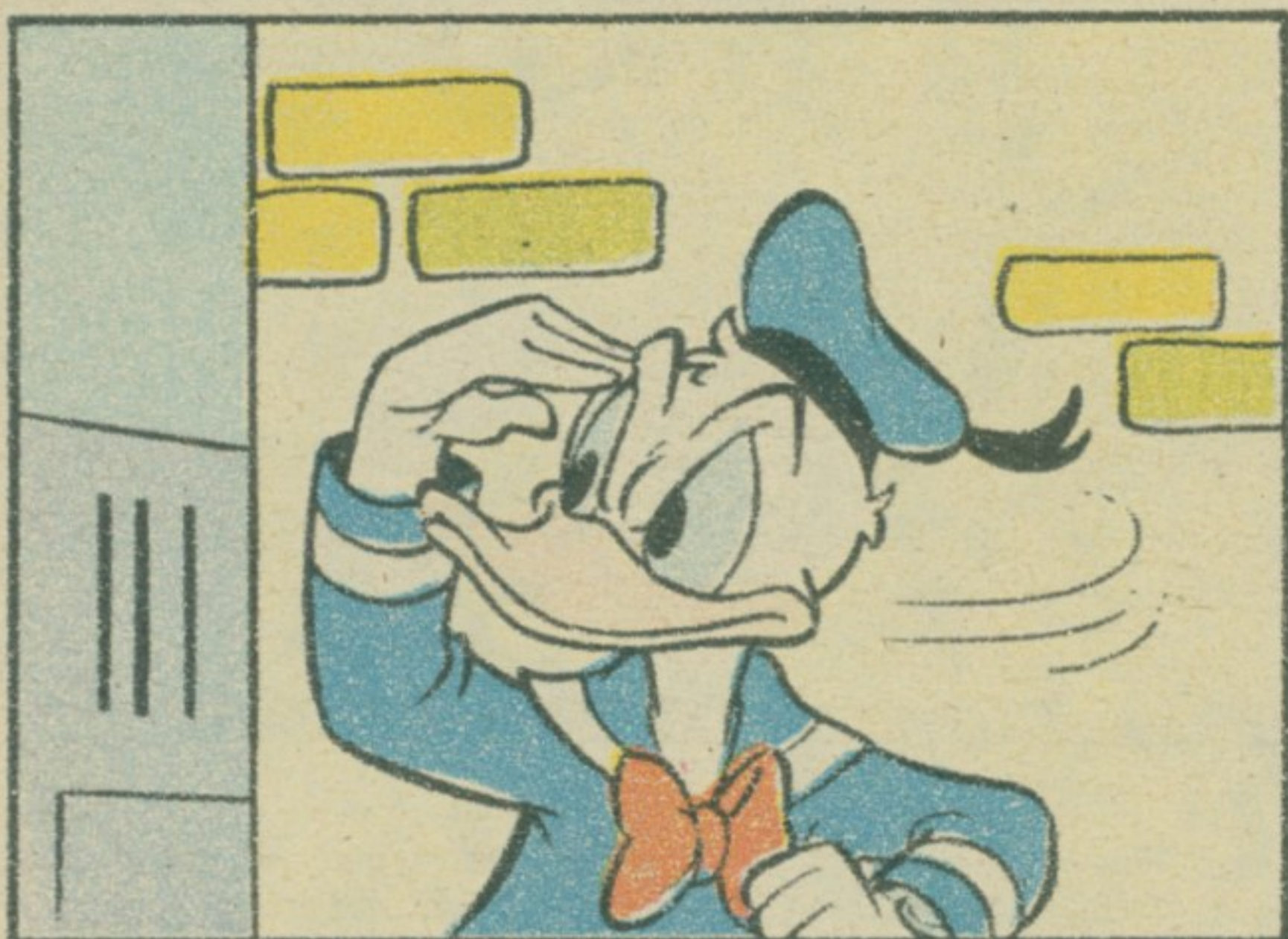
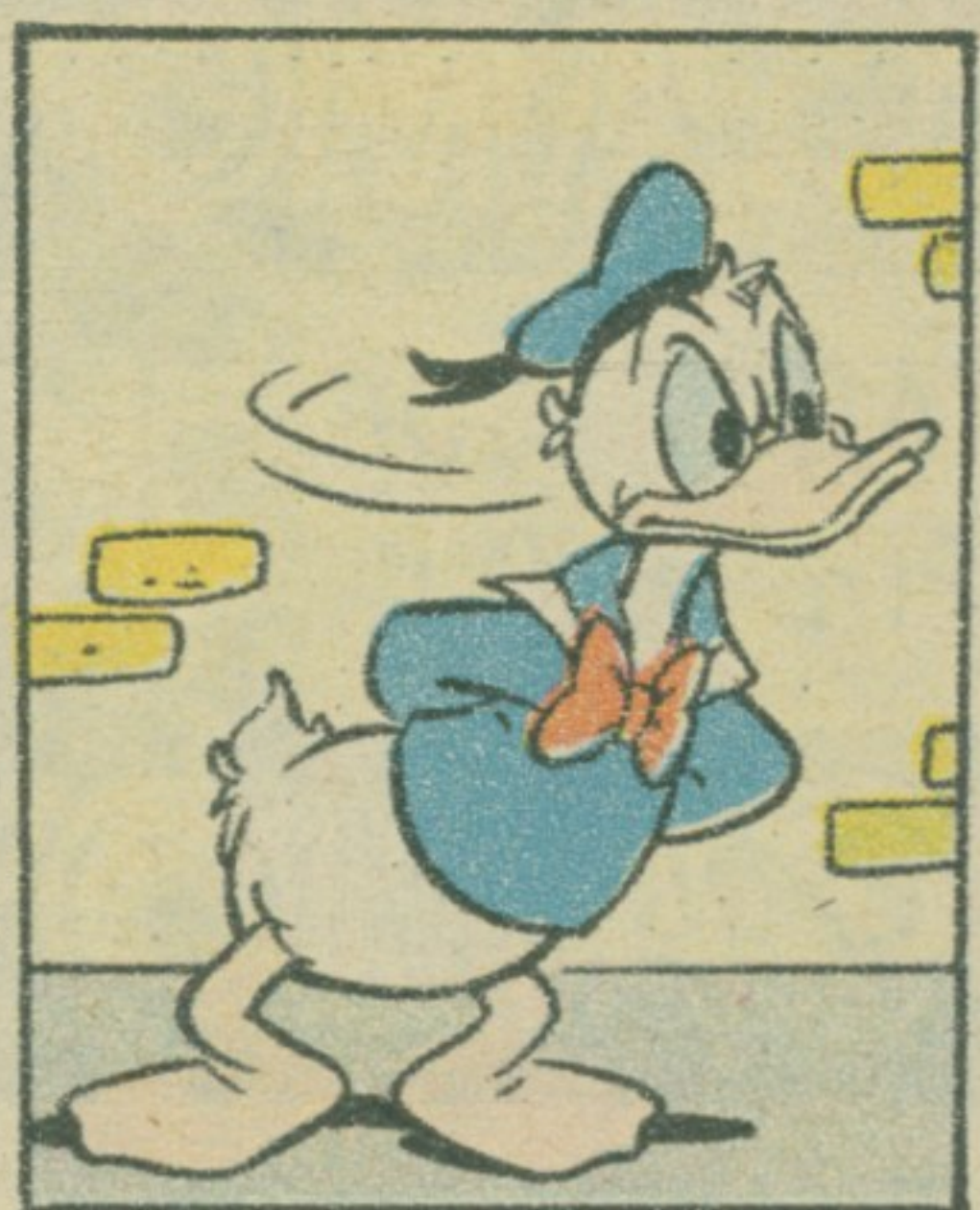
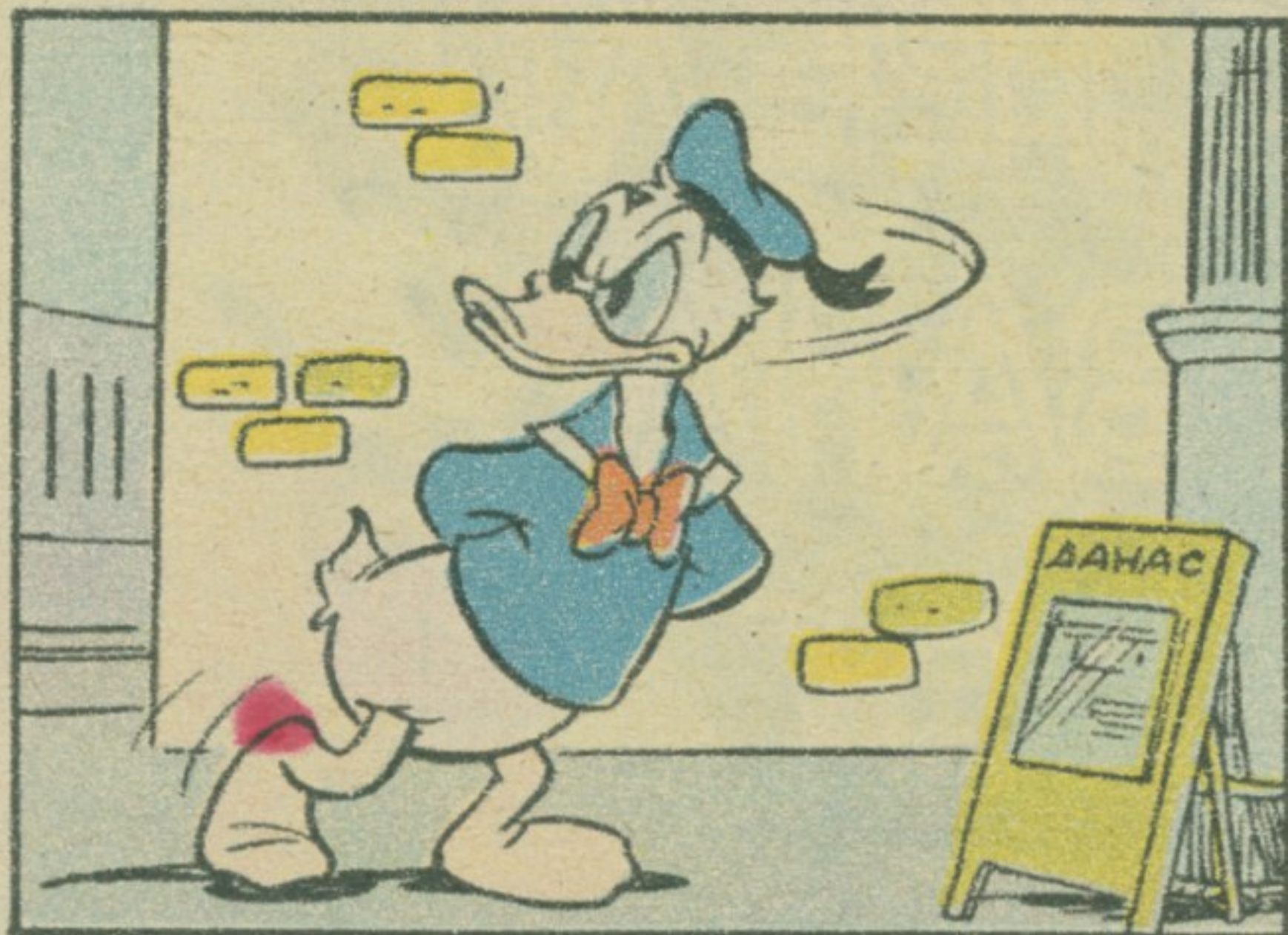

Илустровао: Зоран Петковић

WALT
DISNEY

ПАПА ПАТАК

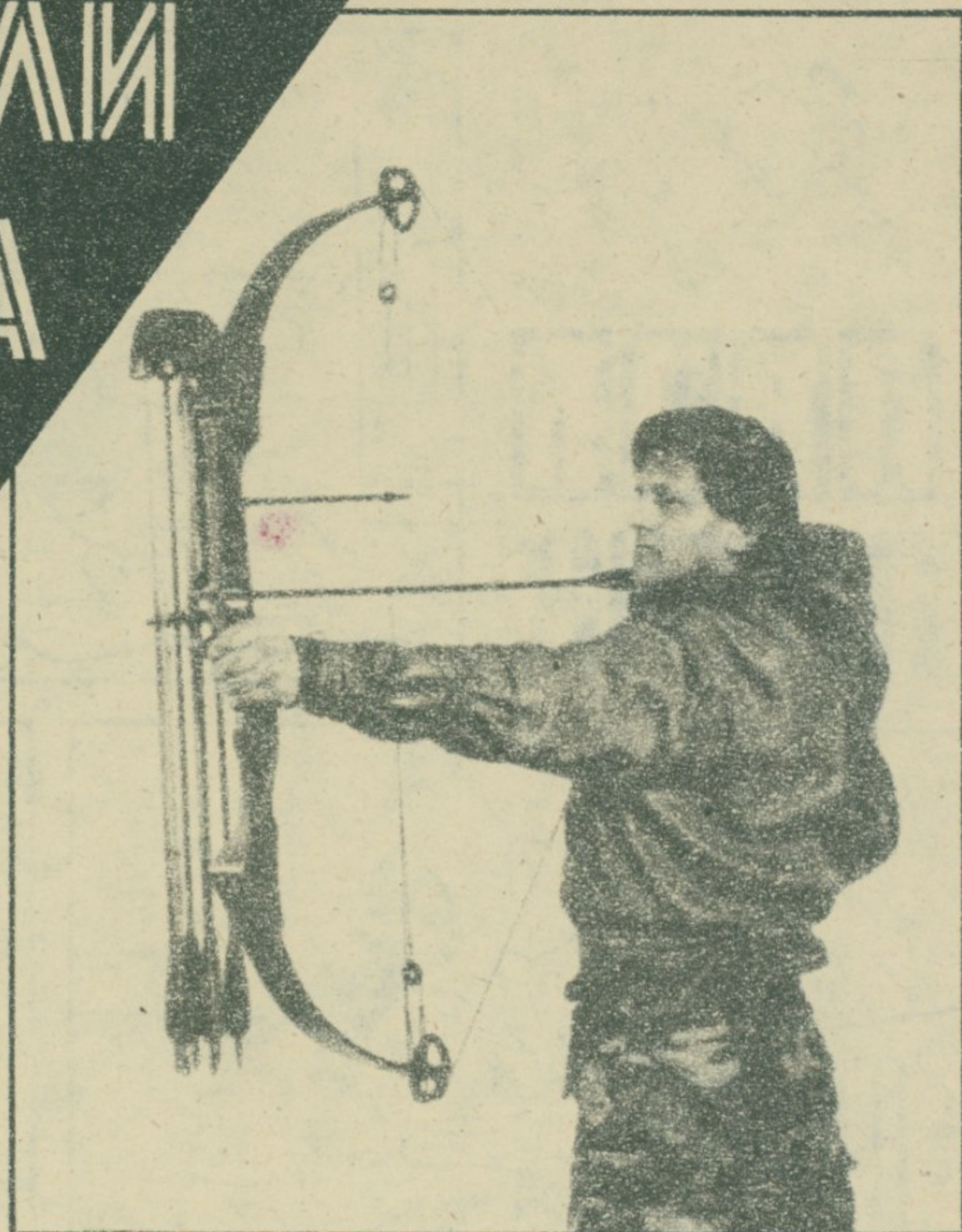

САМОСТРЕЛИ

КАД ЈЕ УЗОР
РОБИН ХУД

ЈОВАНА

САМОУКОГ

Дечачки сан му се остварио кад је постао студент: у рукама је имао лук и стрелу, али и жељу да их сам направи. Премеравао је и прцртавао све детаље и – тако је почело ово што и данас траје у животу Јована Мићића

своју војску и одједном кло-нуо погођен стрелом у врат. Пратиоци су били запањени. Стрела испалена са бедема тврђаве Шали пробила је оклоп на краљевом врату. Ричард Лављег Срца умро је два дана касније. Оружје из кога је погођен звало се самострел. Порекло му је Кина а у Европу су га са Средњег истока донели Сицилијанци. Претпоставља се да је као оружје употребљен и у косовској бици 1389. године.

Некада убојито оружје данас је веома скуп спортски реквизит. Гађање самострелом има дугу традицију на Западу и сва такмичења у овом спорту су под надзором Међународне федерације стрелца луком – FITA.

Код нас стреличарство нема дугу традицију, почеци да-

ван Мићић из Врхнике, конструктор лукова и самострела, биће најсрећнији човек. Познат и признат у Италији и Немачкој више него овде. Јован је једини произвођач лукова и самострела код нас. Заљубљеник у стреличарство, пре десет година ту љубав је преточио у занат за који, и од кога, живи.

– Да постанем произвођач и конструктор стреличарске опреме није одлучио случај – каже Јован. – Од родне Бијељине, од кратких панталона и главе пуне Робина Худа, носио сам жељу да, као и он, будем вичан руковању луком и стрелом. Први и прави лук имао сам у рукама као студент у Љубљани. За мене ску-

Самострел је усавршена врста лука. Има кундак и механизам за одапињање, већи домет (500 m), велику пробојност и прецизност. Израђују се и они са оптичким нишаном, нека врста самострела снајпера. Самострели се данас претежно израђују од синтетизованих материјала, карбонских и фиберглас влакана која имају боља својства од природних. Кундак самострела прави се од лаког дрвета или дуралуминијума. Тежина: око 4 килограма, што, опет, зависи од величине. Цена самострела које израђује Јован Мићић је око четири старе милијарде.

Самострел са снајпером из радионице Јована Мићића

Одликује га прецизност: пиштољ самострел

Године 1199. Енглези су, са својим краљем Ричардом Лављег Срца, опседали тврђаву Шали у Нормандији. Краљ на коњу, оклопљен од главе до стопала, обилазио је

тирају нешто пре 1950. године. Као привлачнија грана стреличарства гађање самострелом је код нас све популарније. Почело је пре двадесетак година, мада још нисмо имали такмичења у овом спорту. Кад се то догоди, Јо-

па играчка и повремено доступна а жеља да је имам давнашња. Почео сам да прерцтавам све детаље, да их премеравам и – то и данас траје.

Први самострел Јован је урадио по узору на амерички „Командо“. За Јована је то била прва и последња копија, јер гледао је и студирао све узорке, отклањао мане и уносио увек нешто своје. На свој први узорак причврстио је оптички нишан сличан снајперском и резултати су били слични погоцима снајпера.

За своје самостреле користи систем компаунд, са свог истоименог познатог лука. Захваљујући елипсастим точицима на завршецима кракова лука кроз који пролази тетива, лук се много лакше запиње, тетива се лако одржава у том положају и омогућава лакше праћење мете. У својој радионици у Врхници Јован израђује и пиштољ самострел, веома прецизно оружје.

Познат међу стреличарима у земљи, Јован је много допринео развоју овог спорта. Прошлогодишњи сениорски првак Југославије био је Марјан Подржај из Шенчуре при Крању у гађању луком компаунд, израђеним у Јовановој радионици. Истоимени лук вероватно је имао удела и у овогодишњој победи за јуниоре.

Сва испитивања Јованових лука и самострела дала су изврсне резултате, нарочито у лову на дивљач. Код нас није дозвољен лов самострелом, наводно – није хуман. Испада да ватреним оружјем јесте, иако је за дивљач исход исти.

У дворишту своје куће у Врхници Јован је показао како ради самострел. На растојању од 50 метара мета дебљине 25 см, причвршћена на сламнати џак, била је прострељена кроз средиште, а стрела избачена из самострела пробила је и сламнати џак. Лако смо се уверили у прецизност и пробојност самострела.

Учествујући на свим домаћим сајмовима лова и риболова, Јован каже да занимање за гађање самострелом код нас нагло расте. Поред Словеније, и у Војводини. Верује, рачунајући на наш такмичарски дух, да бисмо брзо достигли Американце када бисмо почели да се такмичимо.

На растанку показао нам је и пиштољ праћку. Држи је као узорак, али не жели да је израђује јер сматра да би деца могли да је злоупотребе. Није желео ни да је снимимо.

Вито Недељковић

ФИЛОЗОФСКА АЗБУКА

МИСТЕРИЈЕ СУ ОСТАЛЕ ТАЈНА!

Ако постоје речи које сте (на)чули, а не знате шта значе, наћи ћете их у овој рубрици. Сазнаћете и за појмове које никада раније нисте чули, прочитаћете о филозофима – све укратко, али јасно и тачно. Можете и да исецате ову рубрику, па ћете добити прави мали филозофски лексикон. А можете и да нас питате

ZOON POLITIKON На грчком значи „политичко биће“. Аристотел је с тим изразом назвао (разуме се) човека чији је највиши ступањ да буде активни учесник у политици (граду-држави античке Грчке). А то је, опет, значило – слободан човек.

DAIMONIŌN је још једна грчка реч, а значи „глас божанства“. Мудри Сократ тако је назвао унутрашњи глас који се јавља у човеку, а данас бисмо то назвали – савест. Сократ је тврдио да га даимонион увек саветује да ли да нешто учини или не. Таквим

ДРАГИШИЋ ЈУРАЈ има још много сложеније латинско име: Georgius Benignus Argentinensis Salvatus. Родио се 1450. у босанском градићу Сребреници и мада нема података о томе, мисли се да је он потомак војводе Иваниша Драгишића, истакнутог патарена, који је од краља Стјепана добио на дар град Кључ. Али, у борбама с Турцима краљ Стјепан Томашевић је погинуо, а пред коњаницима Махмуд-паше многи су тада из Босне потражили спас на мору. Тако је и дечак Јурај Драгишић успео да побегне у Дубровник. Ту се школовао код фрањеваца, а потом и у Италији, на универзитетима у Риму, Фиренци, Болоњи, Павији, Урбину и Ферари, прешавши доцније на Сорбону, па у Оксфорд. Некадашње сироче из Босне ступило је у сам врх духовне елите оног времена у Европи. Лоренцо Медичи, фирентински владар, узео га је за ментора својим синовима, а моћна породица Де Феличис из Урбина даривала му је племство. Нешто доцније то су учинили и Де Салватиси, индиче родбински повезани са Медичима. Драгишић је постао угледан филозоф и висок црквени прелат, а у историју је ушао по томе што је пред инквизицијом био бранилац Пико Дела Мирандоли и касније Савонароли. Пико је отрован, а Савонарола спаљен на ломачи. Драгишић је морао да бежи, па се после петнаест година вратио у Дубровник. Било је то у време папе Александра VI. Али, нови папа Јулије II именовао је Драгишића бискупом града Каљија. Овај слободоумни филозоф у мантији умро је 1520. у Барлети у Италији.

схватањем Сократ се супроставио грчкој религиозној традицији по којој одлуке и савете доносе само богови. Хегел (који је живео неких 24 века после Сократа) написао је да се у Сократовом даимониону налази „почетак спознавања самога себе, а тиме и праве слободе“.

МИСТЕРИЈА је постала од грчке речи mysterion, а значи „тајна“. Али, ова реч у множини (мистерије) означавала је нешто сасвим друго. Биле су то религијске тајне које су се на посебним састанцима „откривале“ само посвећеним особама (езотерицима). Тако су постојале Елеусинтске мистерије богиње Деметре. Мистерије су, дакле, представљале тајне култове, а први их помиње историчар Херодот (5. век старе ере). За увођење у поједине мистерије, то јест посвећивање, требало је прво извршити култни обред „очишћења“ – катарзу. Тајне учења и веровања посвећени нису смели да открију никоме, а онај ко би то учинио искључио би себе из спасења које култ обећава. То је и главни разлог што се о мистеријама веома мало зна. У средњовековном мишљењу прорицање будућности називало се misteria futura, а и драме које су се изводиле на трговима средњовековних градова, а чији су садржај чиниле искључиво приче о животу светаца, као и библијске „свете породице“ називале су се такође – мистерије. Догађало се да глумац који игра улогу Исуса Христа у сцени разапињања на крст стварно – издахне.

CUIUS REGIO, EIUS RELIGIO на латинском значи „чија је земља, тога је и вера“. Та окрутна „изрека“ у ствари је закључак донет 1555. године у Аугсбургу, на такозваном „миру о религији“. Тај акт је обавезивао поданике да прихвате веру господара покрајине у којој су живели. Уколико поданици то нису хтели, могли су да буду присилно исељени.

М. К.

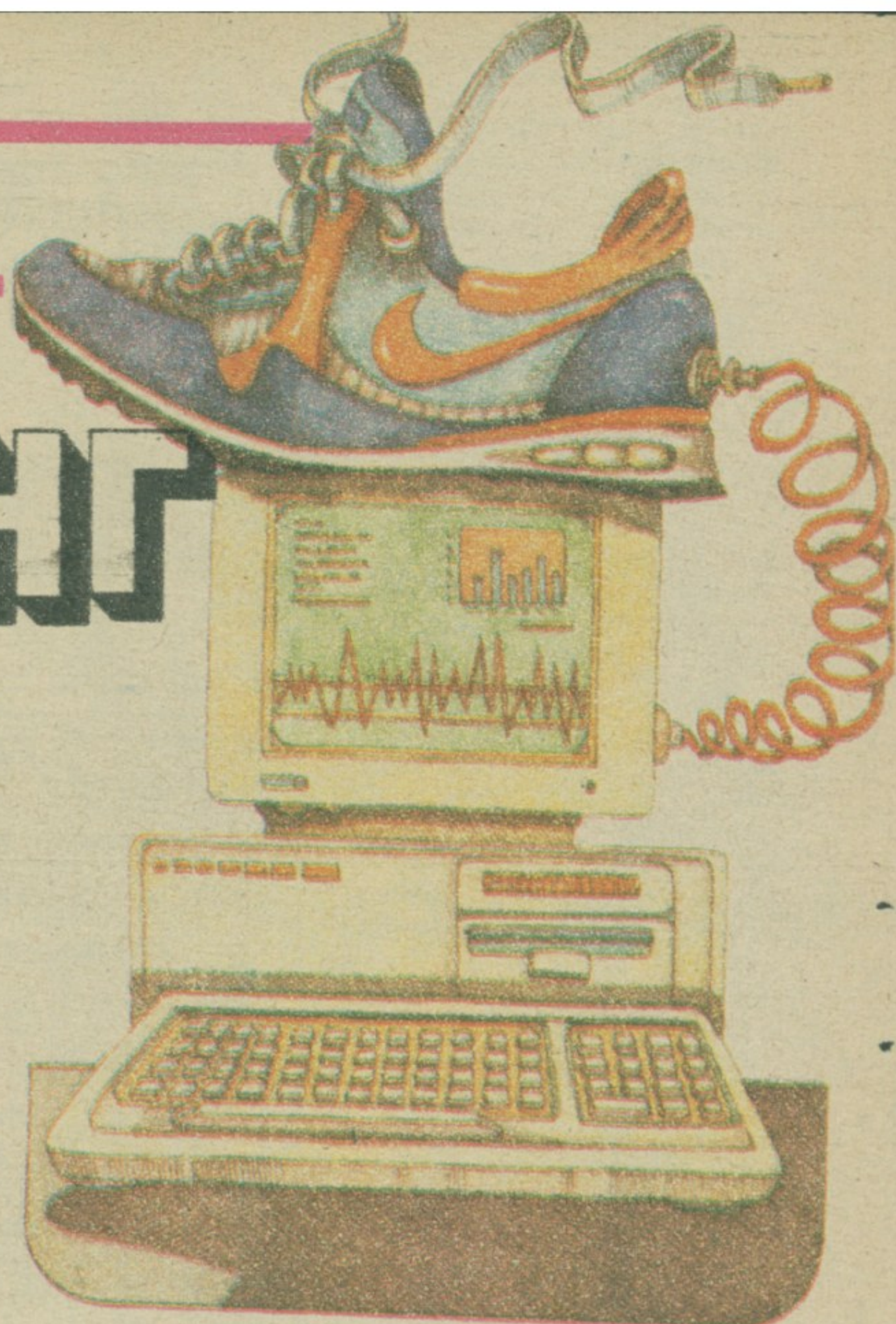
Следите ток – ако носите „рибок”

ТАПАЦИР УНГ

Некада су патике биле толико лоше да су тркачи стизали на циљ боси и рањави... Било је модела који су тежили и по два килограма! Имале су клинце... личиле на рукавице с једним прстом... а данас се у неке од њих уграђује компјутерски чип!

ЗА

26

Тркачи ће ускоро само да укључе патику у компјутер и да сазнају све што их занима: од брзине и пређених километара до подјатка о свом срцу и утрошеним калоријама!

КОШЧИЦА

Обични људи и не знају колико је савршена технологија која се користи у изради једне патике. Тако, говоре подјаци, у Новој Енглеској (САД), купце највише занима боја. Црвена, изгледа, није у моди

Најсавршенији електронски уређаји исцртавају мапу која личи на праву правцату топографску карту, а у хемијској лабораторији ови подаци до којих су дошли компјутери примењују се, нећете веровати, у изради савремене спортске патике! Оне су данас толико популарне да су многи почели да их носе чак и у најсвечанијим приликама. Није ретко да видите младића у сакоу – с неизбежним фармеркама, али и патикама.

Да би неко био „шик“ мора да прати моду патика. Пре неколико година сви су лудели за „најкама“. Сада су, изгледа у моди „рибок“. И пошто њих више не носе само спортисти већ и сав остали свет, произвођачи се буквално утркују у настојању да на тржиште избаце што лепшу и што удобнију патику. Зато су у помоћ, поред физичара, математичара и

Године 1909. енглеска фирма „Сполдинг“ израдила је кожне ципеле обложене гумом које је рекламирала као изврсне за спречавање клизања ноге и истезање тетива и мишића. Али, свака та ципела имала је око два килограма! Сад замислите тркача оптерећеног тим килограмима како јуриша ка циљу.

На Олимпијади 1936. Џеси Овенс је понео релативно лаке и за ту прилику произведене патике марке „адиас“. Можда је баш захваљујући њима и побрао све оне златне медаље (чак четири)! Њихов творац, Немац Ади Даслер (патика је и добила име по њему: Ади + Дас...) оснива компанију „Адиас“ која се од 1948. искључиво бави производњом спортских патика.

У то време у свету ничу и друге фабрике за израду спортске обуће јер је и потражња велика. Тако 1951. јапанска

луп за колаче, а одушевљени спортисти листом купују нове патике.

Седамдесетих година Бауерман са неколицином пријатеља оснива компанију „Најк“ и постаје најтраженији не само међу спортистима, него и код свих оних који желе обућу за лаган и несметан ход. Међутим, на те „најке“ жале се маратонци, тврдећи да слабо амортизују ударце. Бауерман прихвата примедбе и долази на сјајну идеју: скида један слој ђона и уместо њега убацује материјал од кога се праве „јапанке“, па то облаже смесом од гуме. За спортисте је наступило историјски тренутак – добили су „тапациране“ патике. Али, то није крај...

Међу најпознатијим компанијама за производњу патика и данас се води прави рат. Утркују се у настојању да начине идеалну патику. Од нових материјала тренутно је на цени пластична пена испуњена мехурићима гаса која је лака као перце и уз то служи као сјајан амортизер...

Патика с чипом

Стручњаци су открили да при брзом ходу стопало додирује тло спољашњим делом пете, да би се тежина тела затим пребацила на предњи део стопала. При овој врсти кретања долази до нормалног истезања табана. Али, ако се стопало превише истегне, може доћи до повреда самог стопала, gležња или колена. Сада и за то има лека. Ту је „спољашњи стабилизатор“, па „исправљач пете“... А патике за аеробик у предњем делу и у пети имају „нитрогенске микробалоне“ чији је задатак да још више побољшају амортизацију.

За спортисте маратонце праве се нарочите патике – посебно за мушкарце, посебно за жене. Недавно је један дизајнер фирме „Адиас“, у Западној Немачкој, сам испробао најновији модел ових патика и закључио да је она толико оптерећена разним средствима за контролу покрета да буквално држи стопало као у менгелама.

Сад је „Адиас“ произвео патике које стопалу дају пуну слободу кретања преко једног жлеба који пресеца ђон и одваја задњи део патике од предњег. Друге фирме покушавају с „повратном енергијом“ која омогућава тркачу да се осећа као да је бос. И тако даље...

Највећи купци атлетских патика (чак 80 одсто) ипак нису спортисти већ обични људи који су само у САД прошле године купили преко сто милиона пари.

И најновија вест: компанија „Пума“ произвела је патику с компјутерским чипом у пети. После трчања можете да извадите овај чип и да уз помоћ кућног компјутера проверите која вам је просечна брзина трчања. Можете утврдити и колики вам је лични рекорд, баш као и разлику између стварног учинка и временских вредности које сте себи поставили за циљ.

Како ствари стоје, ускоро ћемо добити електронску патику која ће бележити брзину трчања, пређене километре, пулс, утрошак калорија и слично. Можда ће продавац помоћу компјутера одредити који модел патике највише одговара вашој нози. А можда ће у самој радњи постојати машина која ће, преко података добијених од компјутера, правити патику – само за вас!

С. И.

Толико стручњака око једне патике! Можда спортисти постижу тако добре резултате захваљујући све савршенијим моделима

хемичара, позвани и лекари који скрећу пажњу на анатомску грађу стопала.

Да се подсетимо: човечија нога има 30 костију, од чега су чак 26 кости стопала. Тетиве повезују кости и мишиће, а лигаменти повезују кости у зглобу. Испод петне кости налази се јастуче које има улогу амортизера. А читава мишићно-хрскавичаста конструкција ради по принципу опруге и то тако што у току кретања скупља и ослобађа енергију.

Џесијев дуг Адиасу

Човек је, изгледа, прво направио сандале. Најстарији пар нађен је у Египту, а начињен је од папируса пре четири хиљаде година. Међутим, обућа коју су носили римски гласници највише подсећа на спортску патику, а у ствари то су биле појачане сандале с клинцима на ђону.

У 16. веку прављене су нарочите ципеле за спортске игре, али нису биле ни налик на данашње патике. А шездесетих година 19. века у Енглеској су се, за крикет и трчање, носиле ципеле с клинцима, сличне данашњим копачкама. Касније је на њих стављен гумени ђон и добили смо праве правцате патике. Само, гума није била доброг квалитета, па се догађало да један маратонац стартује у новим патикама, а на циљ стигне бос и израњављених табана.

фирма „Тигар“ покушава с патикама које имају посебан одељак за ножни палец!

А онда, 1962, произвођач ортопедских ципела из Бостона „Њу беленс“ избацује на тржиште ципеле за атлетичаре назване „трекстер“. Уместо потпетице која повећава притисак на предњи део стопала, „трекстер“ су имале раван ђон, баш као и данашње патике. Али, ни оне нису ублажавале истезање Ахилове тетиве, па „Њу беленс“ у газећу површину умеће гумени клин за ублажавање притиска. Тај клин убрзо постаје стандард за сву спортску обућу.

У калупу за колаче

За то време на Универзитету Орегон, у америчком граду Јудин, атлетски тренер Бил Бауерман одлучује да се сам позабави израдом ове врсте обуће. Радио је за фирму „Тигар“ и 1967. појављује се његова патика од разређених најлонских влакана уместо од коже. Чврсто је приањала уз ногу, била лакша и могла да „дише“.

Бауерман се ни тиме није задовољио. Једнога дана, на ужас своје супруге, узима калуп за печење галета, сипа у њега полиуретанску масу и излива суперлак ђон! Госпођа Бауерман купује нови ка-

КРИТИКА ЈЕ, ИПАК, ПОЗИТИВНА

Једном приликом Исак Асимов, чувени писац научне фантастике, одговорио је на питање шта мисли о критици.

– Кад нас људи похвале, то углавном прихватамо као нешто сасвим обично, што у

нама створи осећај пријатности. Али, критика нам се просто увуче у кости и остале тако да тиња и да нас разједа још дуго времена касније. У суштини се треба навикнути на подругљиву и грубу критику која нас, пре свега, „челичи“ и ствара у нама одбрамбени механизам. Тако ћемо лакше изградити способност да оцењујемо чија је критика конструктивна, о којој треба размислити, а чија је плод чисте пакости. ■

АУТОМОБИЛИ КАО КЛАВИРИ

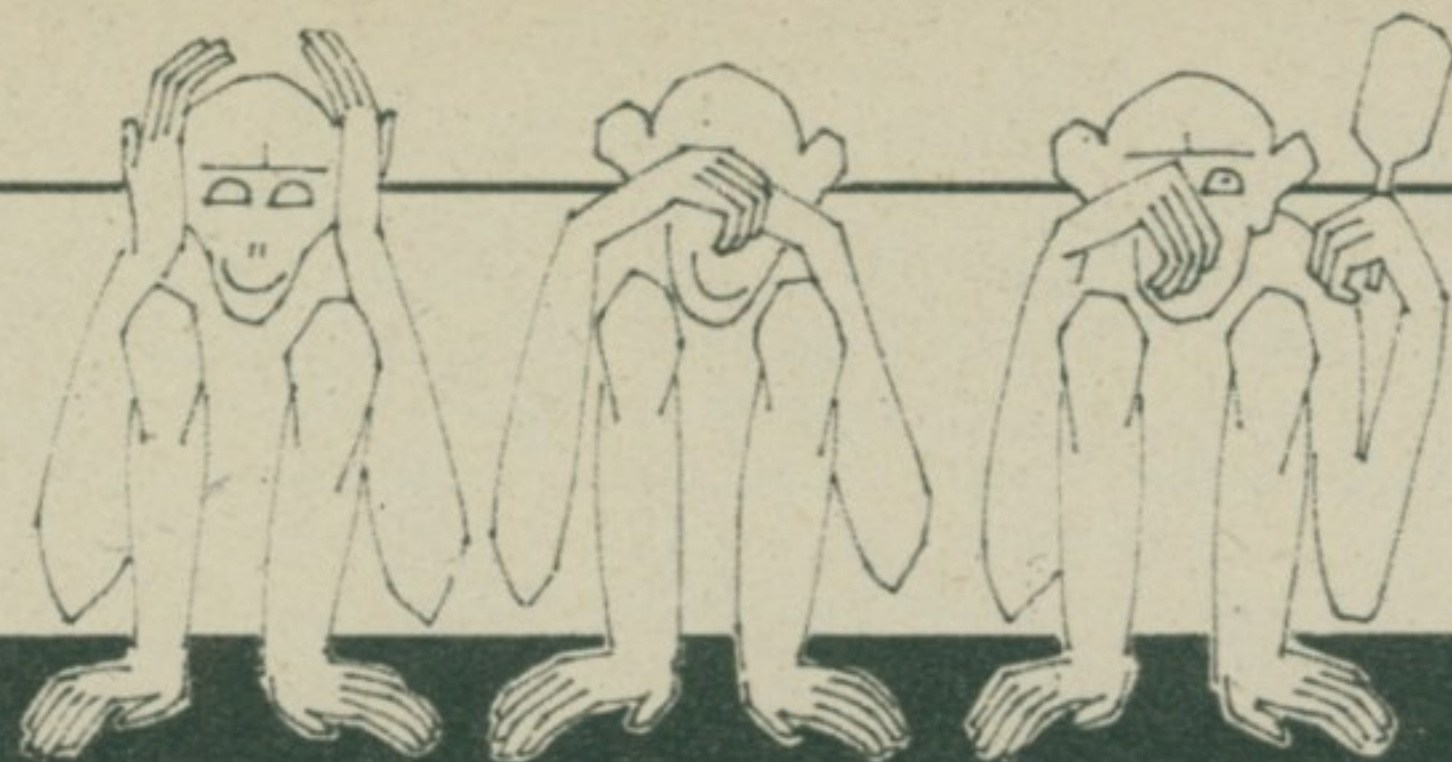
Имао сам први час возње с инструктором. После само десетак минута у саобраћајној гужви инструктор је заурлао:

– Опустите се, човече! Покушајте се да убедите да седите за клавиром и смиреност свираш.

– ОК! – одговорио сам. – Само, разлика је ипак огромна. Кад сам за клавиром, из супротног правца не јури ми у сусрет на десетине других клавира! ■

Нил Ламнејер,
возач почетник,
магазин „Викенд“

МА ШТА КАЖЕШ

ВОДЕНИ СТОЛЊАК

Родитељи обично муку муче с несташним клинцима кад их изведу на ручак или колаче. Зато се власник једног ресторана из Чикага досетио како да умири и забави малишане и тако помогне мамама и татама, али и себи: изумео је, и направио, пластични, провидни столњак испуњен водом у којој пливају возић, аутомобил и један човечуљак. Све њих малишан прстићем треба одређеним путем да одгура од једног краја стола до другог. За само неколико месеци изумитељ овог столњака продао је чак 60.000 комада, а од Удружења власника ресторана добио је награду за производ године. ■

ПАЗИ КОГА УЈЕДАШ!

Енглец Шон Дезборо из петних жила се трудио да на суду докаже да није с предумишљајем угризао суседовог пса већ само зато што није имао куд. Шон је све време тврдио да је пас први почео да уједа и он је био принуђен да се брани. Судија није поверовао окривљеном и пресудио је да плати казну од 200 фунти. Након изречене пресуде незадовољни Дезборо је изјавио: „Мање би ме коштало да сам угризао власника уместо његовог љубимца“. ■

КАД ЛИ ТО БЕШЕ...

Студенти америчких универзитета праве су незналице бар што се знања из опште културе и историје тиче. То су показала истраживања „Галуповог института“ која су својим тестовима обухватила 696 апсолвентата разних факултета широм земље. Чак четвртина испитаних није знала да каже датум открића Америке а више од половине није имало појма ко је био председник САД у време корејског рата. Али, то није крај незнању високообразоване млађарије: њих 40 одсто, веровали или не, не зна када се водио рат за ослобођење и независност од Енглеске о коме су гледали бројне филмове. Једини лек овом незнању је организовање обавезних течајева из културе и историје, као што је већ учињено 1968. године. ■

ЗА НОЋНЕ ДРЕКАВЦЕ

Што се тиче помоћи запосленим младим родитељима, изгледа да су најдаље отишли Финци. Они немају само разна саветовалишта, јасле, обданишта, већ и посебна прихватишта за клинцке који ноћу плачу па не дозвољавају мамама и тата-

ма ни да трену. Такве малишане родитељи одавно пред спавање могу да повере стручњацима и ујутро их преузму мирне, веселе, у сувим пеленама, с пуним стомачићима и, наравно, обављеним лекарским прегледом.

Финска влада одлучила се на оснивање оваквих установа после једне анкете спроведене међу запосленим родитељима. Сви који због својих „ноћних дрекаваца“ долазе с подочњацима на посао током дана су нервозни, растресени и раде много мање и слабије од својих испаваних колега. ■

МИШЕВИ НА СУДУ

Службеници суда у Риму на тргу Клодио тога јутра дошли су на посао као и обично. Ушли су у канцеларије, почели да се припремају за рад а онда су са свих страна почели да излећу мишеви – из фиока, писаћих машина, ормарића, чак и из судијских тога. Настала је права пометња а зградом су одјекнули крици, вриска и разни пристojни и непристойни повници. Одлучено је да суд прекине са радом док се не изврши темељна дератизација. Међутим, стручњаци тврде да мишеви долазе из канализације и лако може да се догоди да насртљиви глодари поново запоседну зграду суда. ■

НИСУ СВИ
КЊИЖЕВНИЦИ ЖИВЕЛИ
У ОСКУДИЦИ

ЗА СВАКУ ДОЛАР

РЕЧ

Некада је било готово правило да од књижевности не може да се живи. Дугачак би био списак славних имена која су своја најбоља дела створили злоупатећи се. Није тек тако Ђура Јакшић једну своју песму започео са "Јесте ли ми род, сирочићи мали..."

За седам дана

Памте се, међутим, књижевници који су од добијених хонорара постали милионери.

Први коме је то пошло за руком био је Волтер. Причало се да је бољи познавалац књиге и књижарског тржишта од свих француских издавача заједно. А ко ће коме ако неће човек себи - Волтер је своја дела знао тако добро да пласира да је увек добијао највећи хонорар.

Славни Енглеz лорд Бајрон такође није оскудевао. Зараду су му доносили хонорари од објављених песама а не аристократска титула. И поред тога, аристократија му је силно замерала што стиче новац који не потиче из аристократских кругова!

Тужна је прича још једног енглеског књижевника - Чарлса Дикенса. Док је отац лежао у затвору због дуга, мајка прала и служила по кућама, мали Дикенс је, да би преживео и зарадио новац да извуче оца из затвора, код ситног трговца у неком мрачном подруму лепио етикете на кутије са ималином а затим их продавао по озлоглашеним лондонским четвртима жонглирајући на улици. Свет се окупљао око малишана у ритама, више да га исмева него да купи ималин. Дружећи се силом прилика са олошем, дечак ће то дружење касније описати у роману "Оливер Твист". У ствари, Чарлс Дикенс је постао "чудо": у 17. години стенограф, у 18. уредник у новинама, у 19. репортер, а у 20. велики репортер "Морнинг кроникла"! Врхунац славе доживео је у двадесет другој години пишу-

ћи "Лондонске цртице" због којих је свет хрлио да купи "Мантли мегезин". Око њега су се отимали издавачи нудећи му брда и долине. По наруџбини је написао роман-фељтон "Оливер Твист" и то за само недељу дана! Веровали или не, исте те седмице упоредо је написао и једну оперету, једну комедију и три фарсе!

Једно али вредно

О америчком књижевнику Џеку Лондону и његовом авантуристичком духу много се зна. Вреди додати да је он од писања, поред позамашне своте, стекао и прелепу јахту и изузетно велику фарму. Како и не би када му је као новинском репортеру са бокс-меча за светског првака одржаног у Лондону плаћано за сваку реч по - долар!

Марк Твен је важио за врсног америчког књижевника, али и за исто тако вештог трговца. Уз помоћ жене основао је сопствену издавачку кућу и водио је са много умешности. Поред осталог, издао је мемоаре генерала Гранта, истакнуте личности из грађанског рата и потоњег председника Сједињених Америчких Држава. Није био шкртица: Гранту је за рукопис

исплатио тада фантастичну суму од 200 хиљада долара!

Иако није био значајно књижевничко перо, захваљујући свом литерарном јунаку Тарзану, међу милионере се сврстао и Едгар Рајс Буру. Књига о Тарзану штампана је у више од 36 милиона примерака на многим језицима света. А тек хонорари од филмова о Тарзану!

Старијем свету и данас се отме суза приликом гледања филма "Прохујало с вихором". Има ту и љубави, и страсти, и гнева, и мржње, и жалости за оним што је било а више бити неће. Тако се зове и роман по којем је филм снимљен. Написала га је 1936. Маргарет Мичел. Никада више ништа није написала. Но, и тај један роман био је довољан да згрне богатство!

О тиражима књига Ернеста Хемингвеја не треба ни причати. Мало је земаља на свету у којима нису преведене. Кад смо код њега, знате ли да је за прво издање романа "Старац и море" добио равно милион долара?! Хонорар му је

Ако су Виљем Шекспир, Фјодор Достојевски или Ђура Јакшић једва састављали крај с крајем, било је и таквих који су стекли богатство од списатељског рада

исплатио амерички часопис "Лајф" и роман објавио у посебној свесци.

Сви се слажу да су "кримићи" Агате Кристи ненадмашни. Тиражи милионски. А ње на зарада? То се никада неће сазнати. У сваком случају, списатељица је била велика богаташица.

Милионе на перу зарадили су и Бернард Шо, Жан Пол Сартр, Франсоаз Саган, Жорж Сименон... Владимир Набоков је само за "Лолиту" згрнуо колико други за неколико романа.

Покојни британски премијер Винстон Черчил добио је "у цугу" највећи хонорар икада исплаћен аутору за књижевно дело. Амерички часопис "Лајф" исплатио је Черчилу 12 милиона швајцарских франака за само прве четири књиге "Историја народа који говоре енглески"!

Није рђаво прошао ни Двајт Ајзенхауер, генерал и касније председник САД. На име хонорара за књигу "Полов на Европу" добио је 630 хиљада долара!

Код нас никада није било књижевника милионера. И сада је тако. Једини који су више него пристojно могли да живе од пера, до другог светског рата, били су Мирослав Крлежа и Бранислав Нушић.

М. Тодоровић

DIK
BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

Истините
приче
из
полицијске
бележнице

НОЋ КРВАВИХ МИМОЗА

Милица и Младен, млади људи изнајмили су у барском приградском насељу скромну малу кућу. На стотинак метара укруг није било комшија а кућерак се чинио још усамљенијим због једног кржљавог ловоровог стабла. И никаквог другог растиња ни дрвета.

Ноћу је било толико тихо да је самоћа просто гушила младу жену. Нестрпљиво је ослушкивала да тишину разбије звук мотора, да убрзо утихне и на вратима се појави увек добро расположен и насмејан Младен. Знајући колико Милица тешко подноси самоћу, Младен је, чим би завршио посао, журио кући. Кафана га никад није привлачила иако је био веома друштвен и омиљен међу пријатељима и познаницима.

Многи су се Младену дивили што је у своје време, док је боксовао, успео да победи Мату Парлова а као ловац уопште није морао да измишља приче: био је успешан, добијао признања, сакупљао трофеје.

Чекала је мужа...

Те мартовске вечери на барској железничкој станици није било много путника па су се таксисти забављали причама и неком гуменом карне-

Понет весељем због празника цвећа у Боки которској, млади таксиста је пожелио да се нашали са својом супругом. Заменио је са колегом виндјакну а на главу ставио карневалску маску...

валском маском. Успели би и понекад путника да престраве, али би се на крају све завршило смехом. Уосталом, у целој Боки је владало добро расположење јер се прослављао празник мимоза.

Младен је пожелио да део те веселе атмосфере пренесе у свој дом, да насмеје и Милицу. Заменио је виндјакну са колегом и понео маску...

Свакодневна путовања из Бара у Титоград била су веома напорна за Милицу која је

радила као поштанска службеница. Али, никада се није жалила. Напротив, била је срећна што има посао. У пошти су је ценили, сматрали озбиљном, вредном, савесном... Младен се надао да ће и у Бару искрснути неки посао за Милицу, њему је било жао што се мучи, устаје у цик зоре да би на време стигла у Титоград...

Милица је журила да обави све домаће послове пре него што јој стигне муж. Све је распредила, направила вечеру и чекала. Пошто се није појављивао, одлучила је да мало прилегне. Ако и задрема, пробудиће је звук мотора...

Сподоба на вратима

Из полусна је трже куцање на вратима. Милица се изненади како то да није чула аутомобил. Све је било тихо, неубичајено... Ни Младен се, по обичају, није оглашавао. То је збунило и уплашило... Сигурно су лопови, помисли. Знају да Младен није ту, да ме комшије не могу чути, па се дрзнули да нас покраду!

Приближи се вратима и поче да понавља:

— Ко је? Ко је? — Уместо одговора мукла тишина. А затим лупање по стакленим вратима. Сломиће стакло, претрну Милица. Страх је све више

обузимао. Страх и немоћ. Уто јој поглед паде на Младенову ловачку пушку. Висила је на зиду поред трофеја. Лагано се приближи и узне сачмарицу. Чврсто је стисну и приближи се вратима...

Провери кроз стакло и угледа силуету непознатог мушкарца. Престрави се кад му угледа лице. Такву сподобу не памти ни из филмова страве и ужаса.

Избезумљена од страха млада жена подиже пушку, управи цев у ту грозну главу и притисну обарач!

Два пуцња, један за другим, запараше тишину... Милица, дрхтећи од страха, одшкрину врата. „Лопов“ се није мицао. Она прислони пушку уза зид и сагну се до непомичног тела. Повуче крај окрвављене маске и угледа део лица свог мужа.

Лелек одјекну и стиже до првих комшијских кућа. Позвали су и милицију... Милица је ухапшена и суђено јој за убиство из нехата. Доживела је нервни слом а слика вољеног човека, непомичног на прагу куће у којој су правили планове за будућност, никада је неће напустити.

И све само зато што је Младен желео да се нашали не помишљајући да ће га то стајати живота.

И. Миладиновић

ПРОЧИТАЈ
ПРОСКИТАЈ

СВЕТЛЕ НОЋИ, СРЕЋНИ КОЊИ

Ново правило за клађење на хиподрому гласи: прво се распиташ да ли коњ спава с упаљеним или угашеним светлима, па тек онда уложиш новац на њега. Ако ноћи у мраку, не ваља.

До овог сазнања дошло се на америчком универзитету „Корнел“ где су Кетрин и Ричард Хут, психолози за животиње, испитивали понашање коња у коњушници без прозора, с тим што је и испитаницима дата могућност да сами, на минут, пале светло и – да затим, кад год минут светлости истекне, сместа поново пале сијалице. И то ноћу и дању, без разлике. Закључак: коњи мрзе мрак.

Чудно? Ни најмање, сматрају Хутови. Пре него што их је човек приптомио и на крају затворио у штале и коњушнице, коњи су живели на отвореном где су ноћи, захваљујући звездама и Месецу, биле далеко светлије него у мрачним шталама. Судећи по резултатима до којих су дошли Кетрин и Ричард Хут ствар уопште није тако наивна. Известан број коња у мраку постаје изразито агресиван, а неки чак испољавају и класичне симптоме клаустрофобије. Шта, дакле, да се ради. Да им се да светла, макар и пригушеног. После можемо на њих и да се кладимо.

КАКО ЗАУСТАВИТИ ШТУЦАЊЕ

Има изгледа да је мукама хроничних штучаваца најзад дошао крај. Неуролози Дејвид Липс и Бахман Цабари, из војномедицинског центра „Волтер Рид“ у Вашингтону, верују како су најзад пронашли лек против штучања – оног даноноћног. Реч је о леку званом нифедипин који значајно смањује апсорпцију калцијума од стране мозданих ћелија. Нифедипин се већ увелико употребљава при лечењу мигрена и против повишеног притиска.

Благотворно дејство нифедипина на нон-стоп штучање испитано је на свега седам хроничних штучаваца што је мало да би се донео коначни научни суд. Невоља је у томе што, како каже Цабари, особе које недељама и месецима даноноћно штучају не сусрећете свакодневно. У очекивању нових испитаника остаје чињеница да, отако редовно узима нифедипин, ниједна од седам до сада тестираних особа више не штуча.

Бахман Цабари верује како штучање изазива прекомерна количина калцијума који апсорбују извесне моздане ћелије при чему долази до невољног грча мембране која усред удисаја нагло затвара гласницу (простор између гласних жица) проузрокујући онај добро познати оштар звук. Одстраниш предозирани калцијум, нема штучања. Бахман Цабари такође верује да би нифедипин могао да се користи и за лечење епилепсије и као превентива против срчаних удара. Верује се, наиме, да прекомерна асимилација калцијума током епилептичних напада и срчаних удара наноси највеће штете ћелијама.

ВИДЕО БИОГРАФИЈА

„ТВ је жвакаћа гума за очи“

Френк Лојд Рајт

(амерички архитекта и теоретичар арх.)

Збогом писане биографије! Ко данас хоће да добије посао у добростојећем свету, не пише и не куца, него се снима. Претходно се обрати некој специјализованој компанији каква је, рецимо, „Видео биографија“ из Конектиката.

Ствари се даље одвијају овако. Видео кандидат пред видео камером исприча све што би испричао и у разговору са евентуалним будућим шефом, али уз једну велику предност – што овога нема ту да му ствара нервозу. Професионалци затим измонтажу и изрежирају снимак тако да не остане ништа од нелагодности, несигурности или било чега што би кандидату ишло на штету у очима послодавца. Пошто је услуга крајње професионална, у видео траку се уписују чак и наслови и наснимава пригушено угодна музика.

Препоручује се да снимак траје око пет минута јер се процењује како је то оптимално време. Нит’ је биографија штурна, нит’ се стрпљење послодавца непотребно ставља на пробу. Цена: све зависи. Од неколико стотина до неколико хиљада долара.

Извесни потпредседник једне велике компаније је, у жељи да се докопа бољег места, снимно видео биографију по сопственом сценарију који се искључиво састојао у извођењу мађионичарских трикова а сниман је (такође по његовој изричитој жељи) на локацијама широм земље. Потпредседника мађионичара то је коштало 12.000 долара. Не зна се да ли је добио посао. Извесно је, међутим, да се сит наснимао.

Крајности на страну, видео биографије су узеле маха и изгледа да су готово сви задовољни. Послодавци јер штеде на времену. Погледају траку и ако их кандидат на први поглед нервира, не позивају га на разговор. Кандидати зато што пред камером могу да покажу своје најбоље лице, што у напетост атмосфери разговора уживо може и да им не пође за руком.

ЗАГОНЕТКА

ОСМЕХ

Последњег дана боравка у Ханоју доктора филолошких наука Игора Лисевича радозналост је одвела у Археолошки музеј где је сасвим случајно упознао Нгуен Лан Куонга који га је на разстанку упитао: „Јесте ли посетили храм Дао?“ А кад му је овај одговорио негативно, препоручио му је да свакако оде и испричао му нешто тако необично да је Лисевич, стручњак за језике Далеког истока и добар зналац културе ових земаља и народа, помислио да је у питању чиста измишљотина. Тачно тако, али кад су му дали аутомобил који ће га одвести у Дао, није хтео да пропусти прилику. Ко зна, можда ипак има нечега у Куонговој причи?

Пустимо даље Лисевича да сам прича о овом необичном догађају.

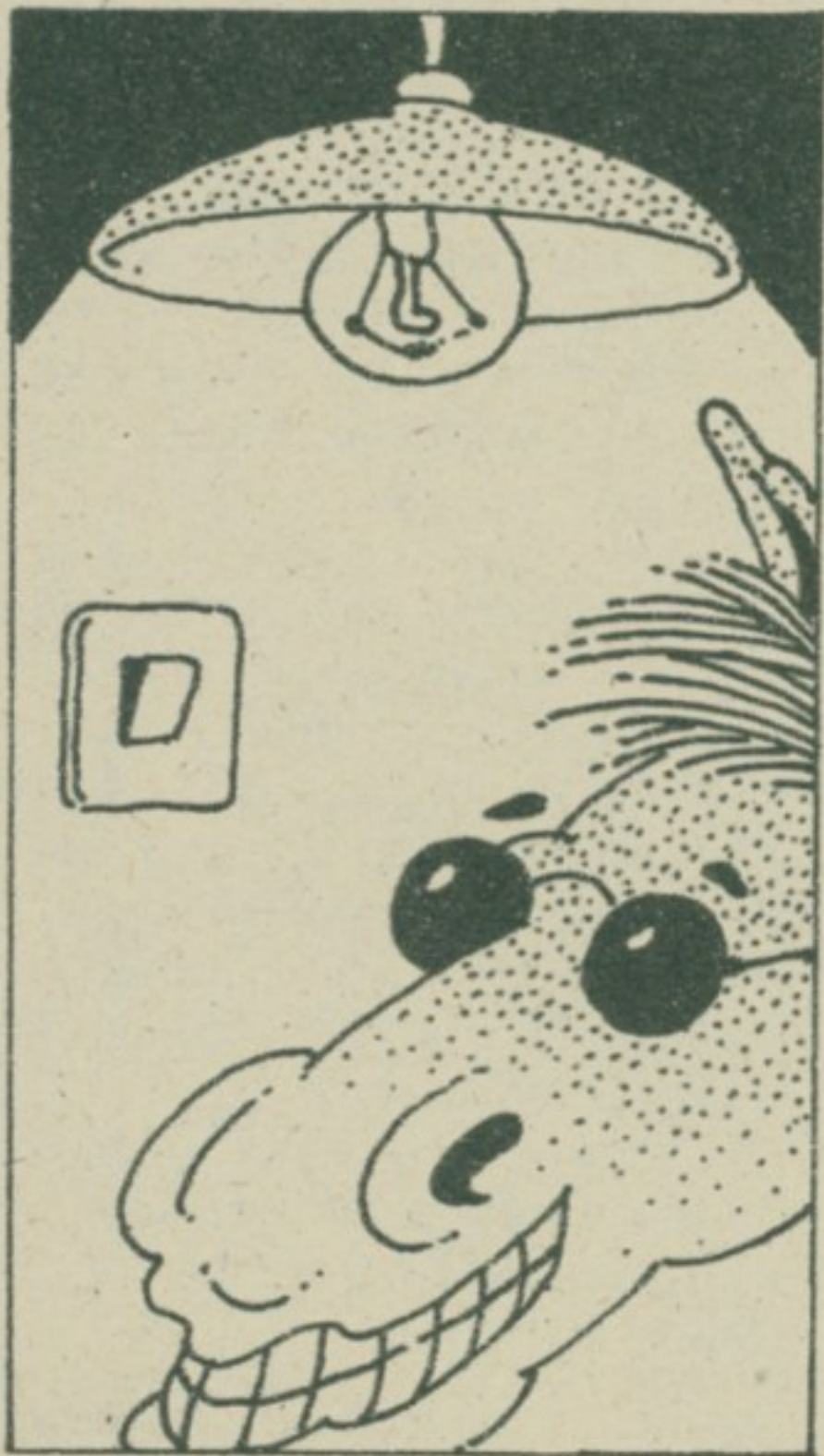
100 дана без трунке хране

– Тиенски (ценски) храм Дао налази се само 23 километра од Ханоја, али како до тамо води излокан колски пут, труцкали смо се дуго гутајући жуту прашину која се увлачила у кола чак и кроз затворене прозоре. На улазу у село морали смо да се зауставимо – даље се могло само пешке.

Не знајући тачан пут у храм ушли смо кроз неки споредан улаз који је сав био зарастао у коров и обрели се у повећој просторији с подом од угажене земље где је у средини уредно била сакупљена стара монашка одећа. Са стране, на каменим плочама пода монахиње су млатилом ударале по стабљикама пиринча. Најстарија од њих сипала нам је традиционалан вијетнамски зелени чај.

И најзад толико очекиван сусрет.

Преда мном је у жутој монашкој одећи, мало нагнут напред, у пози лотоса седео старешина манастира Ву Хан Мин, човек који се родио пре

БЕСМРТНОГ КАЛУЂЕРА

Преда мном је седео човек
који се родио пре више од
триста година

ња не буде, оставите ме овде
да се заувек молим Буди!"

Док су около пљустале бомбе

Стара монахиња која нам је
ово испричала, упалила је ми-
ришљаве свеће призивајући
настојников дух.

— Старешина није умро као
други — објаснила је. — Очи-
стио је себе постом, молитвом
и медитацијом и својом во-
љом натерао ојачани дух да
напусти непотребно тело. — И,
показала је прстом на тачку
између обрва, нешто изнад
носне кости, где се по будис-
тичком веровању налазе вра-
та која воде у „други свет”. За
ту тачку сам већ чуо — приста-

више од 300 година! Тврди се
да је у време претпоследње
краљевске династије. Ле до-
стигао врхунац каријере на
двору, а онда је све напустио
и повукао се у овај манастир,
одрекавши се богатства и
власти. Пред крај живота Мин
се осамио у малој ћелији од
ћерпича, на крају манастира,
предавши се посту и молитви.
Ученицима је рекао да уђу
код њега тек кад више не бу-
ду чули звук молитвеног буб-
ња.

Још од античких времена
зна се да човек без штете по
организам може да не једе
највише до 40 дана, а старе-
шина Мин постио је пуних
сто... Кад га је снага сасвим
напустила, обратио се окуп-
љеним монасима: „Дошло је
време да напустим овај свет.
Кад мој дух одлети из тела,
сачекајте месец дана. Ако
осетите мирис распадања,
сахраните ме како је предви-
ђено по обреду. Ако распада-

лице „дао јоге” верују да су
способни да напусте своје те-
ло и враћају се управо тим
путем...

Прошла су столећа од
смрти старешине манастира
Дао. У Вијетнаму је на власт
дошла нова династија Нгуен,
затим су Индокинеско полу-
острво заузели Французи, па
Јапанци, па Американци. Је-
дан, други, трећи рат против
колонијализма, покрет отпо-
ра, крвав устанак против аг-
ресора. Около су падале гра-

нате, бомбе, горео напалм, а
старешина Ву Хак Мин седео
је мирно у свом удубљењу
као да га се време не дотиче.

Статуа или човек?

Кад је Вијетнам стекао не-
зависност, легенда о окаме-
њеном монаху привукла је
пажњу научника. Претпостав-
љало се да је реч не о „жи-
вом” човеку већ о статуи. На
предлог Нгуена Лана Куонга,
с којем сам се онако случајно
упознао у Археолошком ин-
ституту, „статуа” је у болници
града Бак Мае стављена под
рендген. Колико је било за-
препашћење присутних кад
су се на екрану појавиле кон-
туре скелета: пред њима је
било људско тело.

Даља истраживања показа-
ла су да тело није ни балса-
мовано за разлику од чувених
египатских мумија, код старе-
шине су и утроба и мозак ос-
тављени нетакнути. И код
свих других мумија, па и оних
недавно пронађених у Јужној
Америци, сва се изнутрица
вадила, а мумифицирана тела
сачувана су искључиво захва-
љујући изузетно сувој клими.
Међутим, на који се начин са-
чувало тело Ву Мина у троп-
ском Вијетнаму где влажност
ретко кад падне испод 100
процената, а монсунске кише
лију месецима — загонетно
је... У Вијетнаму сам видео
потпуно нове стамбене згра-
де покривене слојевима
плесни, а Минова ћелија има-
ла је само три зида — удубље-
ње је било прекривено тек за-
весом и отворено за све вет-
рове. Па ипак, остаци не само
што се нису овлажили већ су
усахли: кад су старешину хра-
ма мерили у болници, био је
тежак свега 7 килограма, ису-
више мало чак и за мале Ви-
јетнамце. Ову тајну научници,
првенствено биолози и хеми-
чари, тек треба да реше.
Можда је танак слој сребра
којим је тело обложено одиг-
рао улогу конзерванса, мож-
да је гладовање учинило сво-
је, можда ветар и промаја?

Али, у тренутку док сам по-
сматрао „бесмртног” старца,
нисам о свему томе размиш-
љао. Само сам посматрао чо-
века из далеке прошлости.
Нисам могао поглед да одво-
јим од њега. Онај шаблонски
израз „осмех блаженства” ко-
ји тако често срећемо у лите-
ратури, први пут је за мене
добрио реалан садржај. Угле-
дао сам на Миновом лицу
једва приметан, тих и споко-
јан смешак човека који је, нај-
зад, све схватио.

В. М.

ПЉАЧКАШИ ПО НАРУЏБИНИ

Како зауставити крадљивце уметничких дела који пељеше галерије, музеје, замкове, цркве? Две жене су се сетиле: помоћу мириса који људски нос не осећа

Пре два месеца из виле Пикасове унуке Марине, у Кану, украдено је 15 уметничких дела процењених на 105 милиона франака (20 милиона долара). Пљачка столећа изведена је у стилу „идеалног злочина“ Није било обијања, никаквих трагова. Алармни уређаји су затајили, а дресирани пси пустили провалнике да се шетају као код куће. Цела операција изведена је за педесетак минута док је послуга била на пијаци. Полицији је најсумњивије било баш то што је све савршено, па је истрага од почетка усмерена на најужи круг око покрадене унуке Пабла Пикаса.

И, само четири дана касније ин-

„Изненађење“, чувено Ватово платно украдено 1801. године, чија је једна једина копија власништво енглеске краљице Елизабете, полиција је открила случајно у једној крчми у предграђу

спектори су расветлили крађу столећа. Утврђено је да је Данијел Загин, један од двојице чувара виле, већ имао посла с полицијом. Притешњен, одао је саучеснике. Код једног од њих, извесног Прадета, власника бара у месту Вар, на Азурној обали, нађени су сви украдени предмети. Испоставило се да је у крађу умешан и други чувар, па сад и он прави друштво својим компанијонима.

Марина Пикасо могла је да одахне. Могли су да буду поносни и француски полицајци који примају честитке са свих страна. Поносни да, али не превише јер и у Француској, баш као и у целом свету, највећи део украдених уметничких предмета никад се не нађе.

Ван Гог за „кума“

Трговина украденим уметничким делима доживљава прави бум. Упућени кажу да се највећи број крађа, поготову славних дела, изводи по наруџбини колекционара који не бирају средства са-

мо да обогате своју приватну збирку. Зна се и ко су, највећи – богаташи САД, Јапана, Велике Британије. У априлу 1988. у Калеу су заустављена два мала италијанска реморкера на којима је нађено двадесетак дела највећих мајстора: један Ван Гог, два Утрила, један Писаро... Цариници су највероватније запленили „поруџбину“ неког италијанског мафијаша.

„Роба“ коју нуди међународна мрежа лопова стиже из целог света, па и наше земље која је чувена по старим иконама, али ипак највише из Италије и Француске из које је за последњих двадесет година украдено 12.000 вредних уметничких слика, скулптура, намештаја, таписерија! Прошле године француска полиција забележила је 1997 крађа и то 30 из музеја, 75 из замкова, 84 из цркава, 369 из станова и 1100 из приватних кућа. Лопови, очигледно, одлично знају кад, где и шта раде. Далеко је лакше опљачкати један замак него банку опремљену најсавременијим алармним уређајима,

а и музеји су лак плен јер углавном немају довољно чувара док су ти алармни системи застарели. Примећено је да лопови обожавају да посећују културне установе или замкове док су у реконструкцији. Сके им тада пружају погодан прилаз до жељеног предмета, али најчешће не морају ни да се пентрају већ најобичније ушетају унутра као и остали радници које нико не проверава. Уз то, посао је више него уносан, а далеко мање опасан од трговине дрогом: препродавац у Француској ризикује да добије највише пет година затвора.

Како се онда одбранити кад се зна да се платна познатих сликара просто разграбе на званичном тржишту без обзира на астрономске цене. Прошлог пролећа на аукцији код Кристиса и Сотбија постигнути су нови рекорди: 49 милиона долара за један Пикасов аутопортрет, 24 милиона за слику „Мата Муа“ Пола Гогена, 14,3 милиона долара за Монеов „Поглед на Британски парламент“ а ових дана и та граница је превазиђена – чувено „Пјеретино венчање“ Пабла Пикаса платио је јапански бизнисмен Томонори Тсумараки 50 милиона долара!

А многа платна која на јавним аукцијама код Сотбија купују прави или лажни клијенти уопште нису прошла царину.

РУКЕ УВИС. ПИКАСО!

**Чувар
показује место
на зиду где је висило „Пристаниште
у Естаку“ украдено усред бела дана,
а да се аларм уопште није огласио**

Холандска веза

Четвртак 1. јун 1989. године, 13 часова и 45 минута. Чувар Музеја модерне уметности у Центру Бобур, правећи свој уобичајени круг, ушао је у салу са делима фовиста. Одједном је побелео као креч угледавши празно место на зиду. „Пристаниште у Естаку“ Жоржа Брака, насликано 1906. године, нестало је. Ниједан аларм се није огласио. Лопов је напустио музеј непримећено – мало платно које се процењује на 20 милиона франака могао је да сакрије испод капута или у ташни. Ни сведока, ни трагова – објавио је инспектор коме је поверена истрага и рекао да су предузете све мере да слика не пређе границу јер би тиме шансе да се врати биле сведене на нулу.

Систем препродаје украдених уметничких предмета такав је да и лопов приправник може лако да утопи свој плен, али најчешће оперишу професионалне банде повезане с великим међународним мрежама за растурање које украдену робу пребацују преко границе. Најпознатије су италијанска, веза за северну Европу и она за Холандију која важи за светску раскрсницу одакле уметнички предмети тајним каналима крећу према најбогатијим купцима света.

Свака од ових веза ослања се на развијену мрежу стручних помагача. У нарочитим радионицама стилског намештаја украдени комади се преправљају, мења им се мермер или украси од бронзе, што је довољно да их ни рођени власник не препозна. Са платна се скидају оригинални рамови и позадина да би се уклонила плочица или етикета, мењају се и величине платна, а често уносе и преправке мотива – фалсификатори или избришу неки лик или дрво и замењују са неколико потеза у стилу аутора. Циљ је да се украдени предмет „опере“ и прође што већи број руку (просечно пет), јер – што је већи број препродаваца, лакше је убедити купца да је све „чисто и поштено“.

Изненађење после два века

Пре или касније украдени предмети, чак и они најређи, појављују се у изложима или каталозима за продају угледних трговаца. Један француски стручњак скаменио се кад је код Сотбија угледао прелепу бронзу Антоана Барија, украдену 1985. године из старог француског замка, прошлог марта полиција је повукла из продаје уље на дрвету из 16. века, украдено четири године раније из замка Буа, а таписерије

Монеова слика „Сунце које излази“ украдена је под претњом оружјем из музеја Мармотан 1985. године. Једног дана непознати глас јавно се француској амбасади у Токију тражећи откуп за њу...

које су лопови дигли из Музеја у Арлу украшавају данас улаз у једну приватну италијанску банку и око њих се води врло замршен судски спор.

Случај је помогао француској полицији да прошле године реши велику загонетку историје уметности. Кад су инспектори наишли на траг четворице препродаваца из Вандеје, нису ни слутили да ће их ови одвести до последње сале у једној крчми у Сенту и до ремек-дела Ватоа „Изненађење“, које је нестало још далеке 1801. Лопови, истина, нису ништа знали о томе, али су нађушили да је у питању крупни залагај па су постали сувише брбљиви. После много дана проведених у праћењу полицајци су се умешали у тренутку кад се један антиквар спремао да плати милион франака за платно.

Треба ли чекати два века пре но што буде враћен Моне из музеја Мармотан, украден у оружаној пљачки, јединој која је икад извршена у неком музеју?

Истрага тапка у месту већ четири године. Откривање једне француско-јапанске везе, што је омогућило враћање четири Корроа Лувру, дало је извесне наде инспекторима, али само закратко. Једини траг био је тајанствен позив француској амбасади у Токију кад је затражен откуп за Монеа. „Власници“ платна налазе се сада у тешком положају јер их траже све полиције света: платна су исувише позната да би могла да се појаве на легалном тржишту, а прави власници за њих не могу да добију осигурање јер, као и већина колекција по француским музејима, платна нису била осигурана.

Свака слика – личну карту

Стручњаци сматрају да је најбољи начин да се једно вредно дело осигура да се сва она напишу и убележе у каталог историјских споменика. Ови би каталози

такође омогућили власницима да не морају сваки пут да доказују да су законски поседници. Али, ту је заостатак велики, па због недостатка новца може да се распоред и само 1000 до 1500 нових објеката годишње. А шта тек учинити за многа дела непроцењиве вредности која се, прекривена прашином крију у старим сеоским црквама?

Будућност је, слажу се стручњаци, у обележавању. Користе се различите технике: уграђивање металних плочица, уштампавање флуоресцентних ознака, али овим методама ризикује се да буду оштећена дела која треба заштитити. Недавно су Клодин Масон и Мари-Флоранс Тал из чувеног Националног центра за научна истраживања (CNRS) нашле много боље решење: обележавање помоћу мириса! На уметничко дело нанесе се хемијска материја чији се састав држи у тајности: она постепено отпушта молекуле које људски нос не може да осети, али зато дресирани пас без тешкоћа открива извор мириса. При том лопов не може да зна је ли дело обележено и, ма шта урадио са њим, молекули остају неуловљиви. Први експерименти које су извеле Дирекција музеја Француске и Школа за царице у Ла Рошелу са посебно обученим псима дали су одличне резултате. Клодин и Мари предлажу да се обележавање мирисом допуни и снимањем уметничког дела на видео траку и рендгенским зрацима. Те информације смештене у меморију компјутера омогућиле би да се у сваком тренутку зна која су дела обележена, а у случају крађе и налажења полиција би могла да зна и чије су власништво.

Још једно ново оружје спрема се ових дана у Бриселу. Тамо за свако уметничко дело праве личну карту. Тако ће тржиште лако моћи да се надгледа, шверцовање сведе на најмању меру, а купци потпуно осигурају.

В. М.

ЖИВОТ ПИШЕ ДРАМЕ НА НИШАНУ

Ако не послуша њихова наређења, убиће га, то је Тиму Грејвзу било савршено јасно. Поступи ли онако како су му заповедили, опет је у смртној опасности. Могао је само да се нада да ће, ипак, преживети

Умрећу, та језива мисао пролетела ми је кроз главу кад сам осетио цев револвера на потиљку. Приближивши се затвору Колорадо Арканзас Вели наомак Денвера, одједном сам се нашао на нишану, у безизлазној ситуацији.

У хеликоптеру којим сам управљао биле су две жене за које сам, на жалост, сувише касно схватио да су спремне на све. Кад је и она друга извукла из торбе пушку и зарила ми је у ребра, постао сам двострука мета.

Супруга – талац

А само мало пре тога био сам уверен да сам у друштву две пословне жене које су изнајмиле хеликоптер да би и из ваздуха погледале комад земљишта на коме је, наводно, требало да се изгради нека фабрика компјутера. Тако су ми бар испричале кад сам тог 18. августа прошле године уговарао да их возим. Да ли ми се то после свега чини, или сам одмах помислио да су помало сумњиве, не знам, тек – прихватио сам посао.

У тренутку кад смо се приближили затвору Пет Гонзалес, жена с пиштољем, наредила ми је да се спустим у затворско двориште. Без обзира што су ме држале на нишану и што њена наредба није трпела поговора, она друга, по имену Ребека Браун, као да је желела да потврди да се заиста не ради о шали:

– Уколико не поступиш како ти кажемо, жена ти је готова. Наши ортаци држе је као таоца. Деси ли нам се што год непредвиђено, и она и ти сте – мртви! Зато је најбоље да радиш како ти наредимо и да наше мужеве што пре извучемо из тог проклетог затвора.

Значи, то је био циљ читаве операције, помислио сам: ослобађање двојице криминалаца и лет у слободу. Само, више нисам веровао да ће ико жив изаћи из те акције. Пре него што сам кренуо напунио сам резервоар горивом па је хеликоптер већ био довољно оптерећен. Сумњао сам да може да поднесе терет још двојице мушкараца. Ако се летелица не сруши под оптерећењем, постоји могућност да нас погоде затворски стражари.

Мислио сам на све то, али сам био свестан да не би вредело да одлучне и разјарене жене убеђујем да читаву операцију може трагично да се оконча. Нико их не би спречио да одустану од своје намере.

Чини ми се да ми је мозак радио „триста на сат“ док сам надлетао затворско двориште и одмеравао најпогодније место за слетање. Трудио сам се да у том тренутку не размишљам о стражарима који су нас, сигурно, већ увелико приметили и сада нас гледају преко пушчаних цеви.

Бежите, бежите!

– Спусти се на фудбалски терен! – наредила ми је Ребека Браун.

Мотор је заурлао а елиса подигла прашицу кад сам додирнуо земљу. Очигледно су се Пет и Ребека претходно договориле с мужевима о читавој акцији и испланирале детаље јер су Фреди Гонзалес и Ралф Браун већ били у близини терена. У тренутку кад су ускакали у кабину хеликоптера са свих страна почели су да трче затвореници и стражари према нама.

Као по команди, затвореници су почели да скандирају „Бежите, бежите!“ и да нам, као да се ради о доброј представи, аплаудирају.

Узлетео сам с терена и, колико је снага хеликоптерског мотора дозвољавала, почео да бежим ван домаћаја могућих хитаца. Уколико стражари запуцају и погоде резервоар, претворимо се у буктињу. На моје изненађење, ниједан хитац није испаљен.

Одушевљење што смо безбедно успели да побегнемо из затворског круга сменила је паника. За мене је, у ствари, тек почињала неизвесност.

Подижући хеликоптер на довољну висину да сваки радар може да нас ухвати, присећао сам се шта су нас учили у војсци за случај ако се нађемо у оваквим ситуацијама. Важно је стећи поверење криминалаца и уверити их да ти разумеш њихове тегобе и желиш искрено да им помогнеш.

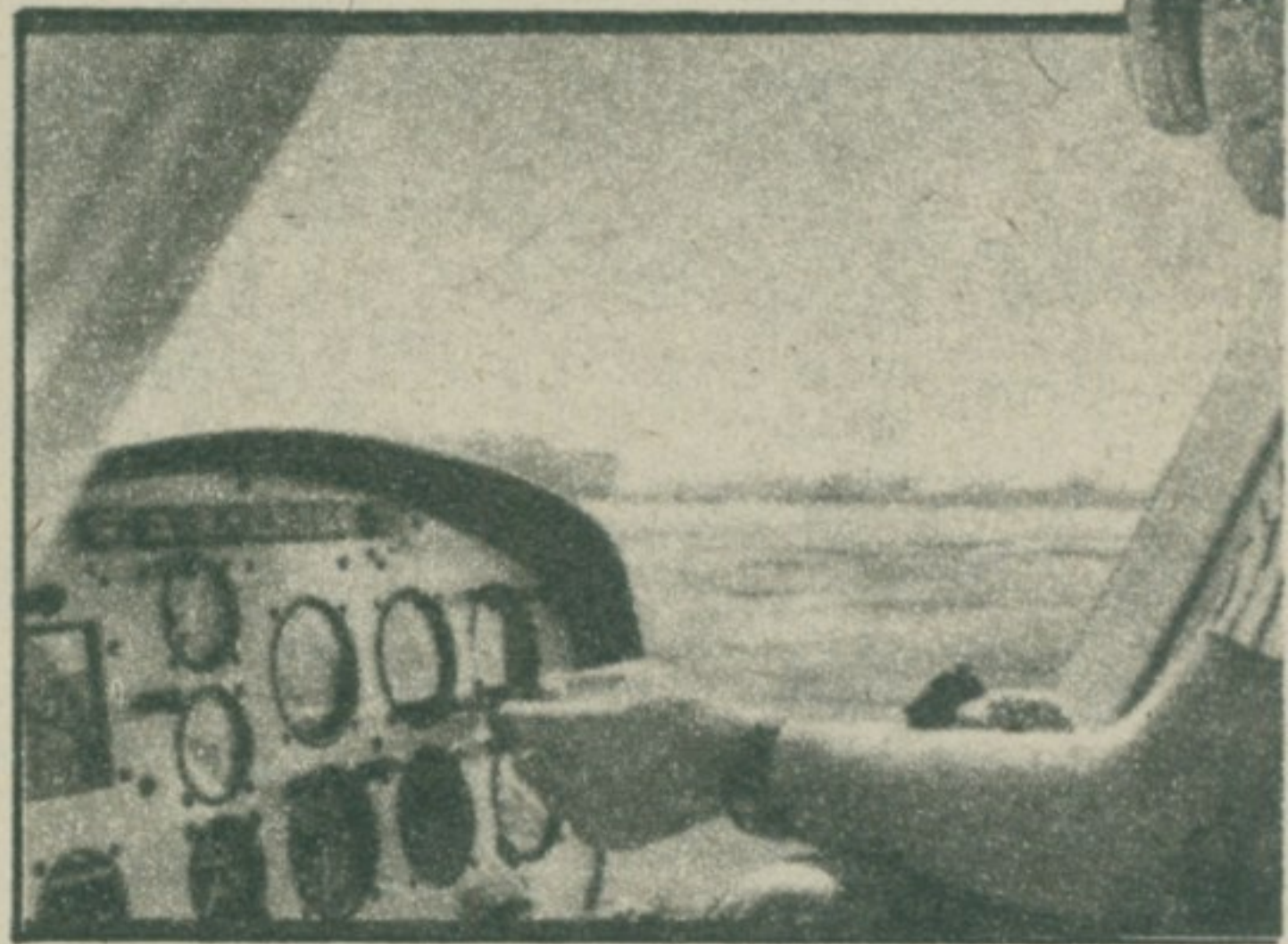
Покушао сам да се нашалим, постављао сам им разна питања, убеђивао их да су сјајно смислили тај бег. Ништа није вредело. Затвореници и њихове жене ћутали су као заливени. Чак ни међусобно нису разговарали.

Фреди
Гонзалес

Ребека
Браун

– Спустићеш се код оне напуштене фармерске куће – кратко је рекао Ралф Браун.

У даљини сам угледао назначену кућу. Решно сам отворено да их питам да ли мисле да ме убију. Није било одговора. А секунде су се отезале и повећавале моју панику. Оног часа кад се заврши мисија у којој сам неочекивано учествовао нећу им више бити потребан и хладно ће ме смакнути. Можда је чудно, али почео сам да размишљам како изгледа смрт од револверског метка.

Одважио сам се да још једном поставим исто питање. Ралф Браун, очигледно њихов вођа, држао ме је још извесно време у неизвесности а онда рекао да ме неће убити ако будем послушан.

Нисам ни помислио да запиткујем за значење тог „бити послушан“. Одлучио сам да ћутим и радим само оно што ми нареду.

Птичице су долијале

Слетели смо недалеко од фармерске куће пред којом је стајао паркиран аутомобил. План су, очигледно, до танчина разрадили.

Фреди и Пет Гонзалес, заједно с Ребеком Браун, кренули су према возилу, а Ралф Браун ме је, држећи ми уперену пушку у леђа, повео ка штали. Оборио ме је лицем на земљу и везао. Наредио ми је да останем тако и да следећих по-

Срећом
што је
(ипак) жив:
Том
Грејвз у
кабини
хеликоптера

ла сата не покушавам било шта да предузмем док се они довољно не удаље.

Кад сам чуо кола како се удаљавају, покушао сам да разлабавим конопце и докопам се ножића у цепу. Копрцао сам се и једва ослободио руке. Пресекао сам уже на ногама.

Потрчао сам ка оближњем друму не усуђујући се да поново седнем у хеликоптер. И даље сам се плашио да неко може да ме обори заједно с летелицом. Стопирао сам неког камионџију који ме је одвезао до првог телефона одакле сам позвао полицију. Обавестивши их укратко о свему што се догодило замолио сам да провере шта ми је са супругом.

Чим су полицајци стигли до места које сам им назначио, саопштили су ми да су ме разбојници слагали да су држали моју жену као таоца.

Дик Шуслер, инспектор FBI из Денвера, касније је новинарима саопштио да је тридесетогодишњи пилот Тим Грејвз имао луду срећу што је остао жив. Могли су да га убију криминалци које је „спасао“ из затвора, затворски стражари, или је могао да страда у експлозији хеликоптера. Иначе, двојицу затвореника и њихове жене полицајци су ухватили још истог дана и у тој акцији нико није страдао. Сада су све четворо у – затвору.

В. С.

ГОДИНЕ '80

ПАЈЕРО 4x4

МИЦУБИШИ

ВЕЛИК, ТЕЖАК, ПРЕСКУП,
ЗА СВЕ ТЕРЕНЕ

Пре него што су четири погонска точка постала аутомобилистичка манија деценије која протиче, у време када су их по Африци возили само богати ловци и још понеки екстравагантни богаташ, убедљиви љубимац публике и апсолутни првак сцене био је британски „ленд-ровер“. Његове особине су легендарне: на друму тврд, али стабилан; неудобан, али романтичан: с незаборавним „тропским кровом“ – дво-струким кроз који пријатно струји ваздух.

Али, време његове дискретне колонијалне охолости је прошло јер су већ дуже време прво место преузели други аутомобили с погоном на сва четири точка и то јапанске производње. Највећи и најтраженији такав аутомобил чедо је јапанске фирме „Мицубиши“. Зове се „пајеро“ у целом свету, осим у Шпанији, где је та реч непреводљива

вulgарност. Иначе непогрешиви Јапанци одмах су реаговали и „пајеро“ намењен шпанском тржишту прекрштен је у „монтеро“.

Европски возачи, нарочито Италијани, заљубили су се у „пајера“ пре неколико година. И у овом случају, као и када су у питању били мотоцикли, пресудну улогу одиграла је чувена авантуристичка трка Париз – Дакар: на њој је један „пајеро“ убедљиво победио и у то време када се на друмовима још нису могли видети ни прототипови који су коштали пола милијарде лира.

„Пајеро“ је освојио срца мада нема херојски и снобовски ореол старог „лендрове-ра“. Јесте џип, чак џипчина, али удобан и добро опремљен: није лепотан и пре би се рекло да је неупадљив мада му очарани власници шарају каросерију прескупим и ружним самолепљивим украсима од којих сваки кошта много пара.

Што се механике тиче, идеалан је за сваки терен, чак и за ауто-пут или обичну улицу и, истини за вољу, огромна већина „пајериста“ никада га

НАЈМАЊИ И НАЈПРОДАВАНИЈИ

ПОД ЗАШТИТОМ БАРОНА МИНХАУЗЕНА

Најмањи, али и најпродаванији, аутомобил за све терене је „сузуки SJ 410“, од хиљаду кубика. Он је и најеконичнији од свих „4 X 4“, односно троши најмање горива. „Сузукина“, како му тепају Италијани, велика је отприлике као „панда“ и сматра се градским возилом за све терене што звучи прилично лудачки.

Његов „баш ме брига“ спортски изглед и привидно лако руковање прве су откри-

ГОДИНЕ '80

и не вози по другим местима којима је, иначе, првобитно намењен. „Пајеро“, уосталом,

Овај „Мицубишијев“ модел досад је нуђен готово искључиво у турбо дизел верзији – у периоду јануар–јун 1989. регистровано је преко седам хиљада примерака.

лепи катализаторски издувни лонац који пречишћава отпадне гасове захваљујући коме је доста смело назван „еколошким 4 x 4“.

На дизел или на бензин, на асфалу или песку и снегу, „пајеро“ је вољен пре свега због имиџа који даје свом газди. Чак и ако је стално паркиран на тротоару пред кућом, „пајеро“ делује као да је

КО СЕ СВЕ БОРИ ПРОТИВ ЈАПАНАЦА

Тржиште аутомобила „4 x 4“, за све терене, чврсто држе Јапанци и, судећи по потражњи, неће га испустити ни брзо ни лако. Одмах иза „Мицубишијевог“ првака „пајера“ налазе се разни модели фирми „Нисан“ и „Тојота“.

Британци се из позадине бране ненадмашним „рејнц-ровером“, обновљеним „лендрровером“ и сасвим новим „иксплорером“, такође из фирме „Ровер“, који ће се појавити тек на пролеће и изгледати најјапанскије од свих Енглезе.

Међу најскупљима, али и најсавршенијим „4 x 4“ је „Мерцедес“ с дванаест одличних модела.

Амерички, мада га продаје „Рено“, адут је суперлукузни „чироки 4.0 лимитид“. Из Сједињених Америчких Држава пристиже и јевтинији „ренглер“, имењак, очигледно на-

„Мицубиши пајеро“

значи друштвени престиж и, да би власник у њему био виђен, погоднија места су закрчене градске раскрснице него галопирања по пустињама где, ионако, нема живе душе.

Пре неколико месеци Јапанци су повукли мудар потез и на тржиште избацили и велики „пајеро“ са шест цилиндара и 3000 кубика који троши много зеленог (безоловног) бензина и поносито шета свој

сваког часа на помолу авантура. А ако се та авантура сведе на путовање до излоканих друмова најближег села, нема везе: ко ће знати да блато на точковима и каросерији није оригинал из Јемена?

Б. Дожић

ле младе доконе европске госпође којима је досадило да иду у куповину обичним луксузним колима, па су ова главачке излетела из моде.

„Сузуки SJ 410“ свакако делује весело и необавезно, али возити га по градским улицама права је мора: због релативно слабог мотора, недовољне аеродинамичности конструкције и знатне потрошње горива. Па ко га је онда прогласио економичним и идеалним за градску возњу? Тек, и даље слови као такав.

На нашој слици је „сузуки SJ 410“ од хиљаду кубика. Нови модел фирме „Сузуки“, који је од пре извесног времена заузео место у средњој класи аутомобила. Зове се „витара“, има мотор од 1600 кубика и већи је од „SJ 410“.

За рекламирање модела „самурај“ од 1300 кубика компанија „Сузуки“ користи само гравир Барона Минхаузена. Да би се запалила машта купаца за возила са четири погонска точка, није потребна велика бука.

Б. Д.

Гравира Барона Минхаузена

„Сузуки SJ 410“

„Тојота“, један од модела „4 x 4“

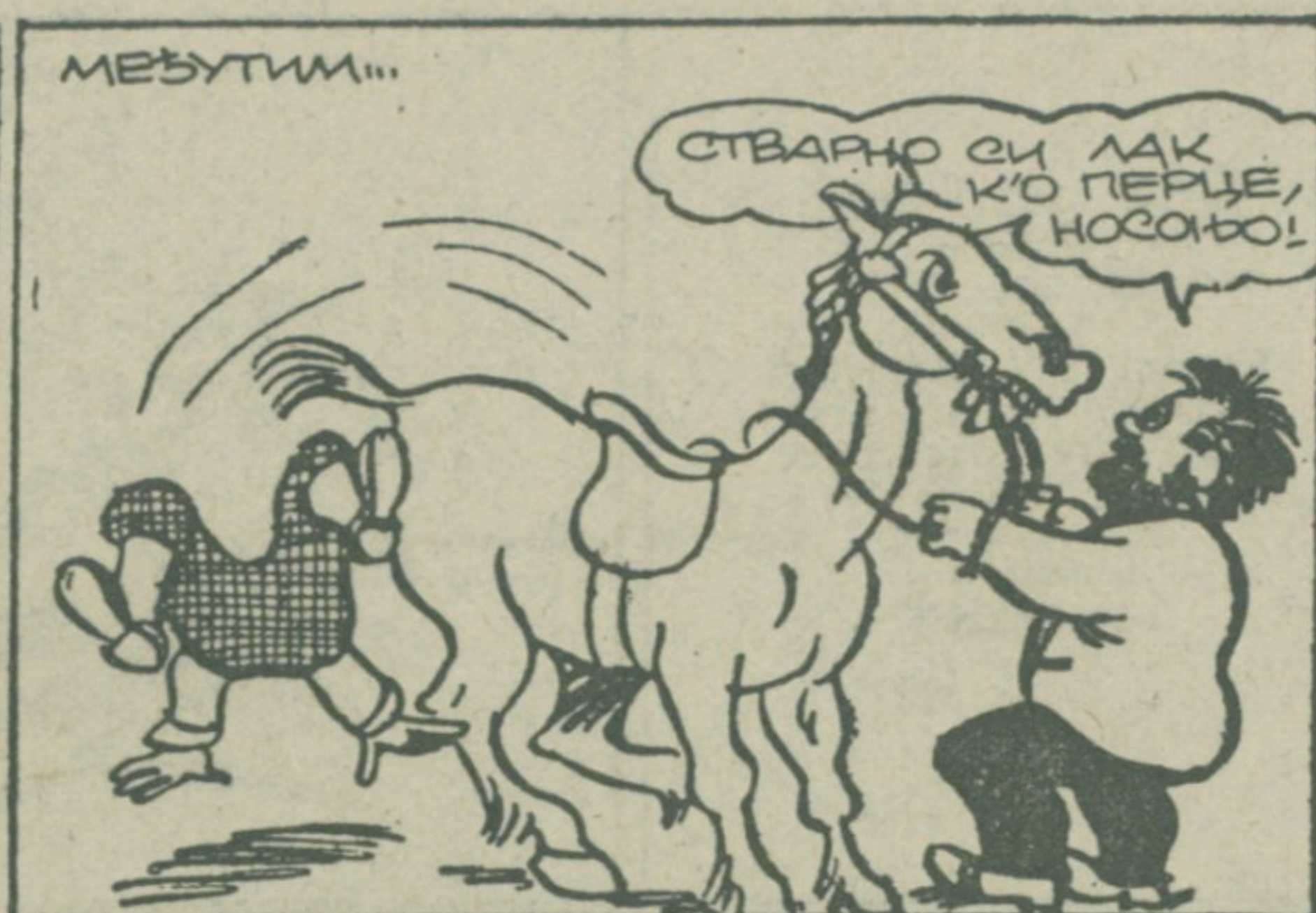
мерни, чувене марке цинс одеће.

Жудња за „4 x 4“ толико је неутољива да има места и за скромнија возила, намењена европским купцима плићег џепа. За једва нешто више од 20 милиона лира може се постати власник „махиндре“. Овај аутомобил из Индије, тачније из града Мадраса, има каросерију америчког ципа и француски „Пежоов“ мотор. Није баш за неки имиџ, али је за сваки терен што је, крајем осамдесетих година, једино важно.

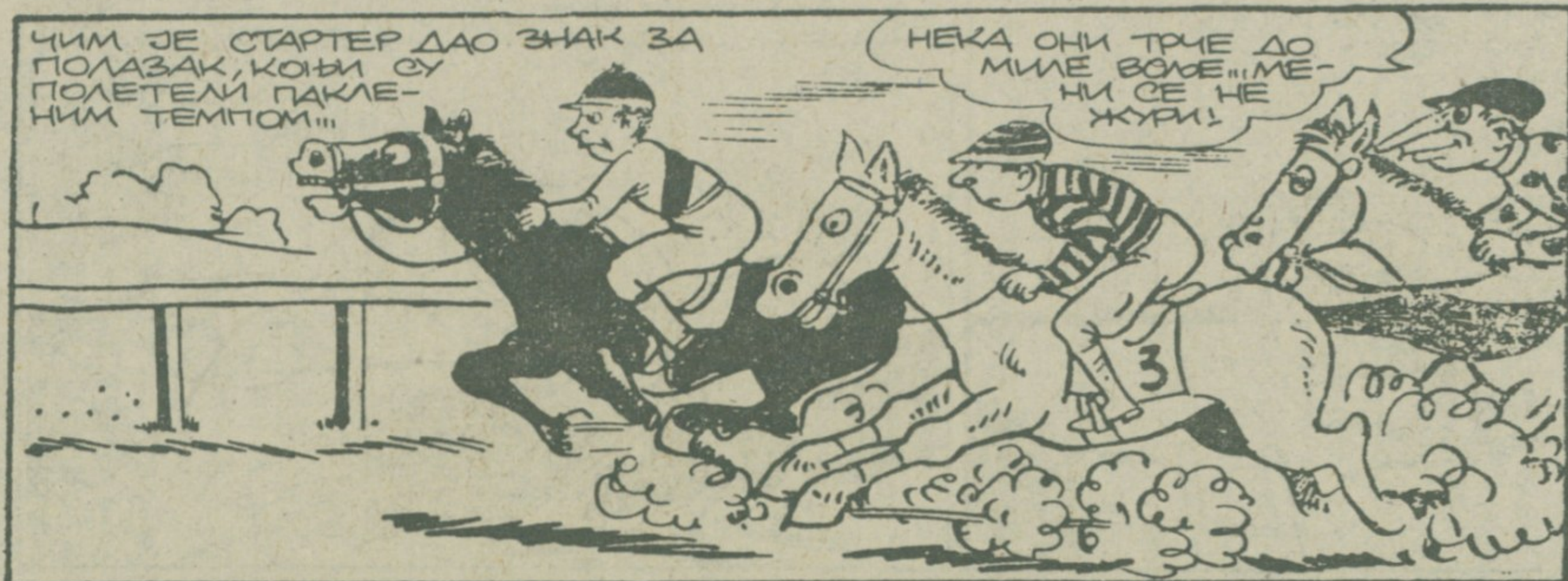
Б. Д.

Ово је ново
поглавље из
живота три
угуреца.
Било је важно
само смислити
добар шtos, а
наши момци
су за то
имали
кликере...

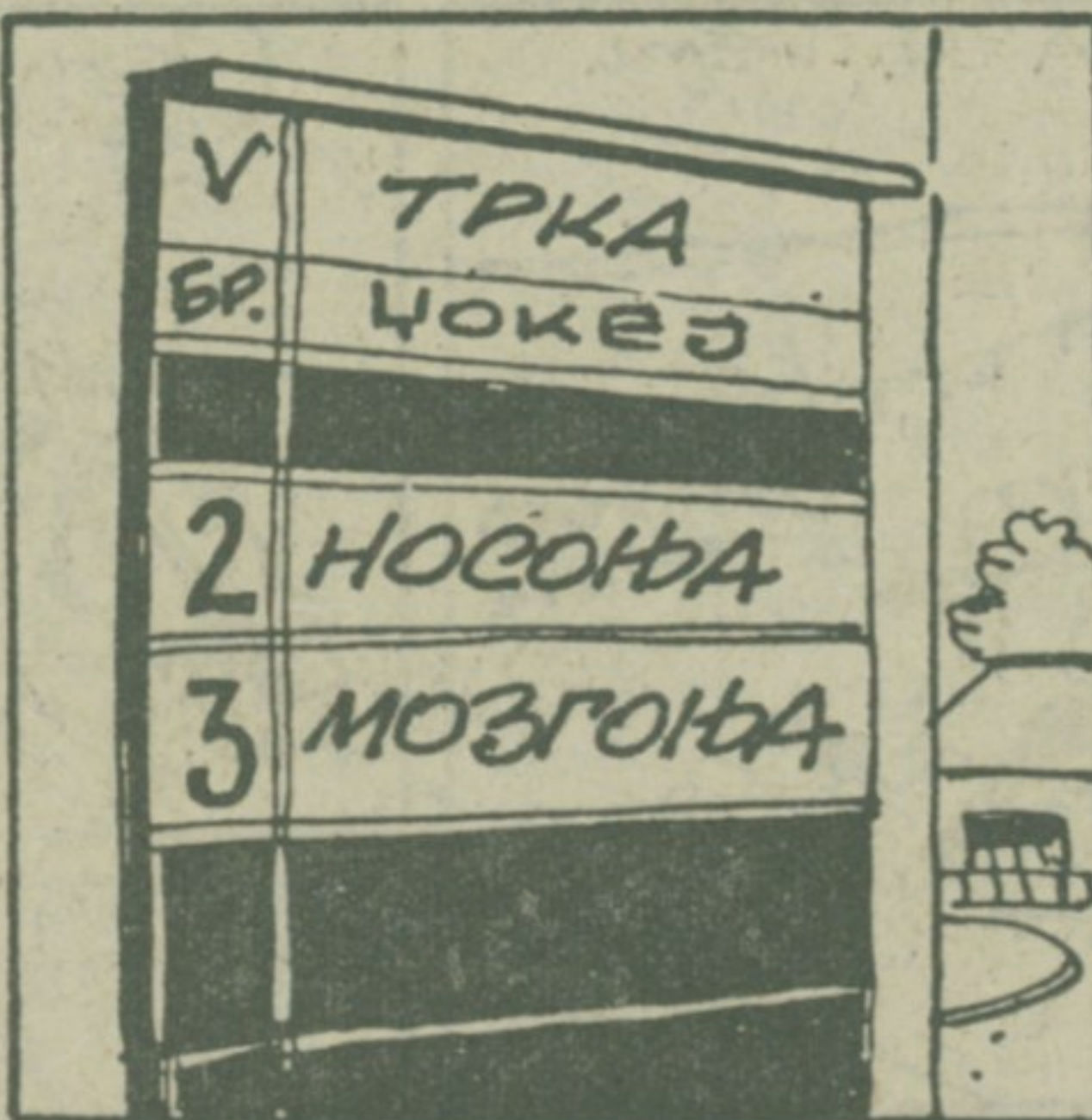
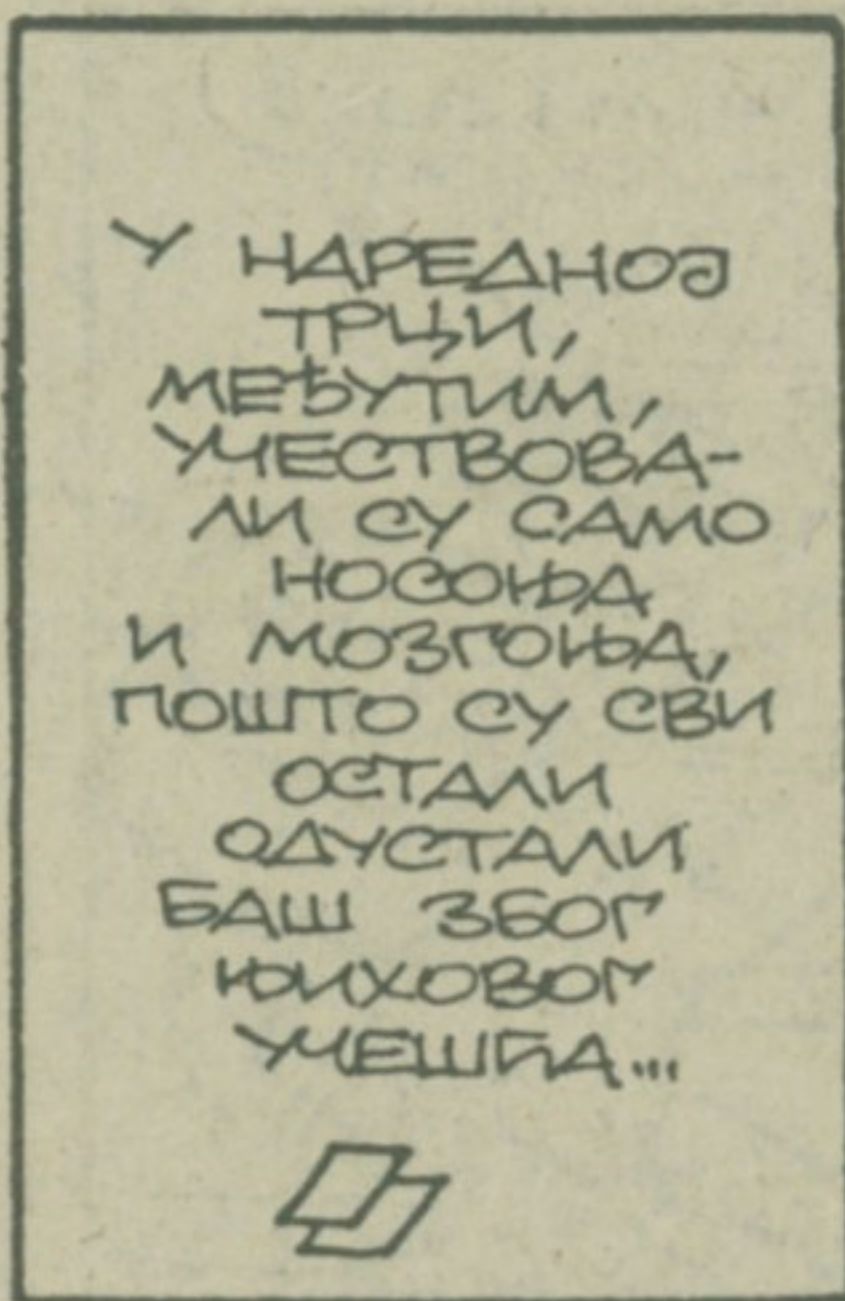

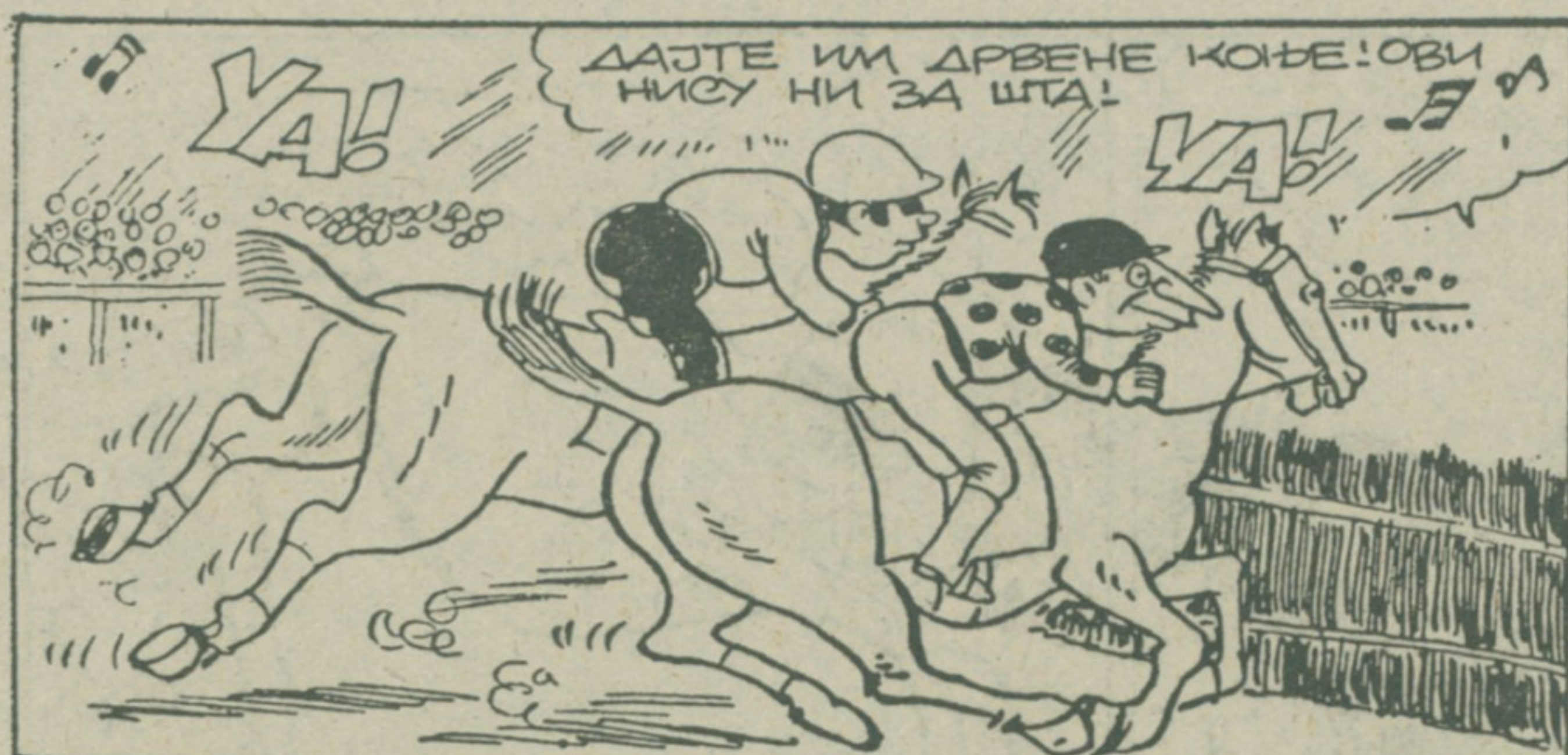

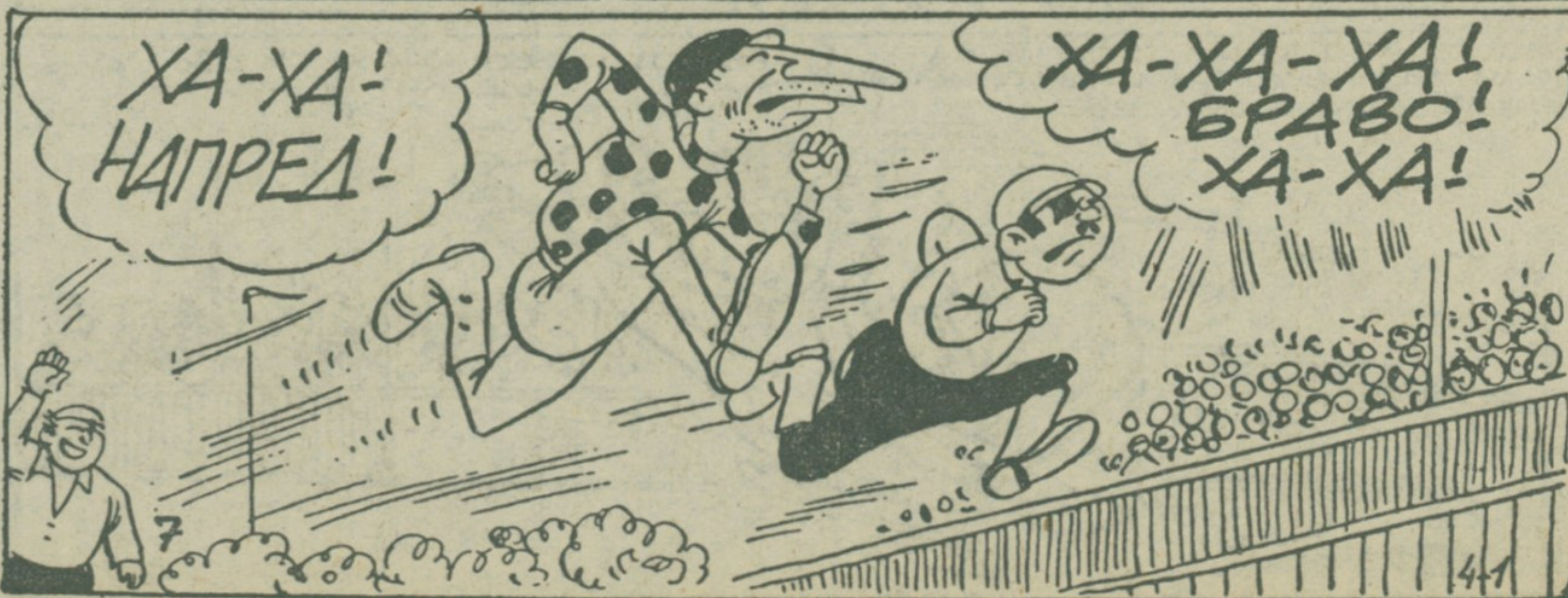
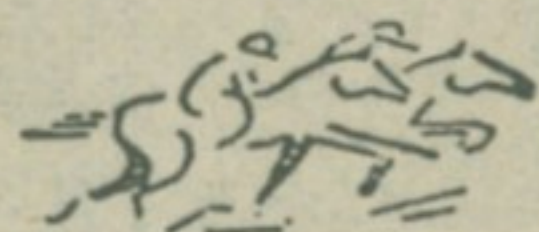

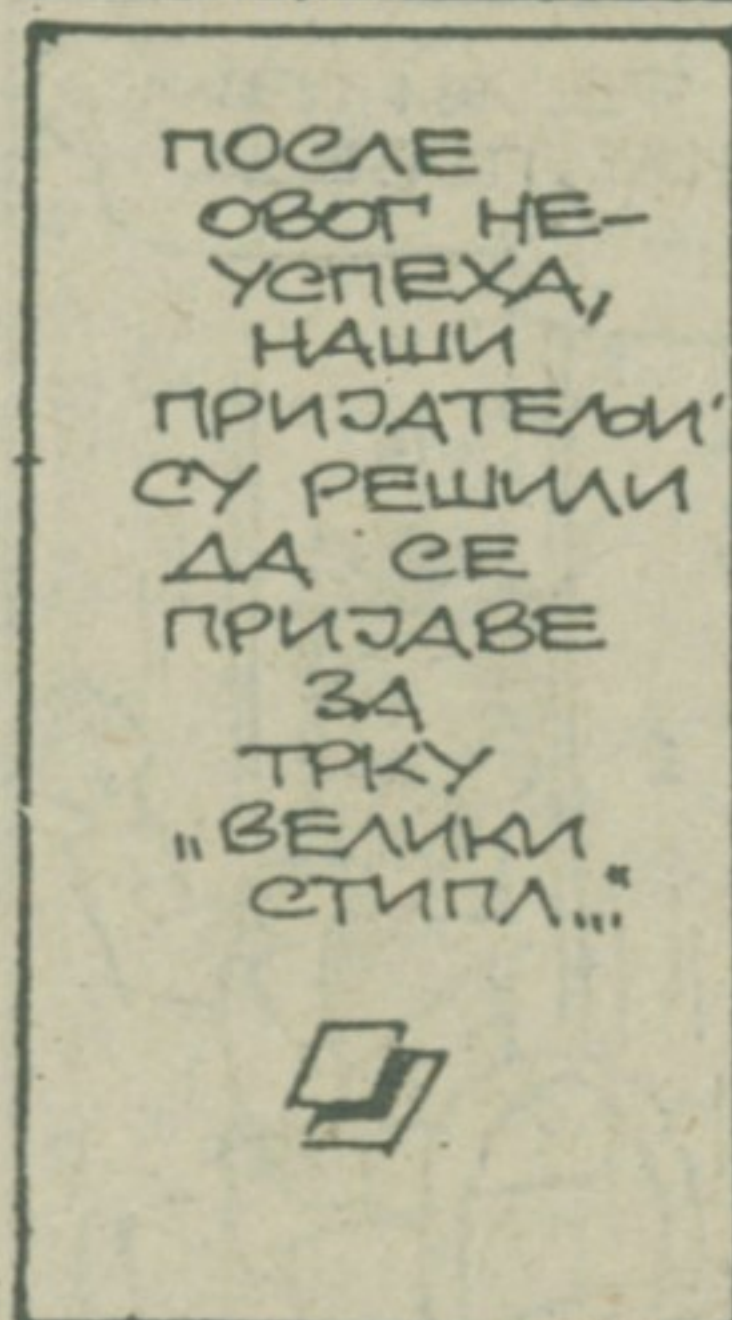
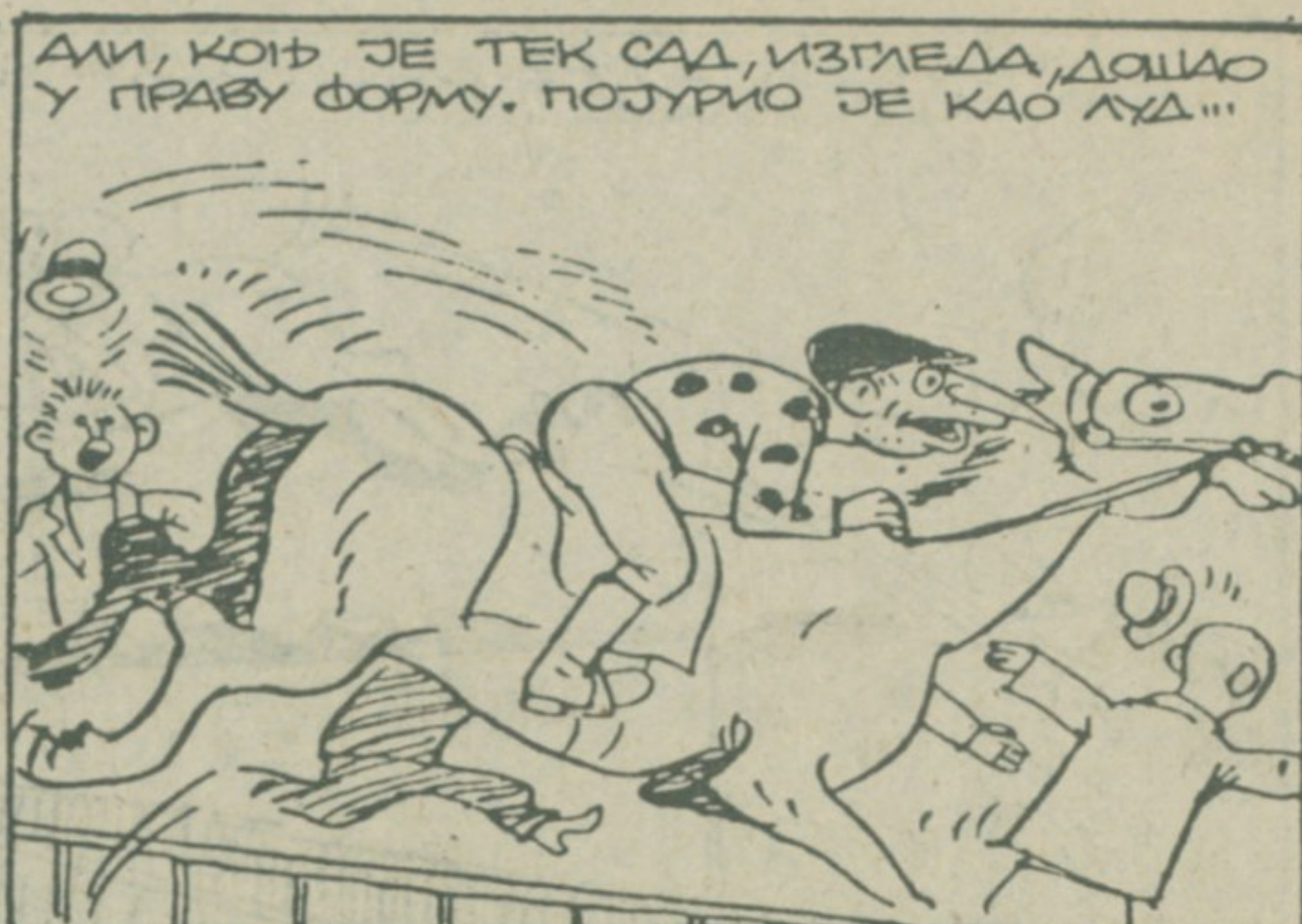

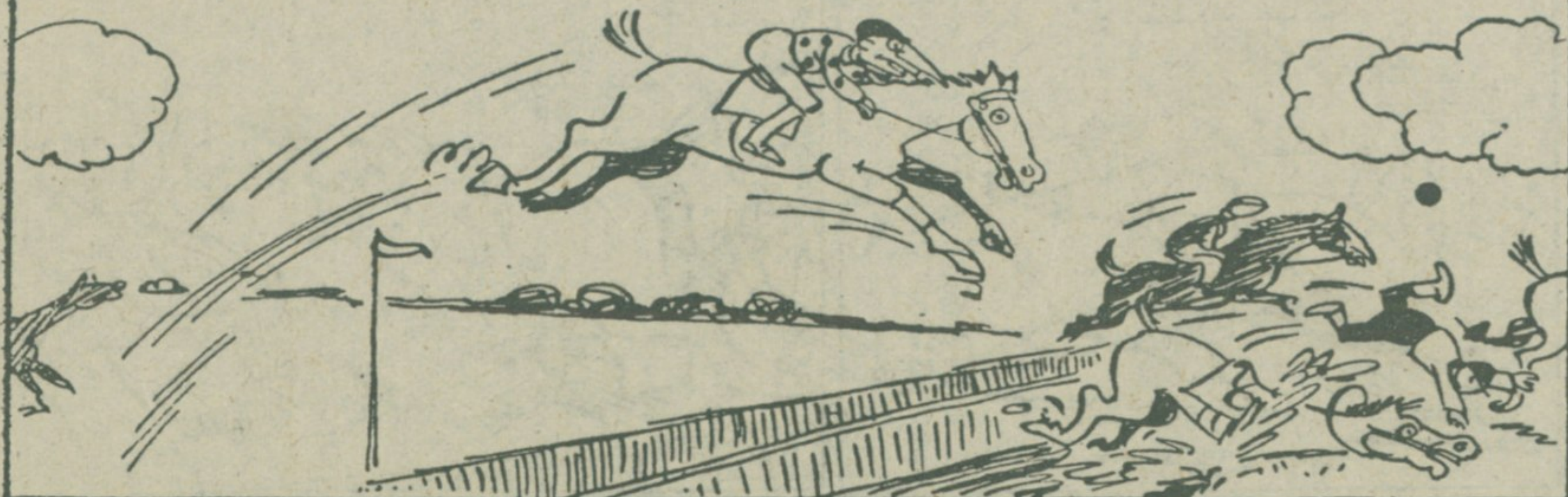
ПУБЛИКА
ЈЕ ПРОМКО
НЕГОДОВА-
ЛА... НОСОЊА
И МОЗГОЊА
СУ ЖЕЛЕЛИ
ДА КОД
ПРВЕ
ПРЕПОНЕ
ПОКАЖУ
СВОЈУ
ВЕШТИНУ,
АЛИ...

КОД ПОСЛЕДЊЕ ПРЕПОНЕ, НОСОЊИН КОЊ ЈЕ ПОЛЕТЕО НЕБУ ПОД ОБЛАКЕ...

ИХ, БРЕ! НОСОЊА ЈЕ БУСНУО! МОРАМ ДА СПАСАВАМ СИТУАЦИЈУ!

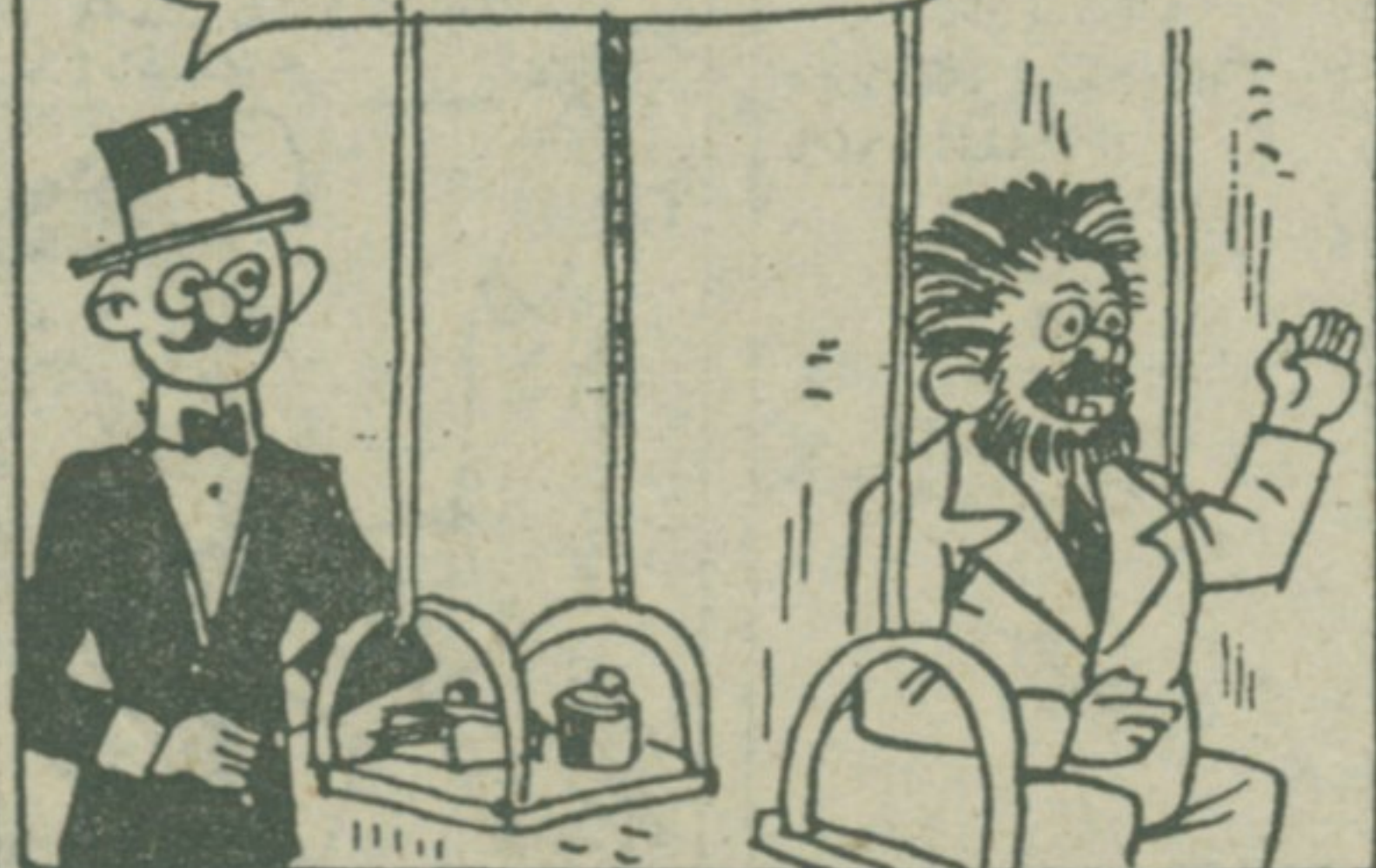
БРАДОЊА СЕ БРЗО СНАШАО, СКОЧИО ЈЕ НА НОСОЊИНОГ КОЊА И ПОЈУРИО...

ТАКО ЈЕ БРАДОЊА, У СЈАЧНОМ СТИЛУ, ДАЛЕКО ИСПРЕД ОСТАЛИХ, ПРОЛЕТЕО КРОЗ ЦИЈО...

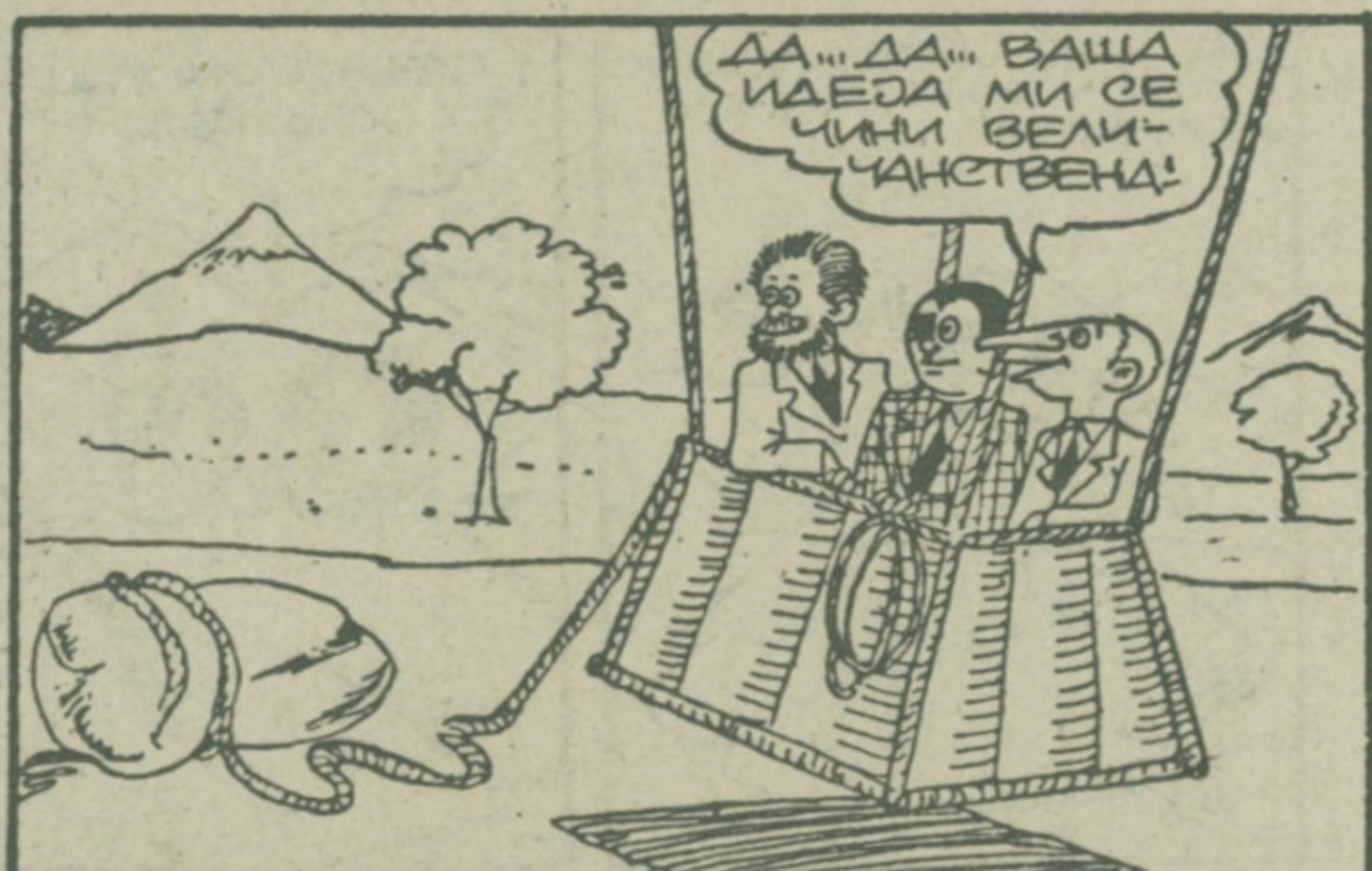
АКО СТЕ МАКАР ЈЕДАН ГРАМ ЛАКШИ ОД НОСОЊЕ, ПОБЕДА ВАМ СЕ НЕЋЕ ПРИЗНАТИ!

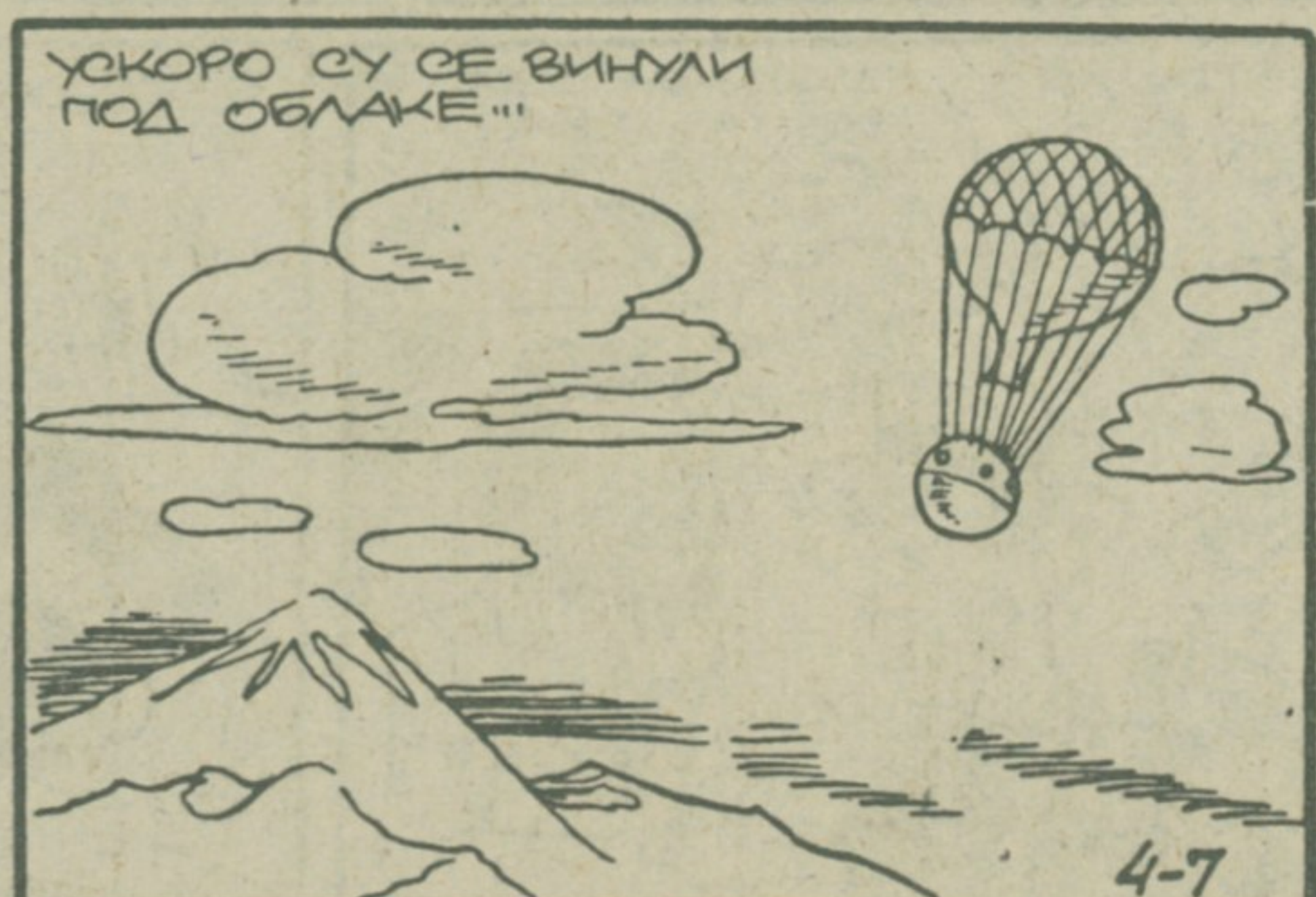

У РЕДУ ЈЕ! ИМАТЕ ТРИ КИЛОГРАМА ВИШЕ! ЧЕСТИТАМ НА ПОБЕДИ!

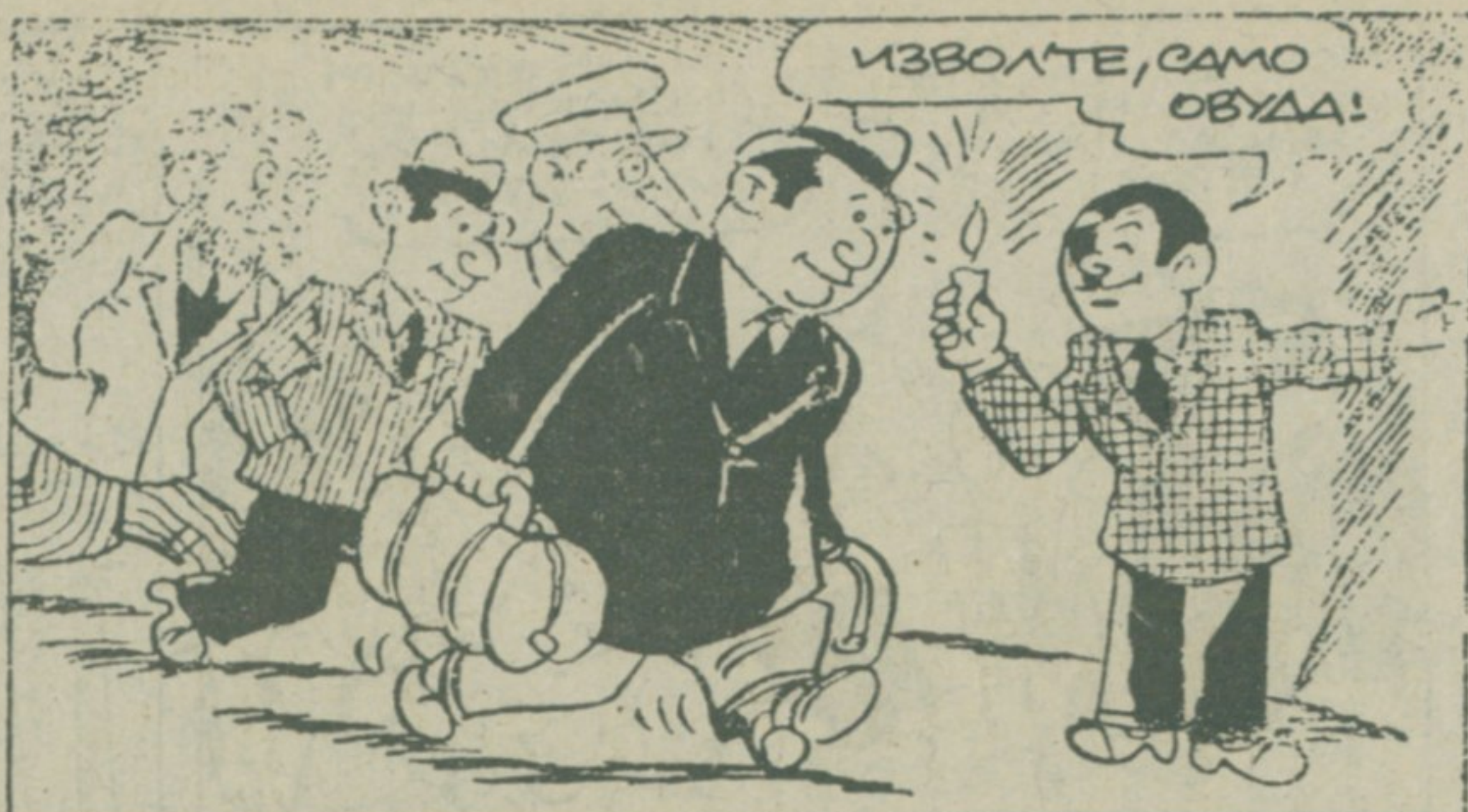

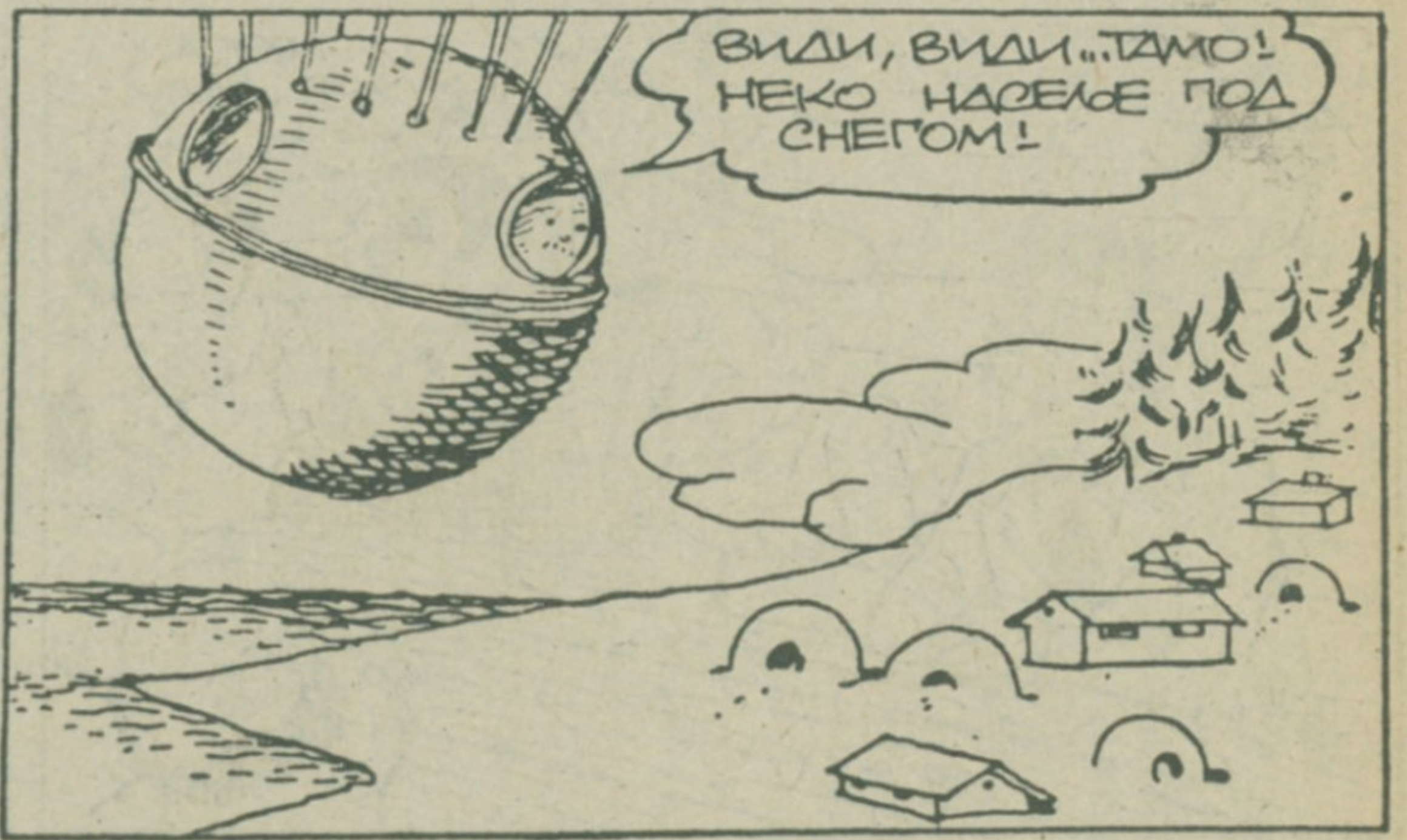

СНЕЖНИ ПЕЈСАЖИ НИ-
СУ ВИШЕ ПРИВЛАЧНИ
ТРОЈЦИ ДРУГАРА, ПА
СУ ЗАТО БРЗО ПОШЛИ
НА ЈУГ, У ТОПЛИЈЕ
КРАЈЕВЕ...

ЈЕДНОГА ДАНА ПОЗДРАВИ ИХ ЈЕ
НЕКИ ПРОЛАЗНИК И ОНИ СУ МУ ОТПОЗДРАВИЛИ...

НЕПОЗНАТИ СЕ ЗАСТАВИО...

ПО ЗНАКУ НА КАПУТУ И ПОЗ-
ДРАВУ, РЕКАО ВИХ ДА СТЕ
ИЗ НАШЕ ОРГАНИ-
ЗАЦИЈЕ!

ЈЕСМО,
ПА ШТА?

ХТЕО САМ ДА ВАМ КА-
ЖЕМ ДА ПОСЕТИТЕ ШЕФА!
ТАМО ВАС ЧЕКА ОДЛИ-
ЧАН ПОСАО!

КОЛОСАЛНО!
МИ СЕ ВАШ
РАСПАДАМО
ОД ДОСАДЕ!

НОВА ЛОЗИН-
КА ЈЕ! "ДОБРА
КАПТИ-
ЦА!"

УОШТО ЈЕ
ВАШ НЕ-
ШТО ЗА
НАС!

А САД,
УЗДРАВИТЕ!

ЗДРАВО И ТЕБИ,
ПРИЈАТЕЉУ!

ЗАБОРАВИЛИ СМО
НАЈГЛАВНИЈЕ! НИСМО
ПА ПИТАЛИ ГДЕ БЕМО
НАШИ ШЕФА!

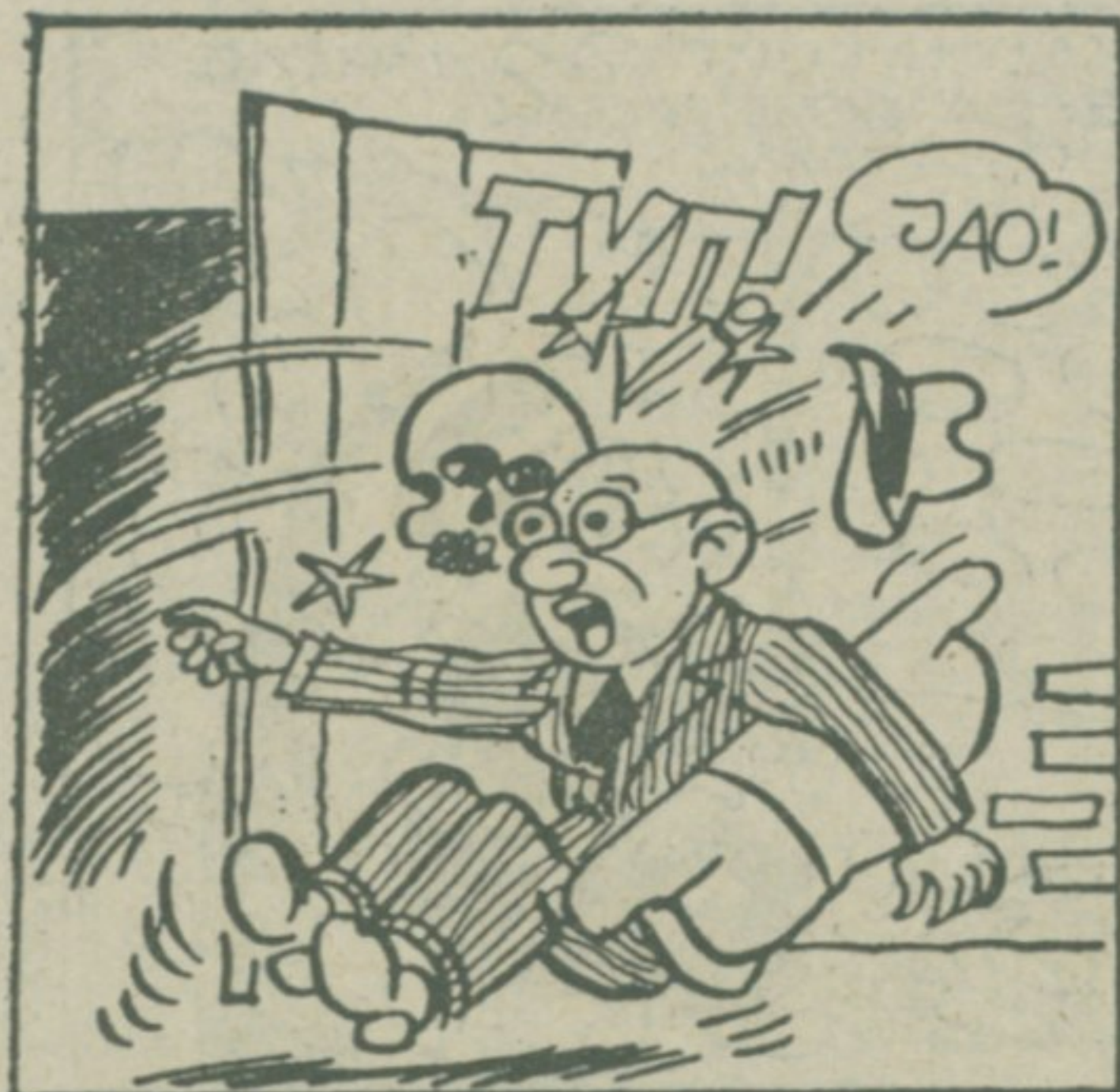

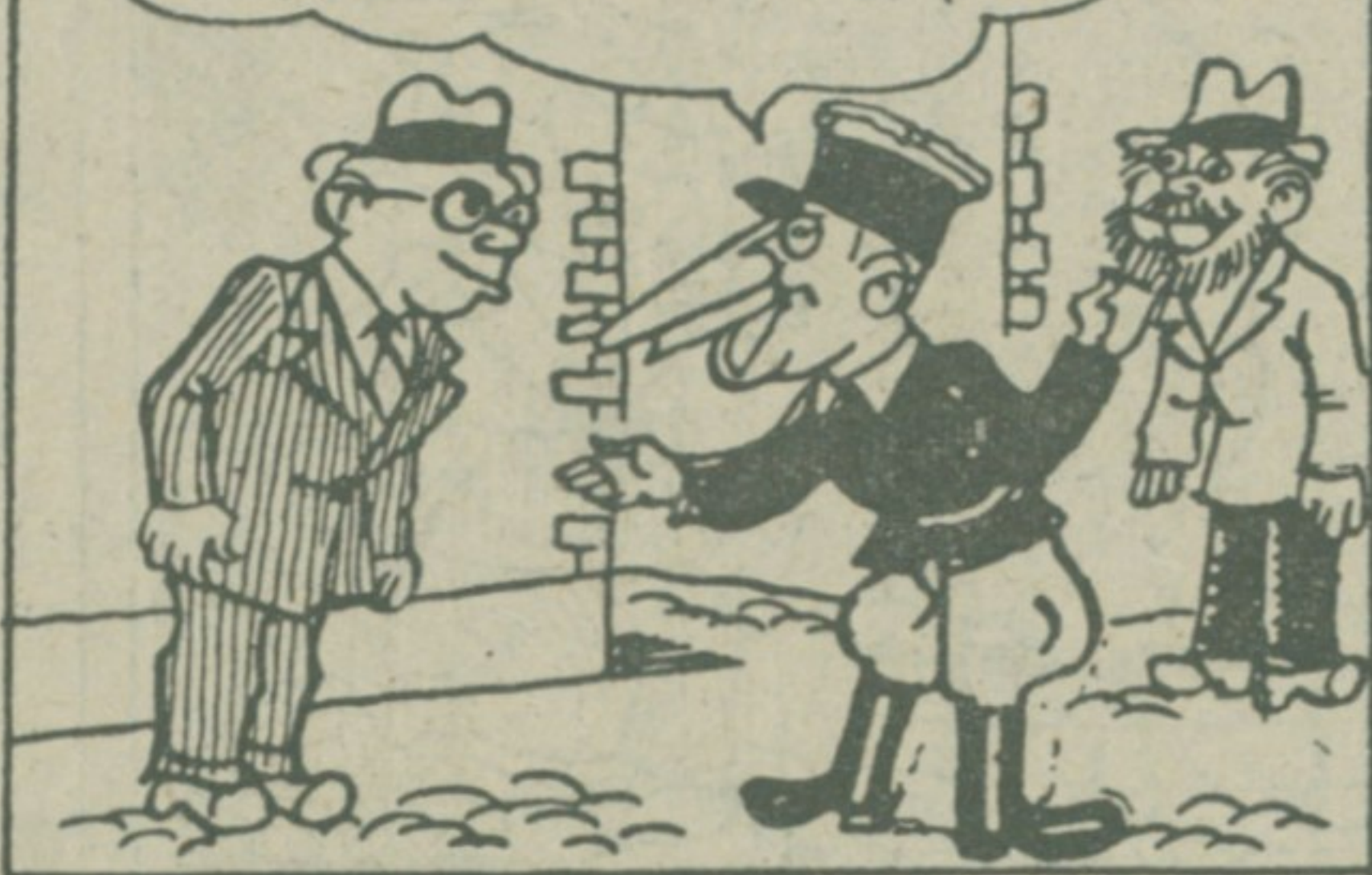

ПОШТО ЈЕ НОСОЊА ИМАО УНИФОРМУ,
ЗА ЊЕГА ЈЕ ПРОЛАЗ БИО СЛОБОДАН...

ПРИЧЕКАЈТЕ! ОДМАХ ЋУ
ТРАЖИТИ ДОЗВОЛУ ЗА
ПРЕГЛЕД ТЕНКОВА!

САД ЋУ ЈА ТЕ-
БЕ ДА
УДЕСИМ...

ДЕЖУРАНИ
ОФИЦИР

СЛУШАЈ, ПРИЈА-
ТЕЉУ! УХВАТИО
САМ ШПИЈУНА
БЕЛАВКА!

СЈАЈНО!
САД ЋЕМО
ЋА СПА-
КОВАТИ!

НАРЕДНИЧЕ!
ГОРЊИ ДЕО
ТЕНКА ПРЕ-
БАЦИТЕ НА
ОБИЧНА
КО-
ЛА!

ВОЈНИЦИ СУ ОДМАХ ИЗВРШИЛИ
ЗАПОВЕСТ...

ТЕНК ЈЕ БИО СПРЕ-
МАН ЗА ПОСЕТИОЦЕ...

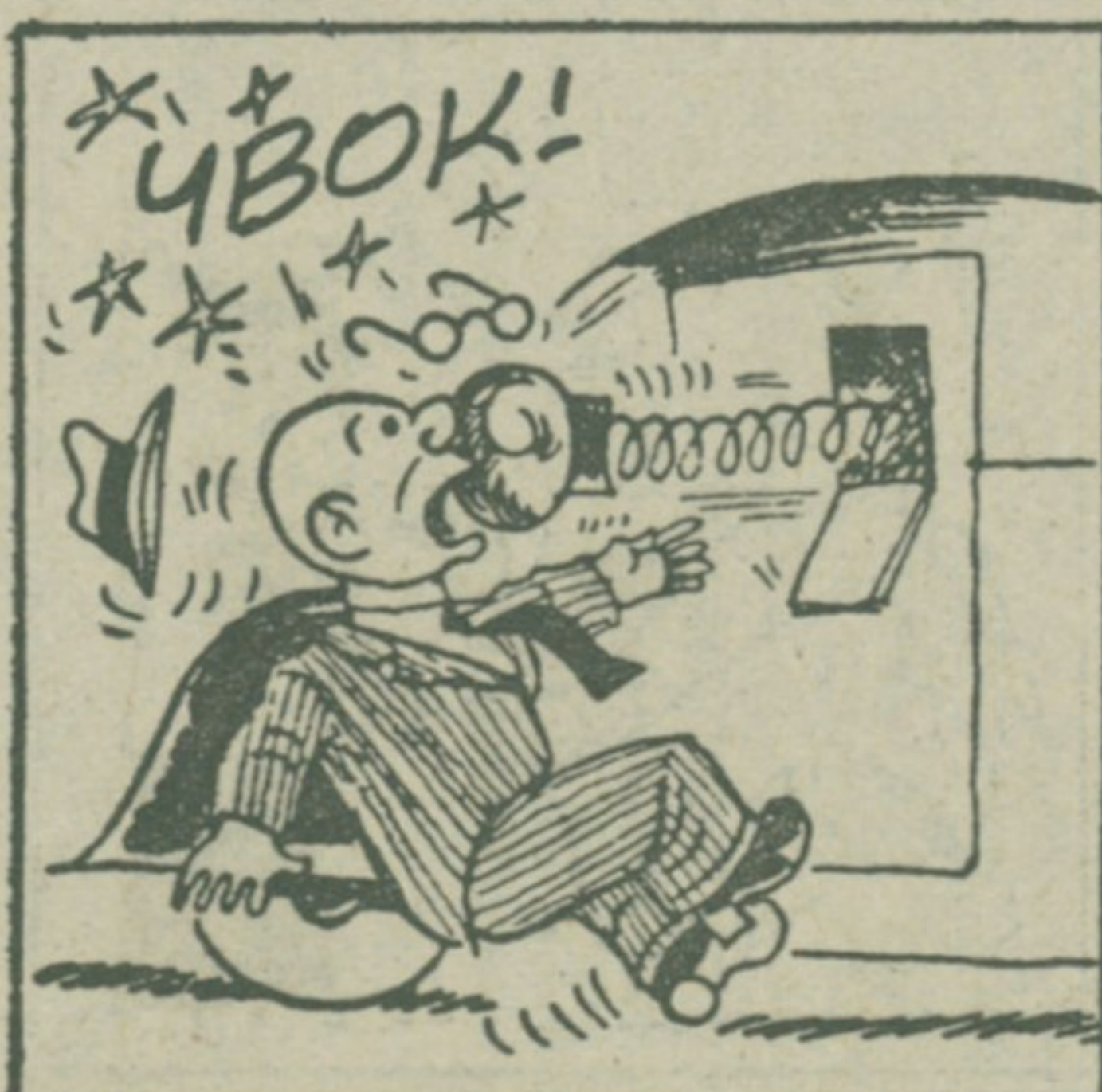
ДАКЛЕ,
ШТА ЈЕ
БИЛО?

ДОБИО САМ ДОЗВОЛУ
КАО ВРАТА! САД МОЖЕТЕ
ДА ПРЕГЛЕДАТЕ
СВЕ ОД
УЛАЗА
ДО ЗАТ-
ВОРА!

ИЗВОЈТЕ У
КОЛА, ГОС-
ПОДО!

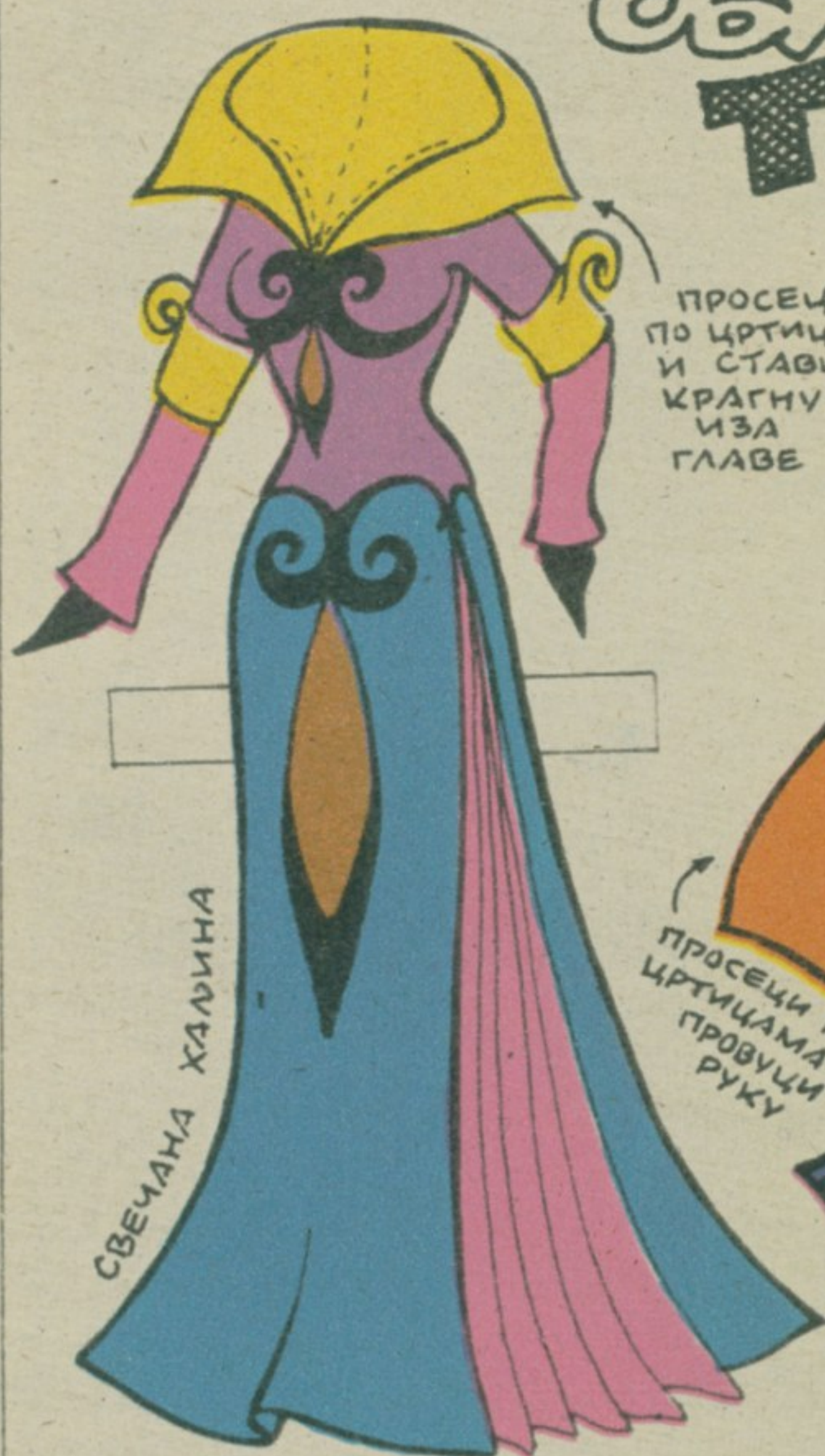

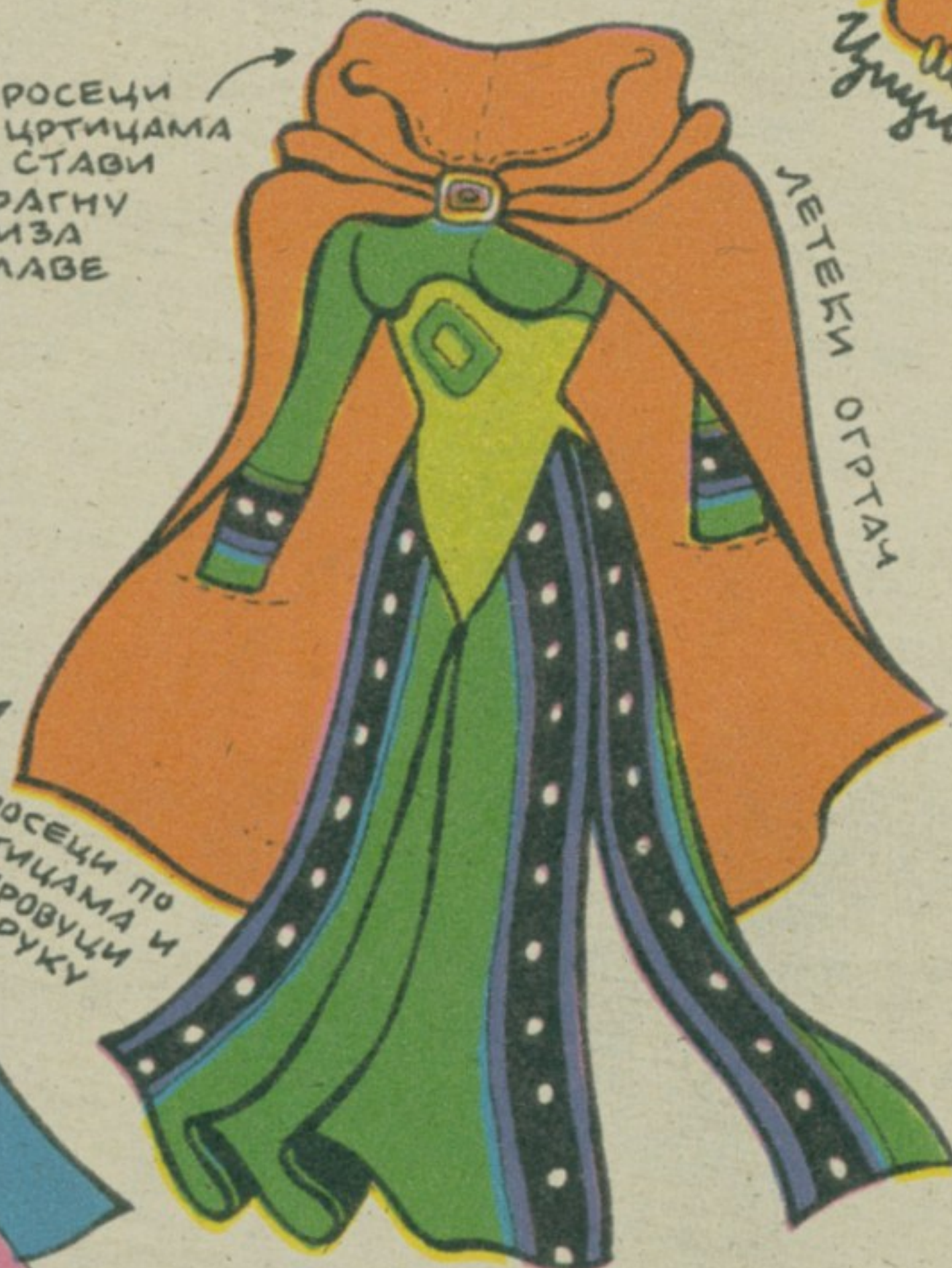

БИЋЕ ЈОШ, АЛИ КАО
СПЕЦИЈАЛНО ИЗДАЊЕ.

ОБИШТЕ ТИЛУ

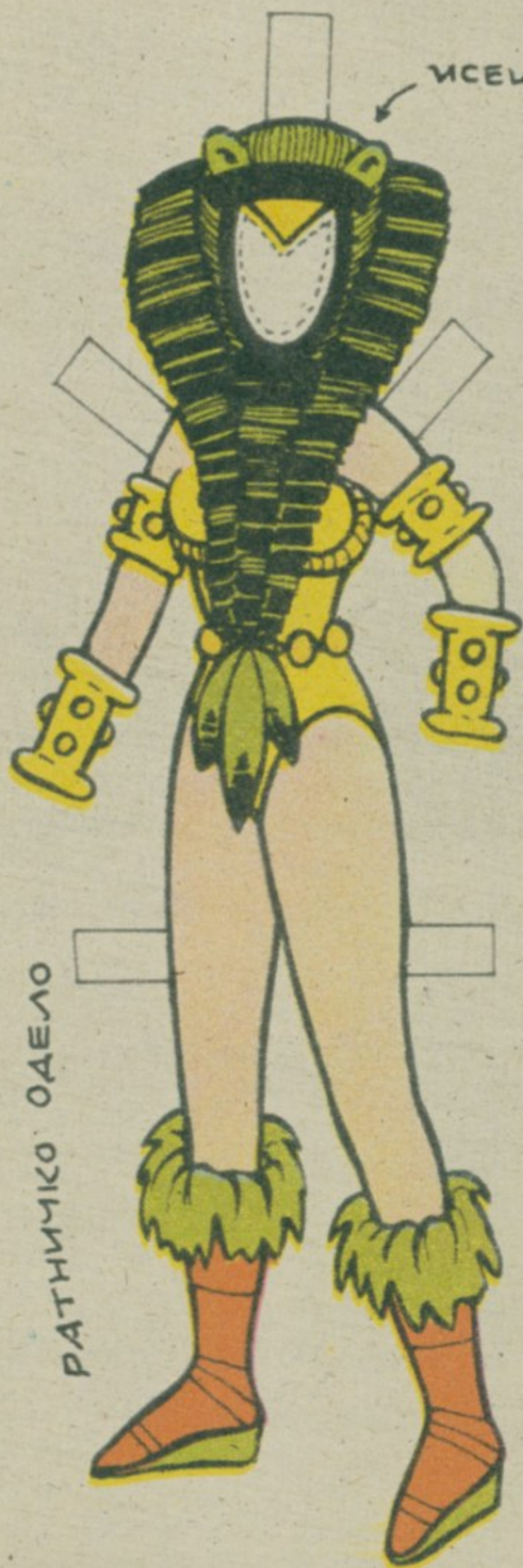
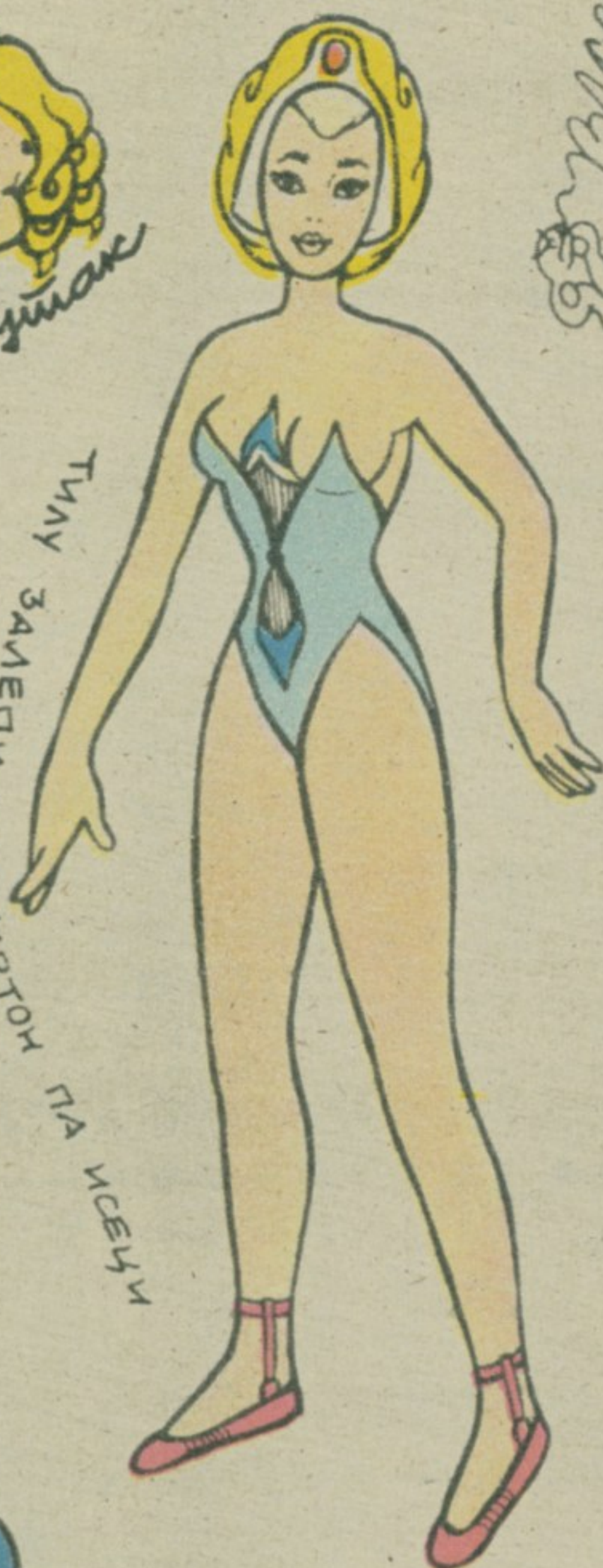
ПРОСЕЦИ
ПО ЦРТИЦАМА
И СТАВИ
КРАГНУ
ИЗД
ГЛАВЕ

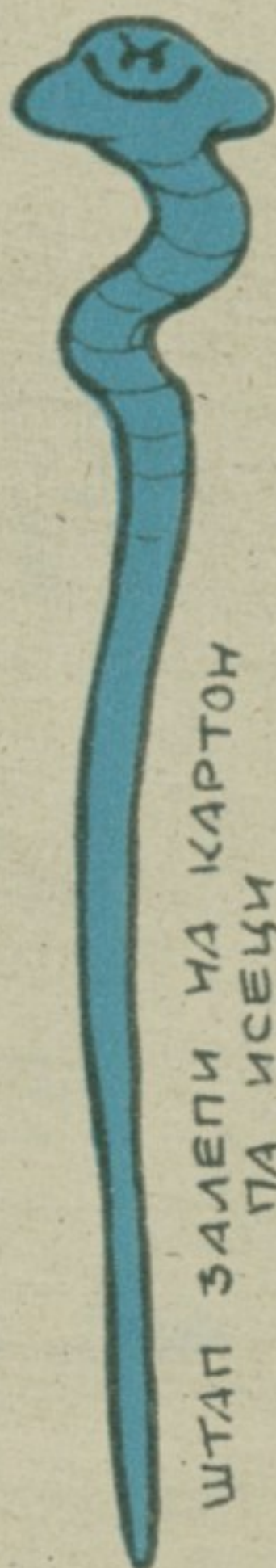
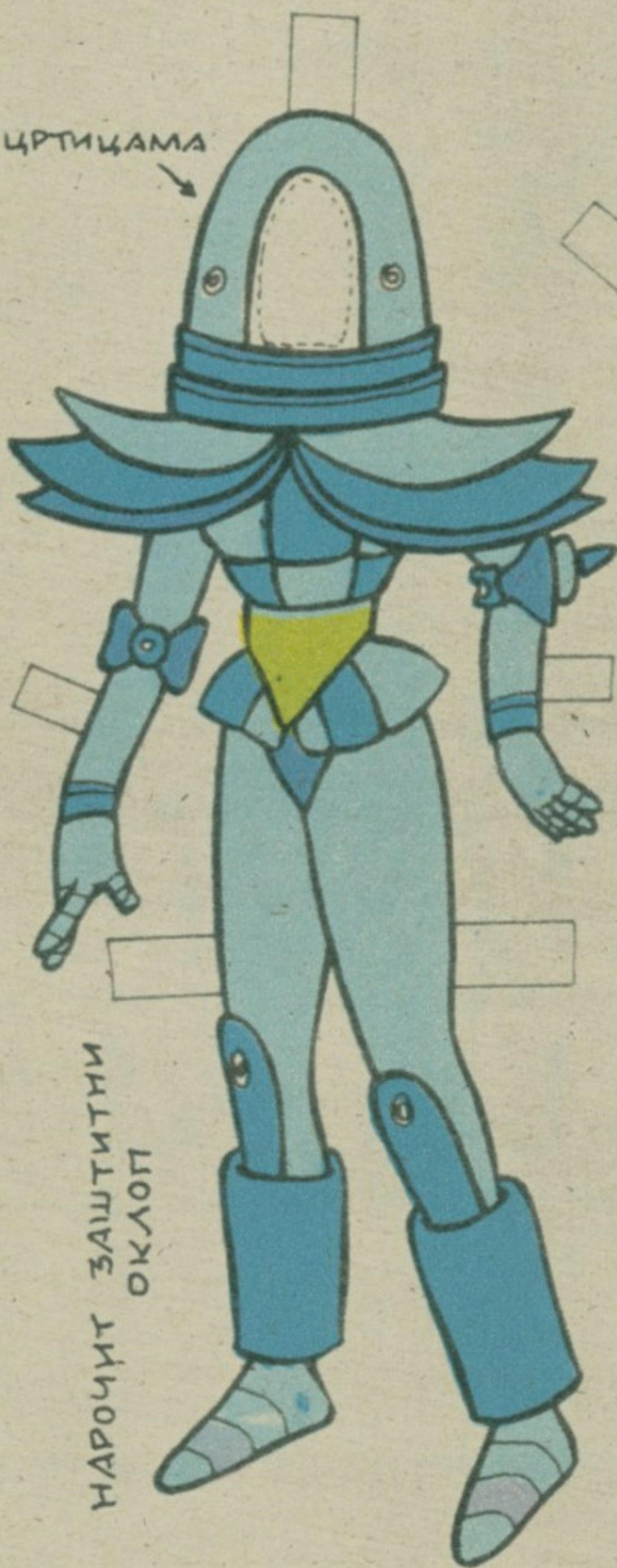
ПРОСЕЦИ ПО
ЦРТИЦАМА И
ПРОВУЦИ
РУКУ

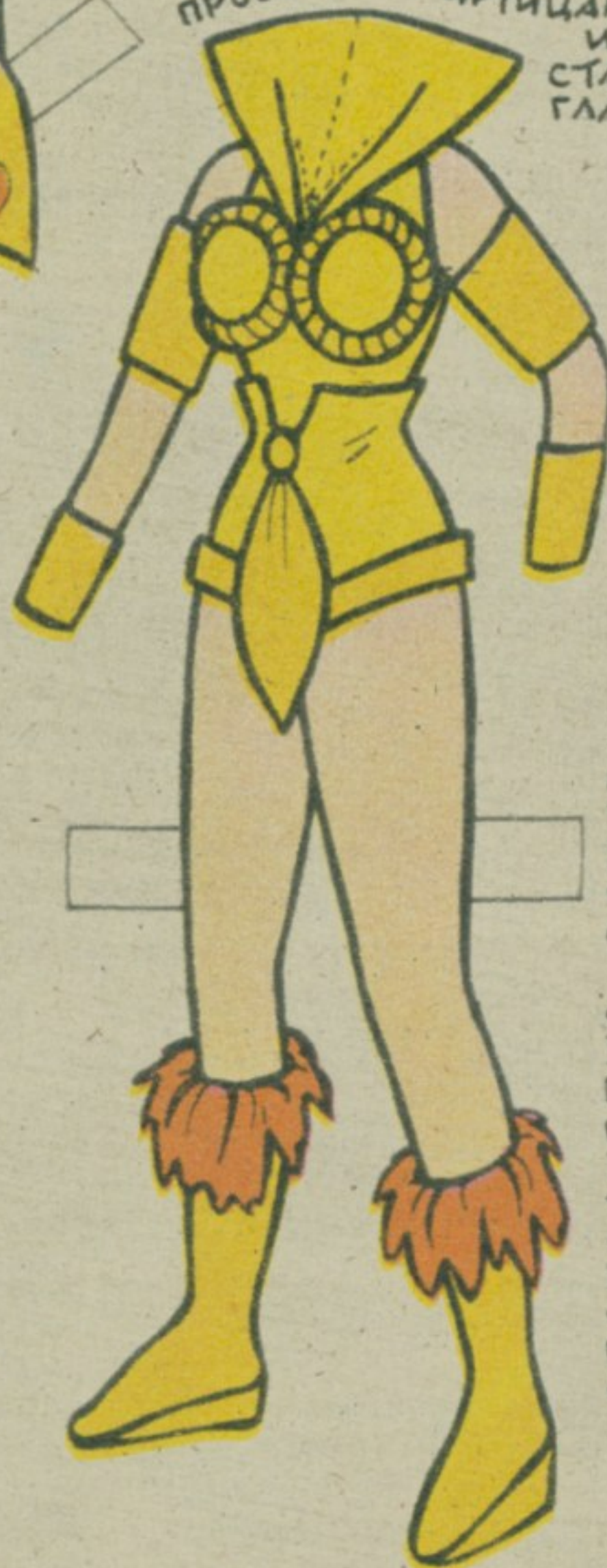
ТИЛУ
ЗАЛЕПИ
НА КАРТОН
ПА ИСЕЦИ

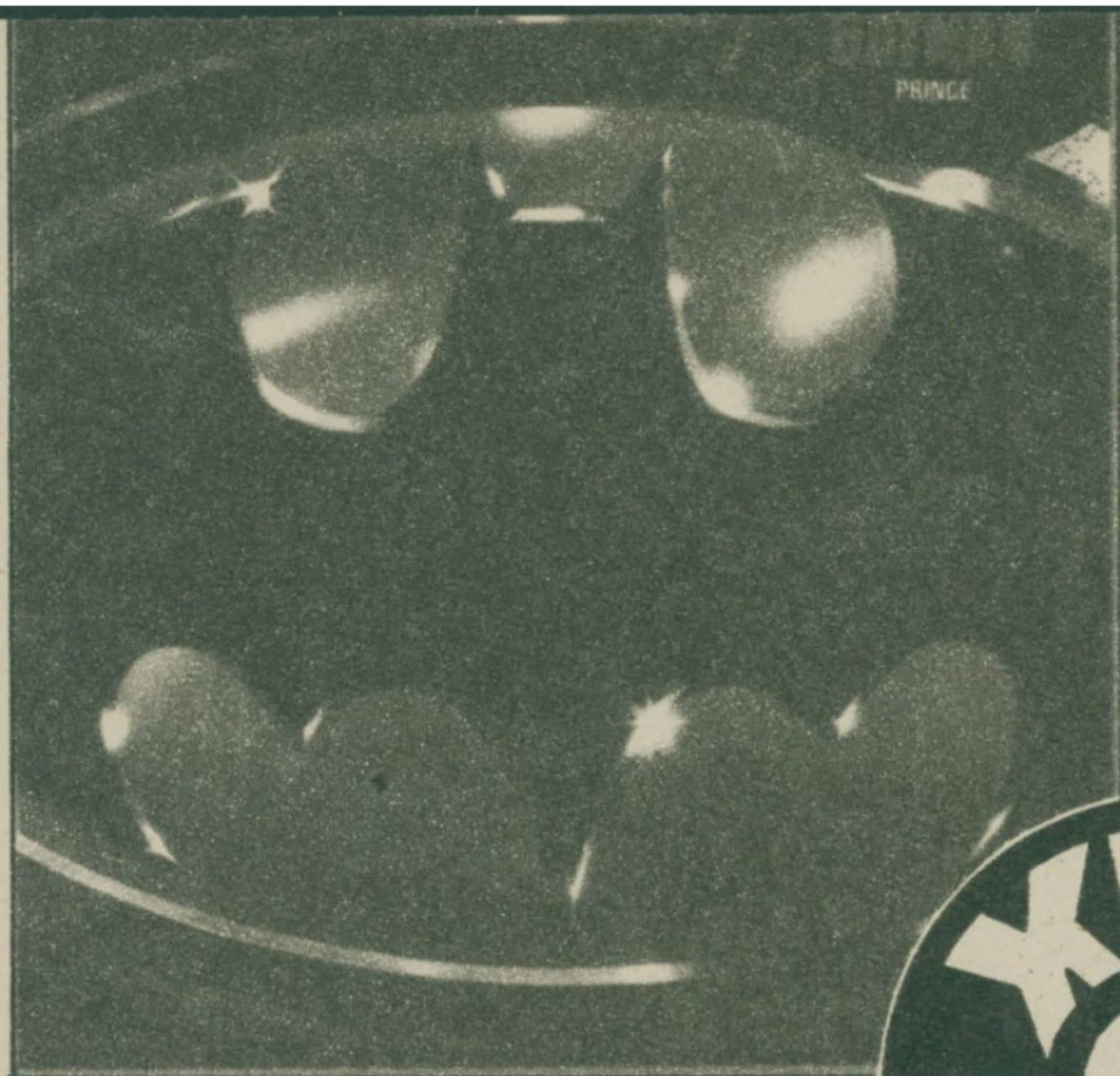

ИСЕЦИ ПО ЦРТИЦАМА

ПРОСЕЦИ ПО ЦРТИЦАМА
И
СТАВИ
ГЛАВУ

Групни портрет 1989. године

Изгледа да је повратак на старо обележио целу прошлу годину. Не рачунајући пар изузетака и појаве нових и продорних звезда, није било пуно „свеже крви“ тако да су стари музичари схватили да њихово још није прошло. Тако су, по ко зна који пут, узели ствари у своје руке. Најпопуларнији стари свакако су Ролинг Стонси који су се после паузе вратили албумом „Steel Wheels“ и опет освојили места која су давно држали. Није ни чудо јер су снимили одличан албум који прате врло повољне критике. Друго велико име Боб Дилен („Oh Mercy“) покупио је похвале да је то његова најбоља плоча још од времена када је снимио „Blood On The Tracks“. Дилен је позвао врло цењене Neville Brothers, продуцента Данијела Ланоја (радио са U2) и снимио серију нових композиција које „миришу“ на прве албуме са The Band.

Дејвид Боуви је учинио другу врсту заокрета са сличним ефектом. Први пут у каријери окупио је групу, назвао је Tin Machine, са њима снимио истоимени албум и вратио се енергичној музици коју је некада свирао. После пар бледих плоча, које су превише газиле у поп и безличне песме, његова нова плоча звучи охрабрујуће. Стари лисац њујоршке сцене Лу Рид издао је снажан албум „New York“ показавши да још може да буде узор многим. Из заборава су пристигли обновљени Crosby Stills Nash and Young који

БЕЗ НАГЛИХ СКОКОВА

Нове године су уобичајено време за свођење рачуна. У рок музици то је прилика да се установи шта је добро а шта лоше донела прошла година

су албумом „American Dream“ покушали да призову стари сјај али у томе, на жалост, нису сасвим успели.

Све је слично као некад, али правог надахнућа нема. Слично су прошли и Washbone Ash који су се огласи-

ли новом плочом „Here to Hear“ и без неког виднијег резултата покушали да ускоче у воз занимања за старе звезде. Састав The Who спектакуларно прославља 25 година постојања а њихов лидер, гитариста Пит Таунсенд издао је соло плочу „The Iron Man“ која је још једна његова рок опера. Дакле, после „Tommy“ и „Quadrophenie“ трилогију закључује делом у коме гостују чувени блуз музичар Џон Ли Хукер и цез певачица и пијаниста Нина Симон.

Нови гласови

Сезону '89. несумњиво је обележио велики хит Каоме Бенда песма „Ламбада“. Захваљујући изузетном споту, опсежној пропаганди и, наравно, сјајној песми, њихова популарност се осетила свуда у свету. Крајем прошлог октобра њихов албум се појавио и у Југославији тако да је публика могла да се упозна и са осталим песмама ове групе. Свој прави успех постигла је и Трејси Чепмен која се најширој публици представила 1988. године деби албумом са велике турнеје „Human Rights Now“. Почетни успех потврдила је другим албумом „Crossroads“. Још једно велико изненађење у категорији женских аутора приредила је донедавно непозната Танита Тикарам која је албумом „Ancient Heart“ и хитом „Twist in my Sobriety“ врло брзо загосподарила топ-листама, али је публику разочарала младим и развученим концертима. Зато је белгијски дует Vaya Con Dios својом мешавином попа, свинга и латино-америчког звука тако рећи преко ноћи створио своју

публику коју није обесхрабрио ни уживо. После дугог пробијања они су дочекали својих пет минута и искористили их на прави начин.

Времешни гитариста Брендан Крокер кога најављују као „Легенду из Лидса“ после десетогодишњег култ статуса успео је да се пробије у први план. На његовој плочи су гостовале такве звезде као што су Ерик Клептон, Марк Нофлер и Танита Тикарам. И то из поштовања и другарства јер га сви сматрају најбољим новим именом на енглеској сцени. Велика прашина дигла се и око групе Guns n' Roses коју су неки прогласили чак и новим Ролингстонсима. Такве похвале ипак су претеране али помогле су им да буду предгрупа на турнеји Стонса по Америци. Још један јунак овог жанра, Бон Жови албумом „New Jersey“ одржао је високе tiraже као и усијање публике.

Eurythmics су се огласили албумом „The Too Are One“ који је, на неки начин, свођење свега онога што се у музичком свету збивало током осамдесетих. Лепа и пријатна плоча која донекле подсећа на њихов стил у време када су издали албум „Be Yourself Tonight“. Зато су Симпл Мајндс плочом „Street Fighting Years“ потпуно промашили тему и показали упорност у понављању онога што су одавно већ рекли и одсвирали. Слично је поступио и Принс који је на албуму, снимљеном као музика за бестселер филм „Бетмен“, одсвирао теме које је одавно требало да одложи у свој арсенал.

Музика за дечије вртиће

Иако се у оквиру тинејџерског попа већ годинама ништа не мења сем нових лица, ова врста музике и даље постиже највеће финансијске успехе. Прошла година је била врло уносна за продуцентско-композиторски трио Сток Еткин Вортмен који су великом брзином штанцовали нове хитове и нова лица за постере. Мадона се уозбиљила, музички се удружила са Принсом и на албуму „Like A Prayer“ решила да покаже како није само звезда која лансира моду већ и аутор на кога треба рачунати. Њена амбиција није јој угрозила положај код најшире публике тако да је и даље највећа звезда међу женама у поп музици на свету. По свему судећи, ту славу јој ни наступајуће године нико неће помутити.

П. Јањатовић

ТРАЖИЛИ СТЕ ПЕСМУ:

CHERISH

*So tired of broken hearts, of
losing this game
Before I start this dance
I take a chance in telling you
I want more than just a
romance
You are my destiny, I can't
let go baby
Can't you see
Cupid please take your aim at
me
Cherish the thought
Of always having you here by
my side
Cherish the joy
You keep bringing it into my
life
Cherish your strenght
You got the poer to make me
feel good
Cherich the thought
Of ever learning I never
would
I was never satisfied with
casual encounters
I can't hide the need for two
hearts that bleed
with burning love
That's the way it's got to be
Romeo and Juliet, they never
felt this way I bet
So don't underestimate my
point of view
Who? You! Can't get away, I
won't let you
Who? You! I could never
forget to
Cherish is the word I use to
remind me of
your love
Give me strength
Give me you my boy
I will always
Cherish you*

Текст и музика: Мадона и Патрик Леонард
Изводи: Мадона

НЕЖНОСТ

Тако уморна од сломљених
срдаца, од губљења ове игре
Пре но што отпочнем овај
плес
Искористићу прилику и
рећи ти
Желим нешто више од
романсе
Моја си судбина, не могу те
пустити драги
Зар не видиш
Купиде, молим те погоди
ме својом стрелом
Негуј своју намеру
Да увек будеш крај мене
Негуј радост
Коју уносиш у мој живот
Негуј своју снагу
Јер имаш моћ да ме
усређиш
Уништи своју намеру
Да ме учиш ономе за шта
нисам способна
Случајни сусрети су ми увек
били недовољни
Не могу сакрити потребу за
два срца која крваре
због ватрене љубави
Тако мора бити
Кладим се да Ромео и
Јулија никад нису осећали
на тај начин
И зато ме не потцењуј
Ко? Ти! Не можеш отићи
јер те нећу пустити
Ко, ти! Никад нећу
заборавити на
Нежност јер је то реч која
ме подсећа
на твоју љубав
Дај ми снаге
Дај ми себе мој дечко
Ја ћу те увек
неговати

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ:

„Искреност и алтруизам се не слажу најбоље са законима маркетинга и великим тиражима. Постоје, наравно, изузеци, али они су ретки. Мислим да је музика довољна самој себи и није јој потребно загађивање пароллама, порукама и поједностављеним метафорама. Зато сам доста сумњичав када музичари своје песме повезују са социјалним и еколошким идејама. Музика треба да буде чиста и кристална јер на тај начин најбоље делује на дух.“
Енди Самерс (ex Police)

ХИ-МЕН И ГОСПОДАРИ СВЕМИРА

MASTERS

OF THE UNIVERSE

НОВЕ АВАНТУРЕ
ГОСПОДАРА СВЕМИРА

Man-E-Faces

МАСТЕРСОВЦИ!

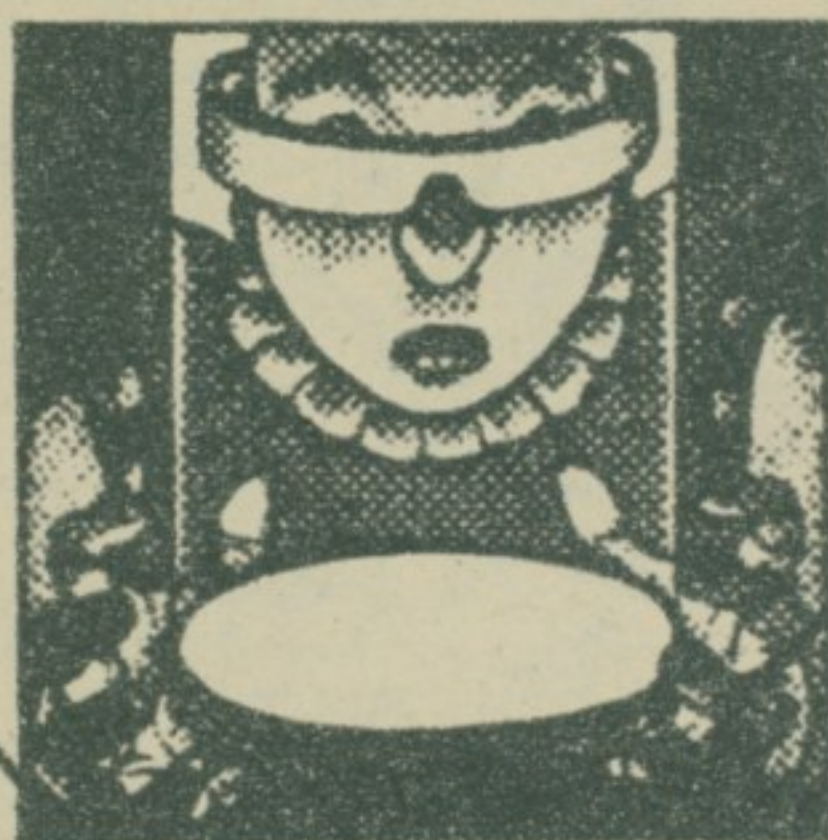
Изашла је нова СВЕСКА МАСТЕРСА. На СВИМ киосцима, као и сваког месеца авантуре Хи Мена, Орка, Скелетора и осталих ГОСПОДАРА СВЕМИРА.

ФАНТАСТИКА

НАУЧНА

Уређује
др Зоран Живковић

М
Е
Р

Милан
Драшковић

Л
И
Н

● Младићи и девојке испунише хол Уметничке академије. Тимоти Боткин чежњиво погледа у правцу плавокосе девојке загледање у спискове на огласној табли. Студентски дани били су на измаку и само још месец дана биће у близини дивне девојке зелених очију уколико нешто не предузме. Лепо је било маштати о састанку са Хилари Џонс и пољупцу у тами биоскопске дворане, али у стварности био је болно свестан свог неупадљивог изгледа и стидљивог понашања.

У холу се појавио и Стив Хелмерс: згодан, самоуверен, шармантно дрзак. Тимоти спази сјај у очима Хилари Џонс...

Завршетак студија. Венчање Стива и Хилари. Тимоти приступа уметничкој колонији на Марсовом сателиту. И док као члан уметничке експедиције залази у мало испитана пространства свемира, не престаје да мисли на љубав свог живота. Сећања не бледе, све су болнија и јача док иде у сусрет судбини.

● Пет година касније...

– Прекрасно! – тихо изусте Хилари кад је прочитала последњу страницу романа. – Ко је ово написао, Гленда?

Уредница издавачке куће слегну раменима.

– Рукопис је достављен поштом, под псеудонимом Мерлин. То је име из старих легенди, неки чаробњак.

– И јесте чаробњак, тај наш Мерлин! Овако проклето добар роман у животу нисам прочитала – признаде Хилари.

– Слажем се. Изгледа да је у тренуцима надахнућа из свог писача извукао све оно најбоље...

– Из писача?! – узбуди се Хилари.

– Не мислиш ваљда... – збуњено ће уредница.

– Мислим! Писцу такве снаге и маште писач није потребан. Не, Гленда! Истина је да данас сви пишу уз помоћ писача, ослањајући се на меморију машине одакле узимају теме, заплете, ликове... али не и Мерлин! Уверена сам у то – закључи Хилари.

Сутрадан, затворених очију и устреptалих чула, предавала се очаравајућим звуцима који су се увлачили у поре, струјали телом, односили у неслушене висине... Када је музика с магнетофонске траке утихнула, Хилари упитно погледа директора познате музичке куће.

– Признајем да ми име композитора ништа не казује – збуњено се осмехну директор. – Зове се Мерлин...

Година 2040. била је у уметничком свету Сан Франциска година загонетног Мерлина. За само неколико месеци траг је био „засут“ делима такве уметничке вредности и осећајности да се то граничило с неверицом: нови роман, музичке

композиције, на десетине слика у уљу, безброј акварела и графика...

– Немогуће је да то ствара један једини човек! – ватрено је доказивао уважени стручњак на састанку Уметничког центра. – Не само да је теоријски нестварно да један човек у себи обједињује толико различитих талената, него је и практично немогуће да све то уради. Господо, будимо реални: па он за месец дана пошаље вашем центру колико један врхунски уметник не би урадио ни за годину дана!

– И какав је ваш закључак? – суздржавши осмех упита председница Уметничког центра Хилари Џонс.

– То ради тим уметника... уз помоћ компјутера, нарав-

лазила Хилари Џонс.

Њен брак са Стивом Хелмерсом убрзо се завршио разводом. Иза шармантне спољашности крила се површна и неодговорна личност. Хилари је разочарење угушила у раду. Следили су успеси а од прошле године и положај председнице Уметничког центра.

Стигла је до велике капије од кованог гвожђа и изговорила своје име у микрофон. Чекала је са стрепњом: многи су већ били на овом месту и одлазили разочарани.

Капија се бешумно отворила! Кренула је сеновитом алејом, устрептала, сретна. Видеће човека о коме већ месецима размишља, коначно ће упознати великог уметника Мерлина...

Али, унутра, у салону дворца, чекало је изненађење.

– Господар Мерлин вас поздравља. Жали, али не може да вас прими – говорио је монотоним гласом робот слуга. – Шаље вам, као поклон у знак поштовања, ову слику.

Металне руке пружише девојци дивну минијатуру изузетних боја.

Никакве молбе ни уверавање ни би помогли. Хилари се окренула замишљена, тужна. А у једној соби дворца, у души човека наднесеног над контролни екран, беснела је бура.

Неупадљиви Тимоти Боткин, сада чувени уметник Мерлин... мутант. Недокучиви свемир... С повратком на Земљу показало се колико јоне близина астероидног појаса (у коме је, у извиђачкој летелици, провео неко време) изменила његов живот. Његов таленат заблестео је у изненадној мутацији ширећи се у неисцрпну радну енергију и генијално надahnуће.

Свемир даје, али и узима. С неверицом и ужасом гледао је како се његово лице и тело из дана у дан све више изобличују, попримају стравичан облик. Уображеност, ексцентричност, није то приковало уметника Мерлина међу зидове дворца. Зар је неко могао и да наслутити да прекрасна уметничка дела ствара демон – наказа у људском облику!?

Гледајући на екрану девојку која је одлазила, он схвати колико су пре неколико тренутака њихове судбине биле близу – и колико удаљене истовремено. Између црвених и натечених капака појави се мутни сјај. Низ сиво, избраздано лице мутанта клизила је суза.

ЕНГЛЕСКИ КРАЉЕВИ, КРАЉИЦЕ И КОЊИ

ПРВА КОЊСКА ТРКА У ЕНГЛЕСКОЈ,

о чему постоји историјски запис, одржана је вероватно у Њу-

меркету, 1377. У њој су учествовали коњи чији су власници били принц од Велса (касније Ричард II) и ерл од Арундела.

Током четири године

владавине краља Северуса, које је провео у Јорку

(206-210. н. е.) римски војници организовали су трке у којима су се такмичили арапски коњи. То се дешавало у Ветербију, где и даље постоји тркалиште са препонама.

ЈЕДАН ОД КРАЉЕВСКИХ ПОБЕДНИКА

дербија одржаних после 1822. био је Персимон, влас-

ла се велика група људи а железничар задужен за Персимона узвикнуо је у очајању: „... Дајем соврин (златну фунту) сваком ко помогне да га убацимо унутра! (Соврин је вредео много више него фунта данас.) Сви су похрлили ка

ништво принца од Велса. Године 1896, када су га довели на железничку станицу Њумаркет да би га отпремили у Епсом, Персимон није хтео да уђе у бокс за коње. Окупи-

ждрепцу и врло брзо угурали га у бокс. Железничару Ричарду Маршу обратило се седамдесетак људи са захтевом да им исплати по соврин...

КОЊСКЕ ТРКЕ

које се сваке године одржавају у месту Аскот Хит, у енглеској покрајини Беркшајр, толико су популарне да је по њима названа и аскот (ескот) машина. То је машина, а може бити и марама, веома широких крајева који висе са чвора прекривајући један другог. Ево приче о пореклу аскотских коњских трка. Возећи се једног дана 1711. године у својој кочији преко раскршћа Аскот, краљица Ана помислила је да је то идеално место за одржавање коњских трка.

Њено Величанство понудило је послужавник вредан 100 гвинеја за победника велике трке. Исте године она је даровала златни пехар за победника трке у Јорку, другој енглеској покрајини, где је следеће три године и сама јахала. Године 1714. победио је њен коњ по имену Стар. Али, скуп на хиподрому (у трци је учествовало 156 кочија) тужно је прекинут доласком гласника који је из Лондона стигао са вешћу да је – краљица мртва.

Приредио
А. Лазић

но – закључи уважени стручњак.

Развила се бурна, на тренутке жучна, дискусија. Чудно, необично, тајанствено, увек је привлачило пажњу и узбуђивало машту. А уметник Мерлин био је заиста тајанствен: одбијати свако појављивање у јавности, оглушивати се о позиве на разне пријеме и скупове, примати признања и награде преко свог засупника – то је могао само неки чулак.

Као врхунац радозналости и нагађања одскора се на брежуљцима изнад града уздизао величанствен дворца у средњовековном стилу – дом уметника Мерлина. Дворцу је, тог пријатног септембарског поподнева, при-

СВЕ ЈЕ ПОЧЕЛО НАОПАЧКЕ:
НИ БАЈКЕ НИСУ КАО ШТО СУ
НЕКАД БИЛЕ, ПРИНЦЕЗЕ УВЕЛИКО
МЕЊАЈУ ЋУД, А, БОГАМИ, НИ У
ПОСЛОВИЦЕ СЕ ВИШЕ НЕ
МОЖЕТЕ ПОУЗДАТИ

КАКО

ПОБЕГИ ОД ПРИНЦЕЗЕ?

"Забавникова
радионица"

Знате ли ону: „Два лоша
убише Милоша“? „Ом-
ладинска радионица“
улаже протест — овог
Милоша не би средила
ни чета добрих, камоли два
лоша!

Сад се, вероватно, питате о
коме ми то? Па о Милошу
МИЛОШУ МАТИЈЕВИЋУ из
Младеновца (Милосава Влаи-
ћа 87). А кад одиграте игру
коју нам је послао, схватиће-
те и зашто га толико хвалимо.

НАЗИВ ИГРЕ:
КАКО

ПОБЕГИ ОД
ДОТИЧНЕ ПРИНЦЕЗЕ
(НАРАВНО, АКО ЈЕ
ОНА ПРАВА ЗЛОЋА)

Замислите да сте лутајући
витез кога се дочепала уобра-
жена принцеза. (Довољно сте
велики да знате да има и так-
вих. Не мислите, ваљда, да
све принцезе леже на зрнима
грашка или мирно спавају?)

Елем, испоставило се да је
ваша принцеза права злоћа и
ви свим срцем желите да је
препустите неком неуком
змају или наивном витезу.
Али... Принцеза има сасвим
другачије мишљење о себи и
вашем (заједничком) буду-
ћем животу. Шта можете да
учините? Ако сте пажљиво
пратили „Мувалиште“, могли
сте да нађете много корисних
савета о томе како да униш-
тите љубав и шта да учините
па да вас напусте чак и нај-
ватренији обожаваоци ваше
личности. Као сваки добар
„радионичар“, применили сте
све рецепте којих сте у том
тренутку могли да се сетите:
причали сте са принцем са-
мо о фудбалу и сличицама на-
бављеним „испод руке“, неу-
морно сте је лагали, правили
се важни, оговарали све дру-
ге витезе (не заборавивши
при том да себе похвалите,
макар и лажима које би свако
разоткрио)... На жалост, прин-
цеза је можда зла, али није
наивна! Она је схватила да се
испод свега тога крије једна
нежна, искрена и топла душа
и — још више се заљубила у
вас!

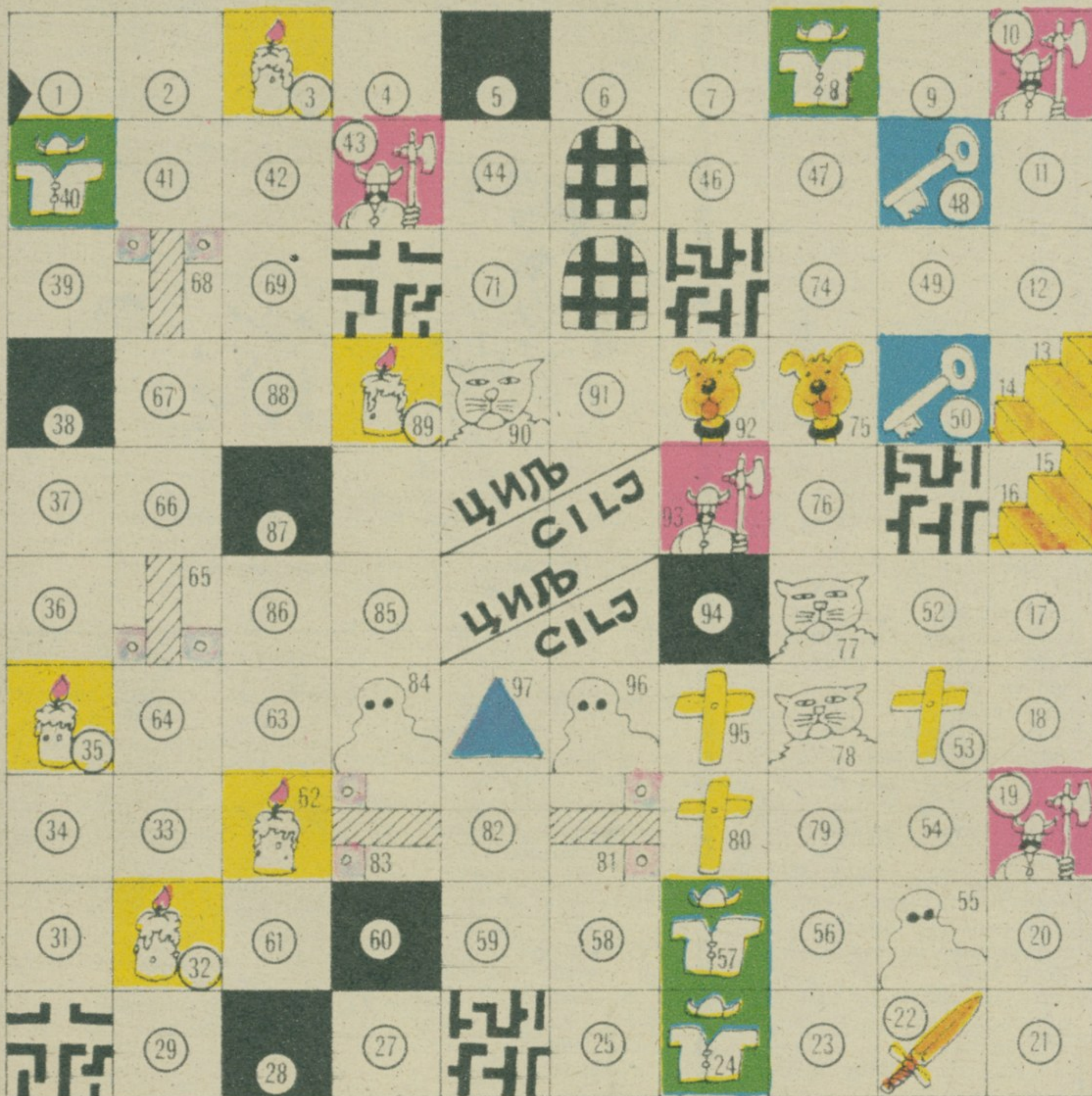
И тако, пошто сте закључи-
ли да се више ни „Мувалиш-
ту“ не може веровати, остало
вам је још само да се ослони-
те на сопствену довитљивост:
одлучили сте да побегнете!

Е, ту тек настају праве не-
воље. Предвиђајући да би у
њен замак могли да дођу и
неодлучни просци, принцеза
га је претворила у прави лави-
ринт рачунајући, ваљда, да
ће такве препреке учинити да
још једном размислите.

(Размишљајте)

Шта, Ипак сте одлучили да
бежите?

Добро, али ако вам пут до
излаза не буде баш лак — не
кривите нас. Кривицу, однос-
но одговорност, сноси прин-
цеза, односно „њен творац“
Милош!

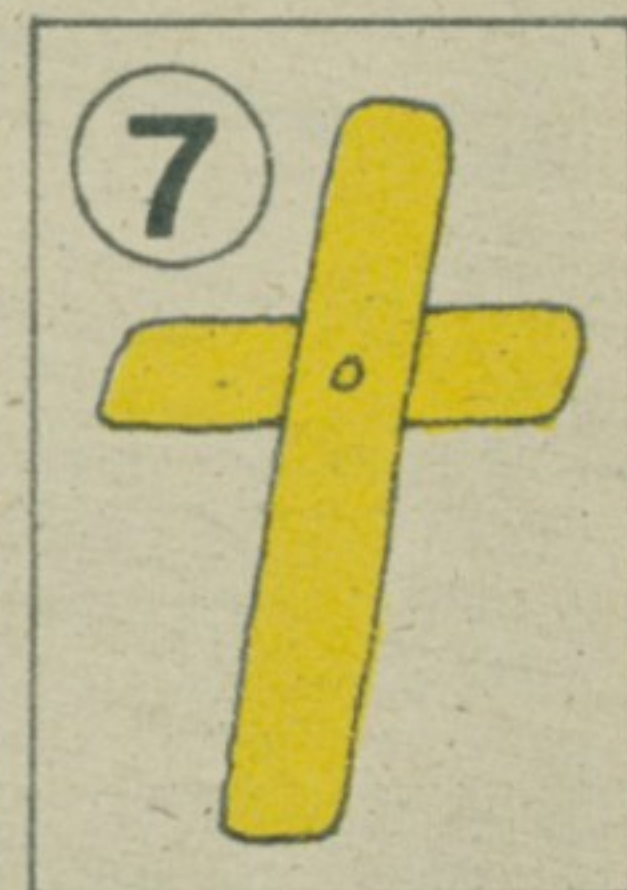
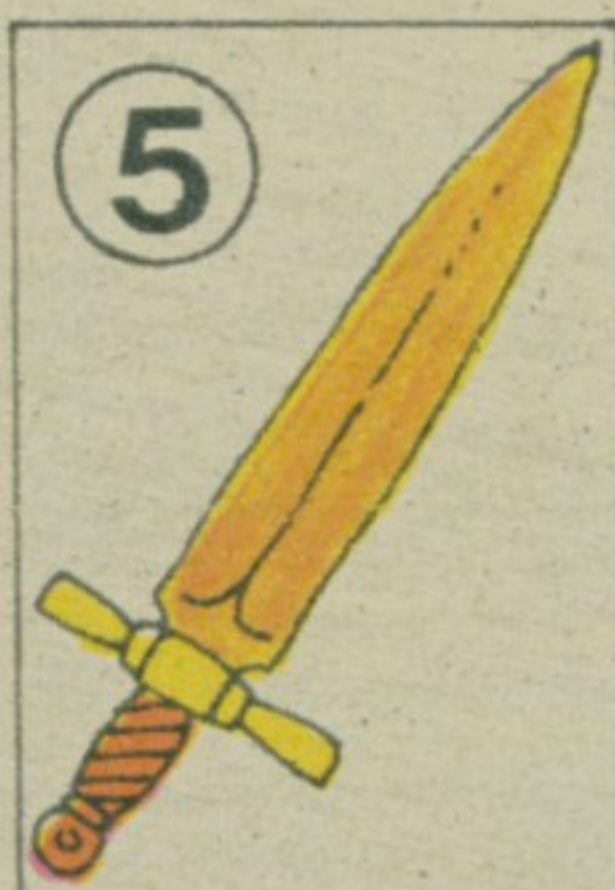
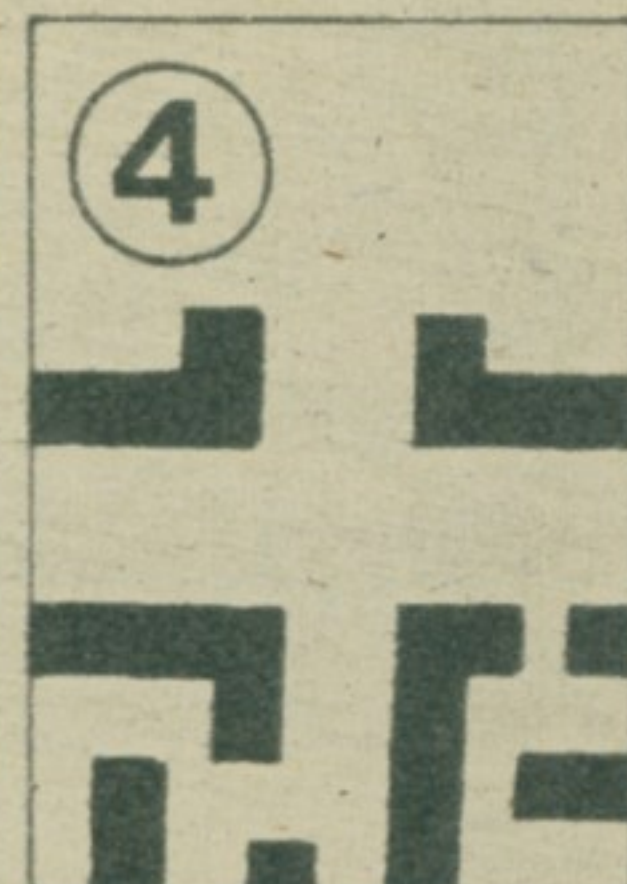
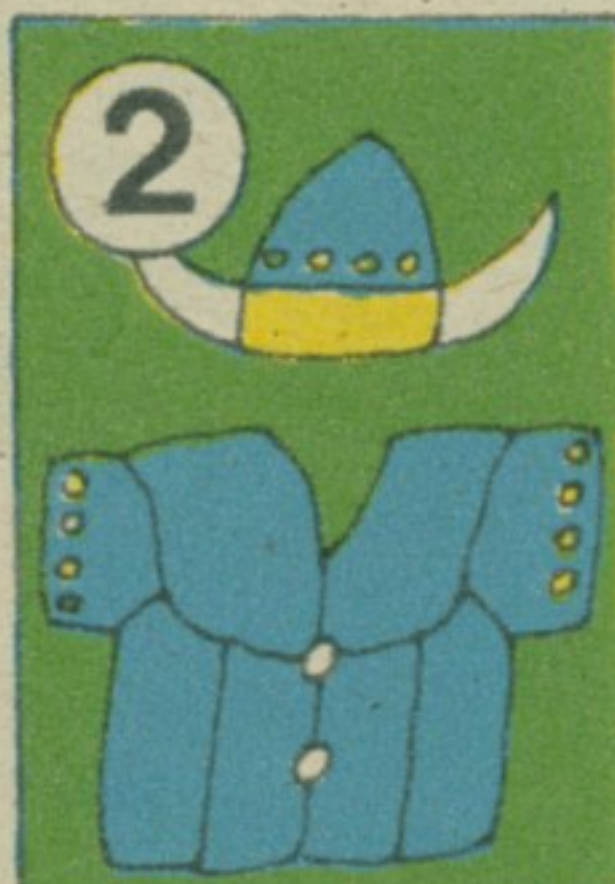
УПУТСТВО ЗА ИГРУ

Ово је игра за два храбра витеза. Кад нађете другог, нађите и једну коцкицу, два пиона (или дугмета) и направите седам врста картица – у овом последњем помоћи ће вам наши цртежи:

НАЗИВ КАРТИЦЕ:

БРОЈ КАРТИЦА:

1. СВЕЋА	5
2. ОДЕЛО	4
3. МАЧКА	3
4. ИЗЛАЗ ИЗ ЛАВИРИНТА	2
5. МАЧ	1
6. КЉУЧ	2
7. КРСТ	3

А сада, кад сте припремили све што је потребно (ваљда нисте заборавили добро расположење?), игра може да почне.

Ко први игра? Онај ко добије шестичу? Или онај ко добије двојку? Одлучите сами!

ПРАВИЛА

ЦРТЕЖИ:

– МРАК: Ако сте стали на ово поље, а немате картицу „свећа“ – вратите се три поља уназад и пропустите бацање. Ако имате „свећу“, слободно наставите даље, чим дође ваш ред.

– СТРАЖА: Наилази стража! Ако немате „одело“ или „мач“, – вратите се 4 поља уназад да се сакријете док не прођу.

– ПАС: У тамним ходницима замка набасали сте на пса који је, сасвим случајно, љубимац ваше принцезе. Ако имате „мачку“, пустите је и пас ће појуриати за њом. Уколико је немате, бежите 4 поља уназад.

– СТЕПЕНИЦЕ: Сваки степеник се рачуна као једно поље. (Ходајте пажљиво – клизаво је!)

– МОСТ: На жалост, мост је подигнут. Мораћете да се залетите и са једном „двојком“ скочите на другу обалу. Ако вам то не успе, вратите се на старт да пресвучете мокру одећу, јер бисте у мемљивим ходницима лако могли да се прехладите.

– ЛАВИРИНТ: Ако имате картицу на којој пише: „излаз из лавиринта“, благо вама. Ако је немате, вратите се до најближег „мрака“ и проверите да ли сте понели свећу!

– ДУХ: Где сте видели замак без кућног духа? Без „крста“ ћете се сигурно онесвестити, а та слабост коштаће вас два пропуштена бацања и три поља уназад.

– ЗАТВОР: Грешком сте улетели у затвор, али времена за исправку нема. Ако имате „кључ“, изволите даље. Ако немате, седите у затвору два бацања и размислите мало о правди, неправди, казни...

НАПОМЕНА: Картице се узимају само онда када станете на поље на којем је цртеж неке од картица. Значи, на пољу број 3 узимате „свећу“, на пољу 70 – „излаз из лавиринта“...

Чим употребите картицу, вратите је на њену гомилу (ради даље употребе). Изузетак је једино „мач“ – ако га носите при неуспелом покушају да прескочите подигнути мост, мач ће заједно са вама пасти у дубину и сматра се изгубљеним до завршетка игре.

И НА КРАЈУ...

Кад станете на поље 97, размислите још једном о несрећној принцези. Можда ћете пожелети да јој дате још једну прилику и, пре него што стигнете на циљ, одлучити да се, ипак, вратите по њу. А можда ће то учинити ваш суиграч. Ово је мала „псина“ коју је „Радионица“ одлучила да уведе у игру!

Дакле, ако стојите на пољу 97, ваш суиграч може да каже: „Враћамо се по принцезу“ и то ће значити да се игра наставља, али овог пута – уназад. Наравно, и ваш суиграч ће морати прво да стигне до циља па да се тек онда упути ка принцези.

П. С.

Уколико вам се игра допадне, нико вам не брани да сами изговорите „Враћамо се по принцезу“ у тренутку док стојите пред циљем!

У сваком случају, срећно вам било!

Н. М.

Пише: Елизабета Лукић

ГОДИШЊИ ХОРОСКОП ЗА МЛАДЕ - ГОДИНА 1990.

ОВАН (21. 3 – 20. 4)

Љубав:

Ова, 1990. година у много чему ће се разликовати од претходних. Посебно занимљиво биће од 19. августа до краја децембра када ће ти звезде бити врло наклоњене. Чека те љубав коју ћеш, вероватно, памтити целог живота. Значајни догађаји одвијаће се у другој половини августа и током септембра, а октобар ће посебно бити у знаку љубави. Покушај да обуздаш своју наглост, поне-

кад се превише занесеш и несвесно правиш грешке због којих се касније кајеш.

Школа:

Околности које су те до сада онемогућавале да трајније постижеш добре резултате веома ће се променити па ћеш моћи успешно да испуњаваш обавезе у школи. Постоји могућност да током фебруара западнеш у малу кризу, али успећеш да се извучеш. Најповољнији месец биће јун и ако се случајно догоди да нешто крене супротно од твојих очекивања тада ћеш моћи да поправиш оцене.

БИК (21. 4 – 20. 5)

Љубав:

Прија ти када си у центру пажње, стога се припреми током маја и јуна сви твоји квалитети видеће се већ на први поглед. Томе ће много допринети позитивне промене, у твојем изгледу. Блистаћеш! Овај период обележиће и важни љубавни догађаји. Биће великих новости, а можда те чека и почетак везе која може дуго да потраје. Сјајно ћеш се слагати са Раковима.

У септембру још један леп љубавни период.

Школа:

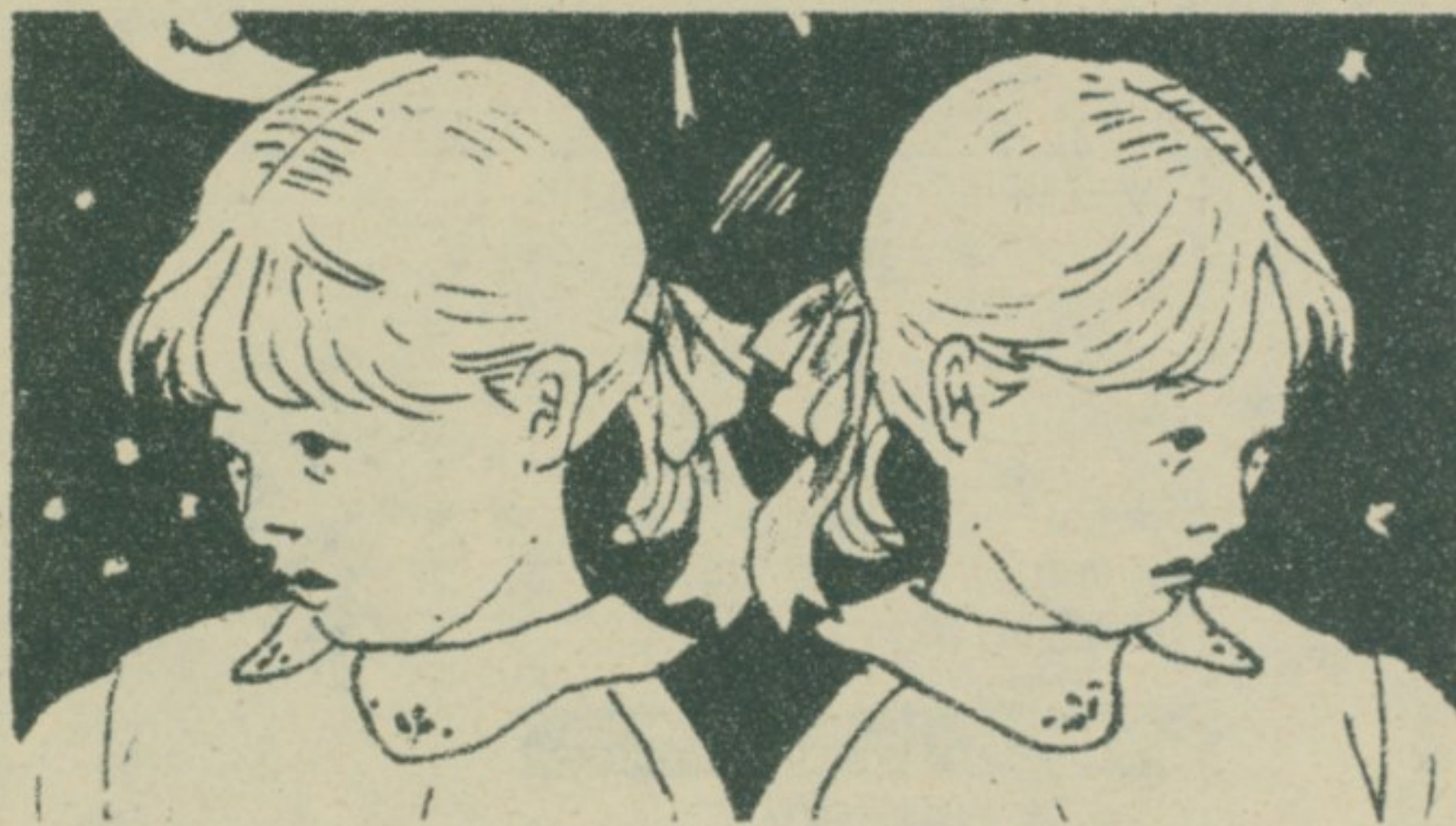
У одличној си форми, не постоје никакве потешкоће које би могле да доведу до озбиљнијих невоља. У фебруару почиње твоје златно доба, све ће бити боље него што можеш и да претпоставиш. Ова школска година биће једна од твојих најуспешнијих. Дај све од себе јер ћеш сакупити бодове који ће у будућности бити важни.

БЛИЗАНЦИ

(21. 5 – 21. 6)

Љубав:

Твоја смушена осећања не дозвољавају ти да своју љубав усмериш ка једној особи, стално трагаш и обично имаш по две симпатије – да их поредиш и бајаги, одабереш ону која ти више одговара. Право време за љубав: јануар и јул. Ове године нећеш

РАК (22. 6 – 22. 7)

Љубав:

Ово ће бити твоја година у сваком погледу. Једноставно, све што пожелиш неки чаробни штапић претвориће у стварност. Твоји романтични снови оствариће се првих дана марта. Тада те чека велика промена у љубавном животу. Нова љубав (под условом да је немаш) доћи ће изненада. У првој половини августа, предстоји ти мала криза а од средине септембра имаћеш још један занимљив љубавни период. Неће бити посебних новости, само ћеш учврстити

везу са симпатијом. Добро ћеш се слагати са Биком и Водолијом.

Школа:

Ако имаш неке озбиљне планове, ова година је идеална да их оствариш или започнеш. Звезде су ти врло наклоњене, нестаће све препреке које су до сада онемогућавале остварење твојих жеља. О школи не треба ни да се прича, све ће бити сјајно. Требало би: додуше, да припазиш током фебруара, када ће ти несигурност сметати да се искажеш у правом светлу.

ЛАВ (23. 7 – 23. 8)

Љубав:

Верујеш у своје квалитете, понекад их прецењујеш, а то се посебно одражава на твој љубавни живот. Важно ти је да будеш главни, очекујеш да ти се диве и да те обожавају. Ове године имаћеш среће, добре вибрације планета помоћи ће ти да се осећаш краљевски. Сјајан љубавни период имаћеш од почетка августа до краја године. Једноставно, нећеш моћи да стигнеш на све састанке које ће ти заказати, али брзо ћеш увидети да није велика срећа бити мета за удварање.

Школа:

Јупитер (планета успеха и сјаја) ући ће у твоје сазвежђе 19. августа када ће почети једна од најуспешнијих година у твојем досадашњем животу. Ову школску годину завршићеш без већих невоља, ако пребродиш кризу која те чека у марту. У јуну ћаш имати велике изгледе да поправиш оцене (ако добијеш неку лошу у марту) и тако себе поштедиш могућих невоља. Можеш да рачунаш на бриљантан успех у следећој школској години. Срећа те чека у септембру.

ДЕВИЦА (24. 8 – 22. 9)

Љубав:

Не волиш да сањариш и машташ о стварима за које знаш да су неизводљиве. Твој осећај за реалност помаже ти да лакше пролазиш кроз живот. Иако 1990. не буде битно другачије од претходних (твоја година биће 1992), моћи ћеш више да се дружиш са пријатељима, да упознајеш нове особе и тако поправиш свој друштвени живот који иначе није богзна какав. Љубав ће доћи на некој седељци, славу. Одличан период имаћеш у марту и септембру. Тада се може догодити да сретнеш особу вредну пажње. Ако

већ имаш неку везицу, она може да се учврсти.

Школа:

Ти припадаш особама које ретко када могу да имају озбиљнијих криза у школи или на послу. Педантност, вредноћа и упорност особине су твога знака, стога заиста треба да будеш изузетак да би било неких невоља. Чувај се од 20. априла до краја маја, мало ће ти недостајати воље да све обавезе испуниш на време. Одлични планетарни услови штитиће те током маја и прве половине јуна.

(Наставиће се)

Илустровала: Драгана Јовчић

ЕниМатика

Припремају: М. Јеленковић и З. Зељковић

БЕЛА УКРШТЕНИЦА

Приликом решавања ове укрштенице сами уписујете црна поља. Колики је њихов број у поједином реду показује број у загради.

ВОДОРАВНО: 1. Приморски ветар, маестрал – Бехар, цваст (1), 2. Мерење положаја и растојања међу звездама (0), 3. Казна затвора за тежа кривична дела (0), 4. Име совјетске клизачице Родњине – Мушко име, Иса (1), 5. Узвик којим се дозива мачка – Овај (1), 6. Упишите: ож – Отвор на кожи (1), 7. Засићеност (1), 8. Фламандски сликар из 17. века – Ознака за час (1), 9. Таласи (песн.) – Узвик негодовања (1), 10. Људи из Ичића (0), 11. Жута смола за израду накита, јантар (0).

УСПРАВНО: 1. Певач са слике (0), 2. Проналазачи (0), 3. Очев брат – Дериват толуола (1), 4. Престо – Изникнути (1), 5. Израслост рогова – Два прва слова (1), 6. Тип француског аутомобила – Страно мушко име, Артур – Притока Саве (2), 7. Оштећење, озледа (мед.) – Стадион у Нишу (1), 8. Део ваге (1), 9. Линија (0), 10. Страно женско име, Вивијан (0), 11. Узвик бола (0), 12. Наша река и планина (0).

◆	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												

ПРОНАЂИТЕ УЉЕЗА

ПРОСЛАВА
КОСАЧИЦА
ЗВЕРИЊАК
СМИШЉАЊЕ
МАРСОВАЦ
БРОДАРКА
СПАСИЛАЦ

Од ових седам речи шест их у себи садржи нешто по чему су сродне. Једна од њих нема ту карактеристику. Која?

РЕШЕЊЕ НА СТРАНАМА МАЛЕ ПОШТЕ

ЈАПАНСКИ МАКАКИ И СПАСОНОСНИ УЖИТАК

Овако је најтоплије

Шта је
смисао
ритуалних
купања
ових
животиња?
Да ли,
збијени
једни
уз друге,
сате и сате
проводе

у топлој
води
само
да
би
се
одбранили
од
хладноће?

Направити грудву од снега или се
попети уз дрво? Важна је игра!

МАЈМУНСКА БАЊА

Н ије увек лако одредити границу између оног шта животиње раде да би преживеле а шта да би уживале, где престаје потреба а почиње задовољство. Најчешће ово иде заједно. Међутим, понекад нема сумње: гориле из Руанде, на пример, голицају једни друге, церекају се да би се забављали. Шимпанзе као прави гурмани пажљиво бирају гранцицу коју ће завући у термитњак а затим олизати мраве. У таквим тренуцима уопште не изгледају као животиње које скапавају од глади него као гости најбољег ресторана који се наслађују ретким специјалитетима. Са орангутанима са Борнеа ствар је нешто сложенија. Да би се сакрили од провала облака које владају у тропима, уобичајили су да као кишобране користе широке листове банана.

А јапански макаки? Шта је смисао њихових ритуалних купања у термалним водама на висоравни Шига? Да ли збијени једни уз друге, и мужјаци и женке и младунци, проводе сате и сате у топлој води која избија из срца вулкана само да би се одбранили од снега и несносне хладноће (и до 20 степени испод нуле). Ко су те животиње које је човек – неуморни градитељ путева и градова који уништава шуме и прашуме – потиснуо далеко од места са благим климом и од обала океана? Први пут у својој историји ове животиње, које иначе обожавају топлоту, одбачене су у негостољубиве пределе где већи део године дува ветар и пада снег.

Начин на који оне траже спас у топлој води показује много више од обичне жеље за самоодржањем. На њиховим руменим њушкама просто се одсликава блаженство а у очима ведрина. Ово су, кажу, веома благородни и ин-

Групно медитирање у термалном извору

телигентни мајмуни. Изгледају као неки богови. Зато, можда, није ни чудно што Јапанци верују да њихове планине насељавају духови. Јама Ноками, и није случајно да се, по Буди, мудрост симболично изражава кроз три макаки мајмуна који не виде, не чују, не говоре погрде.

Паметњаковићи са Кошимае

Ови мајмуни изгледају као да медитирају не само над сопственом негом и над судбином света. Са телом потопљеним у воду и главом коју украшава капа од снега личе на усамљенике удубљене више у своје молитве него у језерца у којима је температура и до 40 степени. Младунци, рођени у кратком периоду године кад није толика зима па имају времена да очврсну и привикну се на суровост предела, пливају откачивши се од мајке да би дошли до бабе. Ушушкавају се у теткино крило а онда брзо враћају откудасу кренули. Одрасли макаки се не играју. Врхунац расположења доживљавају у потпуној опуштености тела.

Прича каже да су макаки почели да уживају у овом непроцењивом дару природе пре тридесетак година. Тада је тамо дошао неки морнар који је после тешке болести хтео да се опорави. Мајмуни су га дуго посматрали док је руку ослоњених на обалу задовољно плутао по води. Можда је баш тај његов блажени израз лица убедио макакије у исправност таквог поступка.

Прича, наравно, не може тако лако да се прихвати здраво за готово. Способности Масаса fuscata су на много вишем нивоу од обичног понављања људских поступака. У прихватању и преношењу нових начина преживљавања прави су стручњаци.

Забележен је случај групе макакија са острва Кошимае. Да би што боље упознали ове животиње, биолози су 1953. године извршили два експеримента који су касније постали чувени. У првом, разбацали су дуж обале слатке кромпире који су мајмунима до тада били непознати. Није прошло много времена и макаки су почели да их једу. Само је једна женка, после извесног времена, почела да пере кромпире у мору. Не само да би их опрала од песка него и да би (ето где се спајају потреба и задовољство) добили сланкаст укус. Десет година после овога сви другови мајмунце, којој су научници дали име Имо, почели су да користе њену технику. Данас сви макаки са Кошимае слатке кромпире, пре него што ће их појести, перу у мору.

Јабуке од Деда-Мраза

Изводећи други експеримент научници су овог пута по обалама Кошимае разбацали зрнавље пшенице. Опет је Имо, која је, очигледно, била културни вођа ове групе, показала невероватну моћ запажања. Док су други мајмуни мукотрпно скупљали једно по једно зрно, пребирајући по песку, она је заграбила пуне шаке и песка и пшенице и све бацила у воду. Резултат: песак се слегао на

дно, а пшеница је остала да плива тако да се лако могла сакупити. Неколико година касније то су радили и сви остали мајмуни.

Да није постојала нека Имо и на завејаним врховима Шиге? Нека женка пуна духа и предузимљивости? Било како било, ове јапанске планине сада су нераскидиво везане за присуство макакија. Њихова храна тамо су изданци, плодови, семе и кора дрвећа исцекана на „резанце“. У јеловнику су им бамбус, јела, бор, буква, бреза, јасен, јавор.

Међу овим термалним изворима, уз помоћ семена и коре дрвета, макаки из Јигку Дани, Паклене долине, могу сами да издрже сурову зимску климу. Помало се купајући, стискајући се једни уз друге, помало трошећи сало које су нагомилали током лета, загрљени и заштићени дебелим крзном да би губили што мање топлоте.

О овим мајмунима брине још неко. Доктор Еиши Токида који већ годинама проучава њихове навике. Када снег покрије планине а жива на термометру спусти се испод нуле, Токида креће ка овим, колико лепим толико и негостољубивим, пределима. Натоварен овсом, пасуљем, а пре свега јабукама, доспева на територију макакија. Тада се претвара у доброг Деда-Мраза који дели храну. За макаки мајмуне то је право славље. Јабуку коју је Токида испрљао ракијом прво добија Нанда, предводник групе. И тада, као Имо са кромпиром, Нанда (који никада није видео Имо) иде да је опере на извору. Ти поклони су тренутак радости и

олакшања. Истог оног које се јавља у мају када, пошто се снег отопи, макаки поново могу да започну живот обичних мајмуна.

Осим топлоте ту је и трава, коју ови мајмуни обожавају, затим изданци, лишће и плодови, али и мноштво ситних инсеката, омиљена храна свих мајмуна света.

Тада почињу и удварање, нежности и љубав, поподневне „седељке“ на којима мајмуни, према потреби, једни друге требе и чешкају. Осим што је услуга, ово је и начин да се изрази оданост, топлина. Од малих ногу сваки од ових мајмуна, који имају најгушће крзно, учи вештину прочешљавања туђе „бунде“ у потрази за паразитима.

У том периоду родиће се ново потомство, млади ће се до изнемоглости играти скачући с гране на грану, окрећући се и „ратујући“.

А онда ће опет доћи јесен. С првим септембарским ветром макаки знају да је на помолу још једна дуга хладна сезона. За њу се припремају пре свега сводећи своје дневне активности на најнеопходније, да не би трошили енергију јер хране више неће бити у изобиљу. Дивно чупаво тело које се преко лета разбашкарило „скупине“ се само око себе: руке ће сакрити у густо крзно на стомаку, као у неки муф, табане ће упрети један у други. А онда ће снег све покрити, чак и њихове главе. Макаки ће непомично седети у топлој води зароњени све до ушију. И опет ће имати онај израз лица као да покушавају да одгонетну смисао сопствене судбине.

М. И. Ш.

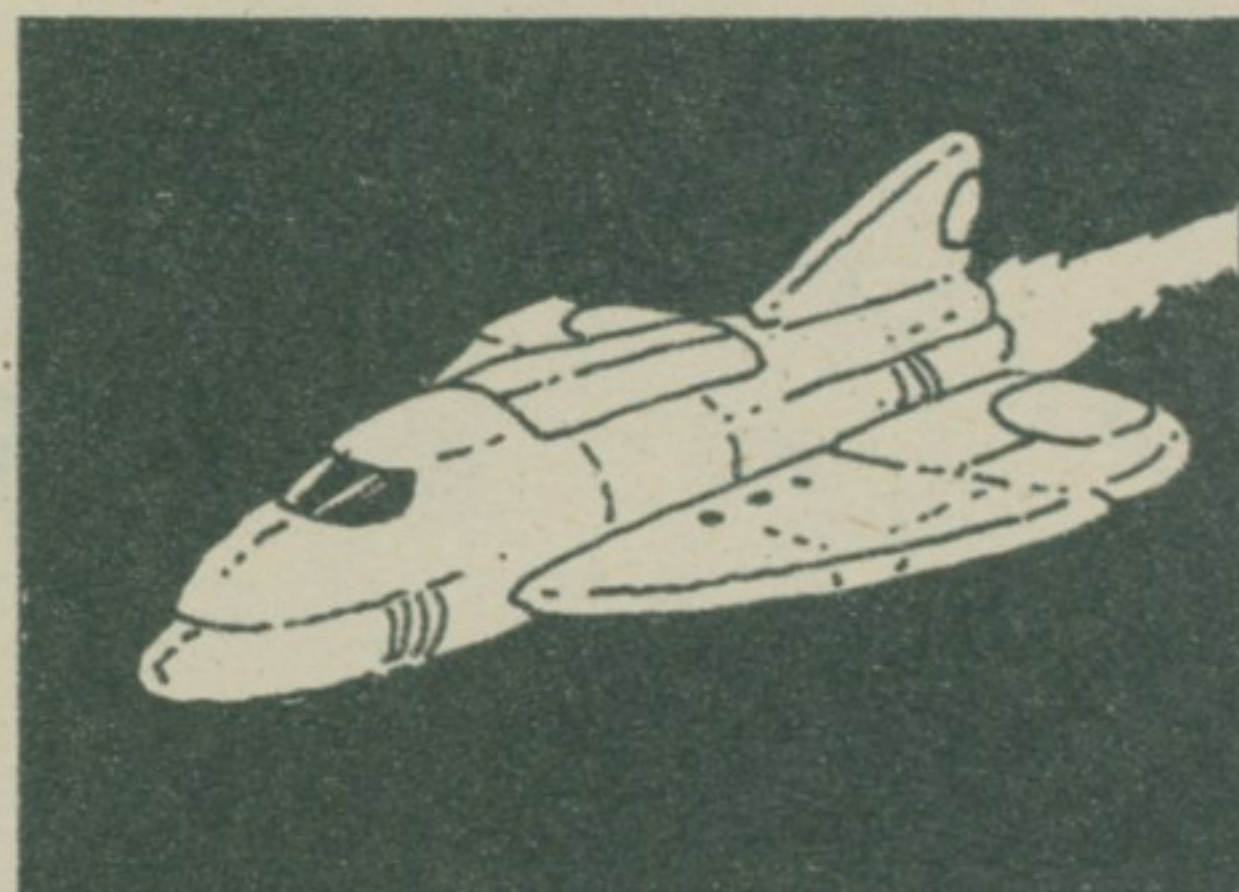

Музика ногу

Занима ме да ли у Југославији постоји школа за степ-плесаче и где се налази?

БОРКА ВАЛЕНЧИЋ,
Кострена

Таква школа у нашој земљи постоји само у Љубљани а организује је плесни клуб „Казина“. Адреса: Трг ослобођења 1.

NASA препоручено

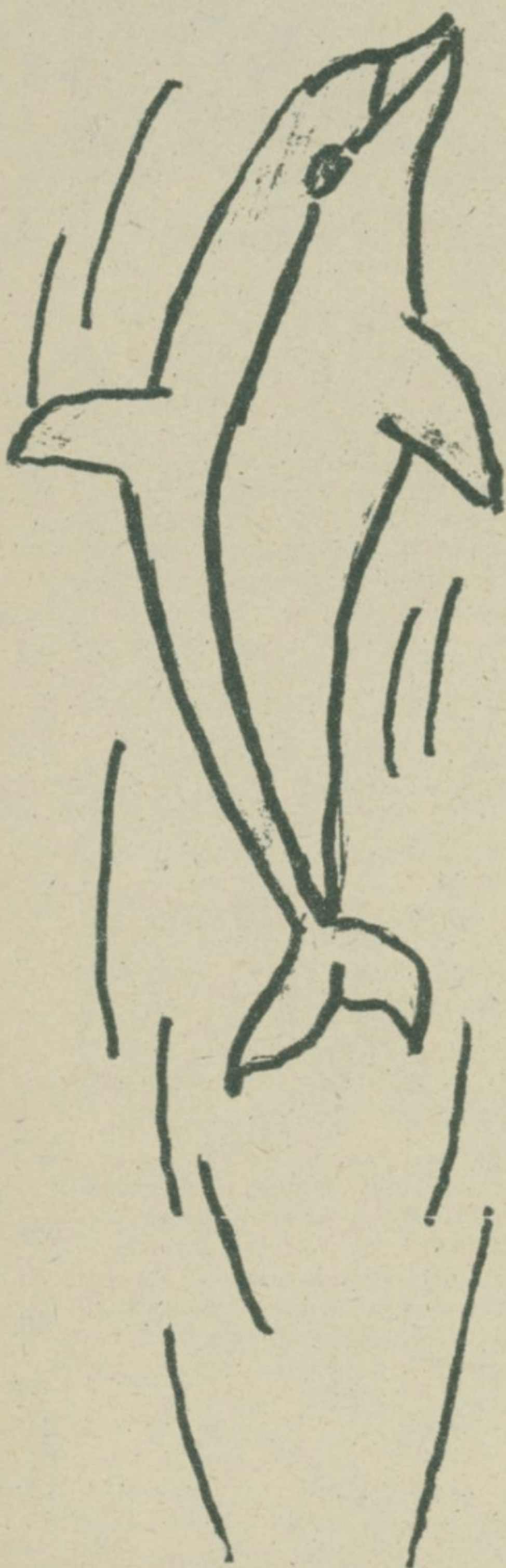
Молим вас да објавите адресу америчке агенције NASA.

МАРКО,
Бијело Поље

NASA
600 Independence Avenue
SW Washington DC 20546
U.S.A.

Драги забавниче!

Триштина
15.11.1989.

Редовно ме читамо, и увек једва чекамо њешак. Када смо били у Нишу гледали смо штачку делфина и рока. Зивимо им се. Од тада имамо јарку жељу да будемо дресери делфина. Можеш ли нам рећи где постоји школа, и да ли постоји школа за дресирање делфина.
Унапред захвални

Ненад и Јелена Јанчић
из Триштине

Школа за дресуру делфина не постоји у нашој земљи, а нема је ни у другим земљама Европе, чак ни у Совјетском Савезу. Оно што сте гледали резултат је научног истраживања које потврђује неке особине ових животиња. Све се догађа у оквиру научних института и њихових огранака широм земље.

Те људе који се баве делфинима само условно можемо да назовемо дресерима. Они, осим љубави према животињама и великог стрпљења, не морају да имају никакве посебне квалификације. На „пријемном“ их тестирају саме животиње – њихову искреност осете боље од човека. Познат је случај да је женка једног делфина коју је нервозни „укротитељ“ ударио ногом узвратио ударац и још га угризла за руку!

Шта да упишем?

Одлична сам ученица, али не знам које би ми занимање највише одговарало. Да ли постоји неки приручник који би помогао младима при упису у средње школе и на факултете?

АНА,
Београд

Најбоље је да се обратиш Центру за професионалну оријентацију на Гундулићевом венцу бр. 23-25, где ћеш, у за-

казано време, доћи на тестирање а затим и на разговор са стручњацима који ће ти, према таленту и склоностима, помоћи да изабереш прави пут. Потражи их преко телефона 320-421.

Гледам те плаво

Имам очи браон боје, а хтела бих да буду небоплаве. Да ли је промена боје очију могућа и коме да се обратим?

М. Л.
Прилеп

То се може постићи само уз помоћ сочива нарочите оптичке обраде. Таква сочива код нас нису предмет медицин-

ског истраживања и тешко могу да се набаве редовним путем. Покушај код лекара који се баве приватном праксом или у иностранству. Цена ових сочива је 500 до 1500 западњонемачких марака.

Радна жена - шије

Где могу да наручим америчку заставу величине 150x100?

А. Р.
Пакрац

Занатска услужна радна организација „Радна жена“ из Београда, Влајковићева 4, шије заставе и може да ти изађе у сусрет. За договор телефоном позови 011/321-087.

ТРАЖИМО

ПРИЈАТЕЉЕ

Игор Грујичић, Браће Лазих, 76316 Јања – 8 година, сакупља постере и сличице, воли музику, навија за Партизан.

Ивана Крстовић, Кошутава 14а, 23218 Нова Црња – 10 година, сакупља папирнате луткице, постере, писма, салвете, значке и налепнице.

Ливија Вајсенбергер, Пазинска 3/14, 24000 Суботица – 16 година, жели да се дописује са младима од 16 до 18 година.

Марија Бојанић, Бенковачка 5, 59300 Книн – 14 година, сакупља постере, салвете и значке, воли музику, спорт и дописивање.

Марија Топаловић, Боже Петровића 19/52, 34000 Крагујевац – 14 година, воли дописивање, сакупља постере и писма, навија за Партизан.

Нина Савић, Омера Маслића 14/7, 71000 Сарајево – одговара на свако писмо.

Андреа Шћекић, Видинска 7, 24420 Кањижа – жели да се дописује са младима од 12 до 14 година, сакупља постере и салвете.

Викторија Поповић, Ослобођења 40, 58000 Сплит – 12 година, сакупља марке, воли музику и дружење.

Ксенија Миланковић, Максима Горког 10, 24224 Стари Жедник – 13 година, воли забавну музику, сакупља постере.

Ива Капелото, Б. Леонардели 58, 52000 Пула – 11 година, сакупља значке и постере.

РЕШЕЊЕ ЕНИГМАТИКЕ

БЕЛА УКРШТЕНИЦА:

мистрал, цват, астрометрија, строги затвор, ирина, исаија, мац, тај, ож, пора, ситост, авонт, ч, вали, уа, ичићани, ћилибар.

ПРОНАЂИТЕ УЉЕЗА

Уљез је реч ЗВЕРИЊАК, јер остале речи у себи садрже по једну животињу: ЛАВ, ОСА, МИШ, СОВА, РОДА, ПАС.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 1984

Први број Политикиног Забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НО „ПОЛИТИКА“
др Живорад Минових

В. д. главног и одговорног уредника
Зефирино Граси

ИЗДАВАЧКИ САВЕТ

Сима Беговић, Бранка Булатовић, Милојко Ђоковић, Љубинка Ђуровић, Љиљана Златковић, Милан Илијин, Милован Кљајић, Нада Михаиловић, Душан Петровић (председник), Драгољуб Петровић, Радован Поповић, Зора Продановић, Радомир Ристић (заменик), Верица Смиљанић и Никша Стипчевић. Чланови Савета из Редакције: Зефирино Граси, Соња Јашовић, Мирјана Маринковић и Петар Милатовић.

РЕДАКЦИЈА:

Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић (графичко-технички уредник), Славољуб Кеџић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Иванка Милановић, Петар Милатовић, Вера Милићевић, Весна Минић, Нада Немајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрновић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Весна Софреновић, Војислав Стаменовић, Недељка Сташић, Даринка Тодоровић, Миленко Тодоровић, Милош Томић и Бранислава Црномарковић.

СЕКРЕТАРИЈАТ:

Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА“ – ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“, Македонска 29, 11001 Београд. Поштански факс 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:

Тромесечна 552.600 динара, полугодишња 1.105.200 динара, годишња 2.210.400 динара

ПРЕТПЛАТА

ЗА ИНОСТРАНСТВО:

Тромесечна 1.105.200 динара, полугодишња 2.210.400 динара, годишња 4.420.800 динара

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728 уз обавезну назнаку НО „Политика“ – ООУР „Продаја“ – претплата на лист: „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“

ГОДИШЊА ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО У СТРАНОЈ ВАЛУТИ:

САД	USD	49.-
СР НЕМАЧКА	DEM	85.-
ШВЕДСКА	SEK	305.-
ФРАНЦУСКА	FRF	290.-
ШВАЈЦАРСКА	CHF	77.-

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „Политика“ код „ИНВЕСТБАНКЕ“ – Београд, на рачун број: 60811-620-63-257300-00054 уз обавезну назнаку: ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“

БАРОМЕТАР

ВИДЕО

New York Stories – Њујоршке приче (1988)

Мартин Скорсезе, Френсис Копола и Вуди Ален, вероватно кључни редитељи своје генерације, прошле године су, поред својих филмова, заједно снимили и овај омнибус од три приче („Часови живота“, „Едипова оставштина“ и „Живот без Зое“) својеврсну по свету граду који сва тројица највише воле – Њујорку. Из многобројне глумачке екипе издвојићемо само неке. То су: Ник Нолт, Розана Аркети, Ђанкарло Ђанини, Талија Шајер и Вуди Ален.

The Bear – Медвед (1989)

После вишегодишњих припрема Жан-Жак Ано, реди-

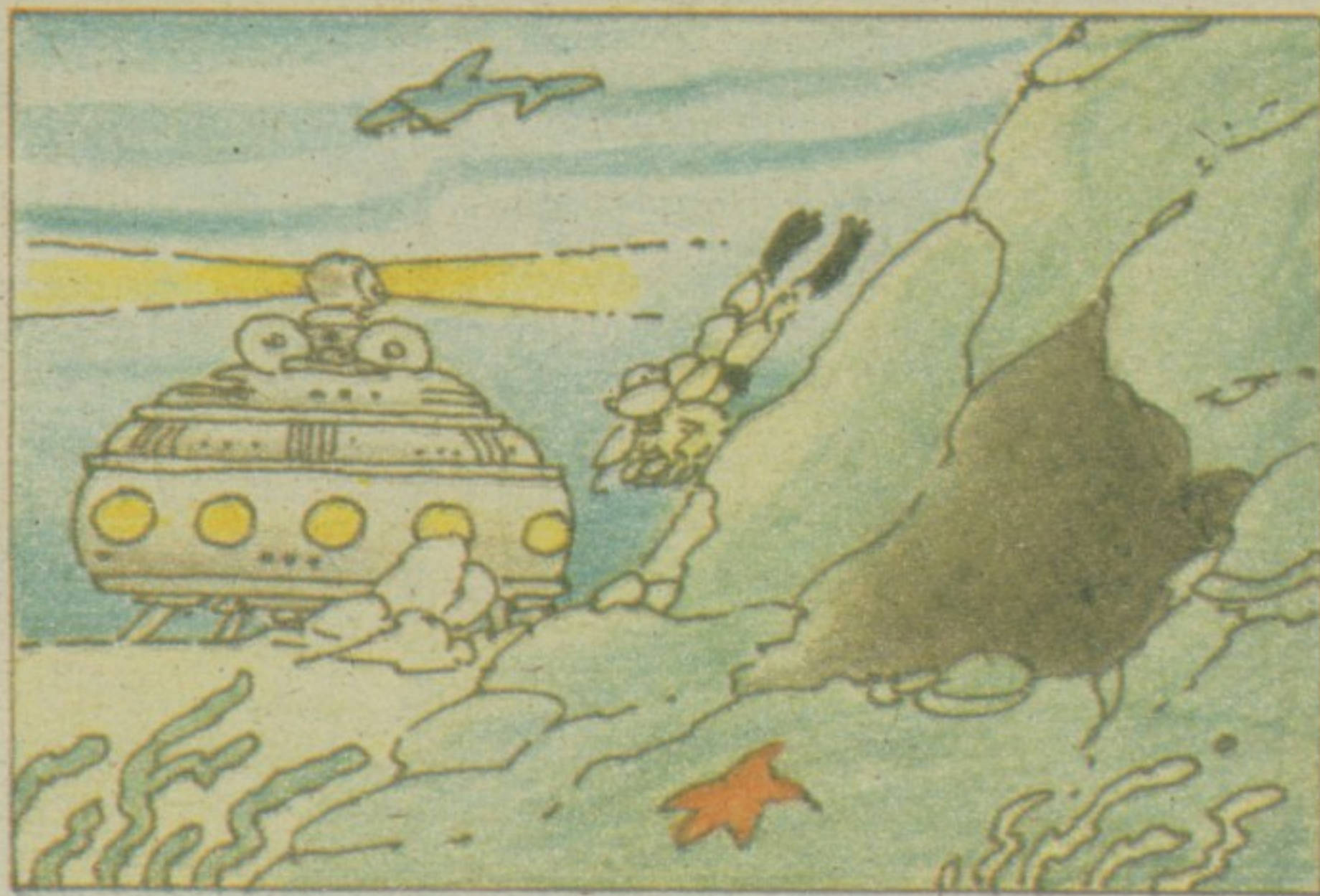
тељ који се прославио филмовима „Рат за ватру“ и „Име руже“, упустио се у заиста необичан експеримент – снимио је филм о лову виђен из перспективе прогоњених, двојице великих медведа. Изненадићете се када будете видели да и они умеју да глуме.

Deep Star Six – Креатура из амбиса (1989)

Шон Канингем („Петак 13“ I део), некадашњи вундеркинд, дао је свој (скромни) допринос овогодишњој продукцији филмова о тајнама морских дубина. Негде на дну океана налази се станица која се бави научним истраживањима. Пажњу истраживача привлачи једна пећина, али пре него што су успели да је испитају њихов заповедник наређује да се пећина минира, не слутећи да ће тако изазвати општи ужас. У главним улогама: Таурин Блак, Ненси Еверхарс и Грег Евинган.

Old Gringo – Стари Гринго (1989)

Филм о којем се ове године доста писало и говорило, свакако највише због чињенице да главну улогу тумачи

Грегори Пек, легенда светског филма. „Стари Гринго“ је прича о Американки која за време мексичке револуције упознаје двојицу потпуно различитих људи: један је цинични стари новинар, а други генерал револуционара. Иначе, филм је снимљен према роману Карлоса Фуентеса а редитељ је Луис Пуензо („Званична верзија“). Главне улоге тумаче још Џеј Фонда и Џими Смитс.

Johnny Handsome – Згодни Џони (1989)

Џони је ситан криминалац који због унакаженог лица носи маску. У једној пљачки љу-

ди за које је мислио да су му другови убијају његовог најбољег пријатеља и он одлучује да им се освети. Али, полиција га хвата и одводи у затвор. За време издржавања казне Џони упознаје лекара који га подвргава пластичној операцији лица. Нешто касније, потпуно измењеног лика, он излази на слободу и покушава да се укључи у нормалан живот, међутим, и даље га прогања мисао о освети. У режији Волтера Хила главне улоге тумаче Мики Рурк, Елен Баркин, Елизабет Макгаверн и Форест Витакер.

В. Радосављевић

ПОЛИТИКИ

ЗАБАВНИК

„ОЗОН“ (радио-емисија БЕОГРАД 202)

Графити '89.

НАШ ИЗБОР ПРИСПЕЛИХ ГРАФИТА

1. Увек запамтим шта хоћу. Али, ретко хоћу!
Небојша Стевић, Костолац
2. Свакој слици живот виси о концу!
Јован Ташић, Београд
3. Херој је онај који седне на електричну столицу и пита: „Како ово ради?“
Сунчица Давидовић, Нови Београд
4. Идеалан графит за атомско склониште: АКО НЕЋЕТЕ НА НЕБО ИДИТЕ ПОД ЗЕМЉУ!!!
Недељко Танкосић, Крајишник
5. Највећа бесмислица је посадити дрво у стану само да не би морао да изводиш пса у шетњу!
Микица, Београд
6. Годо је отишао да тражи паметну жену!
Милош Вујисић, Београд
7. Имати дуге прсте значи бити Пинокио са фабричком грешком!
Мала Азра, Београд
8. Одговор на питање где су погрешила Три прасета налази се у паштети!
Марсо, Светозарево
9. Девојчица постаје жена када постане љубоморна на своју лутку.
Ружица, Нови Сланкамен

СЕДАМ „ЗАБАВНИКОВИХ ПИТАЊА“

1. Ко је морбидан?
2. Ко је тврдоглав?
3. У чему је разлика између жена и отровних гљива?
4. Шта је то ентузијазам?
5. Зашто је Земља округла?
6. У шта треба, а у шта не треба веровати?
7. Шта је то – еволуција?

Одговоре на ова питања шаљите на адресу „ОЗОН-а“ РАДИО-БЕОГРАД 202, Хиландарска 2, за „ОЗОН“ – ГРАФИТИ '89, 11000 БЕОГРАД.

Резервно питање: Ко је најсебичнији?

BATMAN

WITH ROBIN

BY BOB KANE

У БОРБИ ПРОТИВ ЗЛОЧИНА

BATMAN, ROBIN, and indicia are trademarks of DC Comics Inc. All Rights Reserved.

